

občina krško

NAŠ GLAS

SKUPNE DELEGATSKE INFORMACIJE

Bajina Bašta:

Poslovni obisk

V začetku maja je krško občino obiskala delegacija pobratene občine Bajina Bašta. Sestavljali so jo: Vitomir Trišič, predsednik SO, Stojan Tutić, predsednik OK ZKS, in Radovan Stamenić, direktor trgovskega podjetja Zvezda iz Bajine Bašte.

Delegacija je med svojim bivanjem v Krškem opravila vrsto koristnih pogovorov s predstavniki gospodarstva. V SOP-u so se dogovorili o ponudbi — iz delovne organizacije so jo že poslali — za izgradnjo lakirnice v lesni predelovalni industriji Bajine Bašte ter o razrešitvi problemov pri zagotavljanju krogličnih ležajev preko IKL Beograd. Bralce naj spomnimo, da smo vest o novi tovarni IKL v Bajini Bašti v Našem glasu pred časom že objavili.

Rezultat pogovorov v TOZD Imperial in v M-Agrokombinatu pa je bil sklenitev dogovora o povečanju prodaje celotnega programa žvečilnih gumijev oziroma vin v pobrateni občini.

Delegacija SOP-a bo ob koncu maja obiskala Bajino Bašto in dokončala dogovore ter predvidoma sklenila posel.

Gostje so si po delovnih pogovorih ogledali nekaj kulturnih znamenitosti naše občine, pred odhodom pa so jih predstavniki Krškega pospremili še do spominskega parka Trebče in do Kumrovca, od koder so nadaljevali pot proti domu.

Vlado Beznik in Bože
na Ostrovršnik v
Krškem

V Krškem se je na delovnem obisku (23. aprila) mudila delovna skupina skupščine SRS. Z gostitelji, predstavniki naše družbenopolitične skupnosti, so se pogovarjali o izkušnjah, ki se jih je v letih od sprejema ustave iz 1974 nabralo na področju delovanja delegatskega sistema kar precej. Delovna skupina pod vodstvom predsednika zbora občin skupščine SRS, Vlada Beznika, je udeležencem posredovala vrsto pripomb, ki so se nabrale med delom republiške skupščine ali na doslej opravljenih posvetih. Vse te pripombe in zahteve po spremembah naj bi čim učinkoviteje uskladili in po potrebi prečiščene vnesli v ustavne spremembe.

Med težavami, o katerih je tekel pogovor na posvetu v Krškem, naj omenimo pripombe o prepogostih in preobsežnih sejah skupščin, ki jih obremenjujemo s kopico nepotrebnih formalno-procedu-

DAN MLADOSTI, 25. MAJ 1987

(Foto: Mitja Kostrevec)

Najboljši kovinarji

V soboto, 16. 5. 1987, je bilo v Krškem IV. regijsko tekmovanje kovinarjev, avtomehanikov in obratnih elektrikarjev. Delovišča so bila v SOP-TOZD Oprema, TCP »Djuro Salaj« - TOZD Vzdrževanje, Kovinarski, Transportu in Metalni-TOZD TGO.

Posebnost letošnjega delovnega srečanja je bila organizacija obiskov, ogledov in razgovorov, ki so jih za učence sedmih in osmih razredov pripravili organizatorji v sodelovanju s šolami. Namen obiska osnovnošolcev je bil seznaniti jih s posameznimi poklici in jim tako morda pomagati pri odločitvi za nadaljnje šolanje.

Tekmovanja se je udeležilo 109 najboljših v svojem poklicu, rezultati, ki so jih dosegli po disciplinah, so:

ralnih zadev, pripombe o prepozno prispelih gradivih, ki so preobsežna, včasih tudi zapletena.

Težavno je zagotavljati ustrezne kadre za delovanje tako razvejanega samoupravnega delegatskega in političnega sistema. Ljudje so preobremenjeni, neradi berejo, ne poglobljajo se v probleme, neradi hodijo na seje, zaradi česar je včasih težko tudi iz številne delegacije zbrati potrebno število udeležencev za določen sestanek. Najtemeljiteje sodelujejo pri razpravah in sprejemanju dokumentov, če začitijo v njih možne posledice za lasten interes, pa še tako imajo največkrat pripombe šele tik pred dokončnim sprejemom aktov.

Nekaj članov delovne skupine je pod vodstvom Božene Ostrovršnik, predsednice komisije za varstvo človekovega ok-

olja pri skupščini SRS, istočasno obiskalo NE Krško. S predstavniki in vodstvom

elektrarne so se pogovorili o težavah, ki jih ima ta kolektiv pri svojem delu.

REZULTATI REGIJSKEGA TEKMOVANJA KOVINARJEV

Varilci MAG

1. Radovanič Karl - SOP Krško
2. Mirt Roman - Metalna Senovo
3. Pleterski Franc - SOP Krško

Varilci TIG

1. Bizjak Alojz - SOP Krško
2. Janc Darko - SOP Krško
3. Špiler Ivan - NE Krško

Varilci REO

1. Petrišič Franc - SOP Krško
2. Jamnik Stanko - Metalna Krmelj
3. Šuletič Mile - STT Sevnica

Varilci - plamensko

1. Zakšek Ivan - SOP Krško
2. Oštir Ivan - TCP Djuro Salaj
3. Vidmar Mladen - ŽG Dobova

Obratni električarji

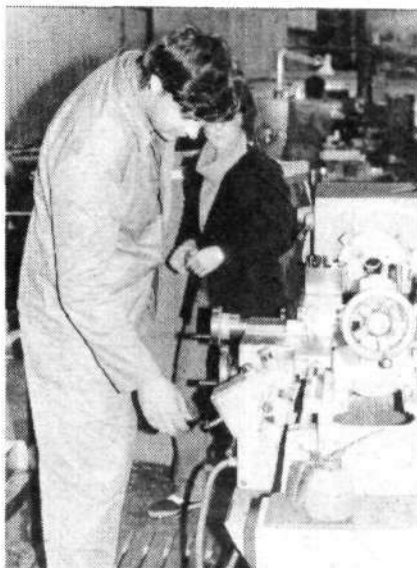
1. Zakšek Jože - Metalna Senovo
2. Novak Drago - SOP Krško
3. Povhe Marija - SOP Krško

Konstrukcijski ključavničarji

1. Grozdnik Franc - Metalna Krmelj
2. Rugelj Jože - Metalna Krmelj
3. Kramar Drago - Kovinarska Krško

Kovinostrugarji

1. Hočevar Alojz - Metalna Krmelj
2. Mirt Jože - TCP Djuro Salaj Krško
3. Prosenik Marijana - SOP Oprema

(Foto: Mitja Kostrevc)

Kovinorezkalci

1. Avenak Mirko - SOP Oprema
2. Repovž Janez - Metalna Krmelj
3. Deržanič Slavko - TCP Djuro Salaj

Orodjarji

1. Kunjas Vjekoslav - ŽG Dobova
2. Pečnik Maks - Srednja šola Krško
3. Romarič Stjepan - Metalna Senovo

Tekmovalna ekipa kovinarjev iz TCP Djuro Salaj (Foto: Crt ČARGO)

Avtomehaniki Diesel

1. Naglič Martin - Transport Krško
2. Jazbec Drago - Transport Krško
3. Ferenčak Anton - Agroservis Brežice

Avtomehaniki Otto

1. Tomše Ivan - Kovinoplast Jes./Dol.
2. Abram Božo - Zastavaavto Krško
3. Žener Martin - Zastavaavto Krško

RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJ

KRAJEVNE SKUPNOSTI KRŠKO V LETU 1987

Skupščina krajevne skupnosti Krško podeljuje na podlagi 9. člena Statuta KS Krško in v skladu z ustreznim pravilnikom

PRIZNANJA Z ZLATO, SREBRNO IN BRONASTO PLAKETO.

Priznanja so namenjena posameznikom in organizacijam za njihovo delo in prispevek k dosežkom, ki so trajnega pomena za krajevno skupnost Krško na področjih:

- razvoja naše samoupravne socialistične družbe;
- uresničevanja ustavno opredeljenih družbenoekonomskih in političnih odnosov na posameznih področjih družbenega življenja in dela, posebej še na področju razvijanja delegatskega sistema in uveljavljanja krajevnih samouprav;
- krepitev vloge in uresničevanja nalog družbenopolitičnih in družbenih organizacij ter združenj občanov v krajevni skupnosti;
- intelektualnega, raziskovalnega in inovatorskega delovanja, ki tvorno prispeva k napredku naše družbenopolitične skupnosti.

Pobude za podelitev priznanj lahko dajo organi krajevnih samouprav, družbenopolitične in družbene organizacije, druge delovne in samoupravne skupnosti, vaški in mestnorajonski odbori ter občani.

Komisija za priznanja in odlikovanja KS Krško bo upoštevala le pisne predloge z utemeljitvami, ki bodo prispeli na krajevno skupnost Krško do 1. 6. 1987.

Komisija za priznanja in odlikovanja KS Krško

Na Resi tudi divjačina

Mesnica M-Agrokombinata na Resi že nekaj časa omogoča kupcem sladokuscem nabavo divjačinskega mesa. Tega sicer ne morejo imeti na zalogi, lahko pa se stranke dogovorijo z mesarjem Janezom Zakškom, ki divjačino nabavlja pri Vajdi v Zagrebu enkrat tedensko za lokal Tri lučke. Zagotavlja, da bo željo (naročilo) izpolnil tudi zasebnim kupcem. Na voljo je meso divjadi, ki se pač trenutno lovi: jelena, srnjaka, divjega prašiča, medveda, fazana, jerebice, zajca... Poleg običajnih vrst mesa in divjačine lahko dobite v mesnici na Resi tudi jančje meso — ravno tako po naročilu.

Cene divjačine so nekoliko višje kot cene ostalega mesa, 3500—4000 din za kilogram, najdražje je srnino stegno — 5200 din.

Če vas ponudba zanima, lahko pokličete na telefonsko številko 71 635 in se pozanimajte, kdaj in kakšno meso vam bo prodajalec lahko pripeljal iz Zagreba.

Se delovni čas mesnice: ob ponedeljkih in četrtnih imajo odprto od 7. do 10. ure, ob sobotah od 7. do 12. ure, ob torkih, sredah in petkih pa od 7. do 12. ure in od 13. do 15. ure.

Čestitke Jožetu BORŠTNARJU

Med letošnjimi dobitniki zlatega znaka OF je tudi narodni heroj Jože Borštnar, ki je med drugim tudi častni občan Krškega.

Na njegovem domu v Dolenjskih Toplicah ga je pred kratkim obiskal predsednik OK SZDL Branko Pirc. V imenu občinskega vodstva in vseh naših občanov je Jožetu Borštnarju izrekel iskrene čestitke ob prejetem priznanju in želje, da bi bil še dolgo trdnega zdravja. Hkrati ga je seznanil z našimi dosežki pri uresničevanju dolgoročnega programa gospodarskega razvoja in z dogajanjem v občini. V razgovoru je pokazal zaskrbljenost zlasti za razmere v zdravstvenem varstvu in izrazil prepričanje, da je to naloga, ki se je morajo čim prej lotiti vsi v družbenopolitični skupnosti ter neodložljivo poiskati rešitve.

Pričujoča fotografija je nastala ob obisku pri Jožetu Borštnarju.

NAŠ GLAS — SKUPNE DELEGATSKE INFORMACIJE —
Izdaja: INDOK center Krško — Naklada: 2600 izvodov —
Odgovorni urednik: Ivan Kastelic — Uredništvo: CKŽ 12,
68270 Krško, tel. 71-768 — Tisk: Papirkonfekcija Krško —
Glasilo je oproščeno temeljnega davka od prometa proiz-
vodov na podlagi mnenja Republiškega komiteja za infor-
miranje št. 421-1/72 z dne 5. marca 1980 — Za točnost
podatkov in informacij, ki so objavljeni kot uradna obve-
stila ali pojasnila, odgovarjajo posamezne službe, organi
oziroma strokovni delavci, ki so pod temi teksti podpisani!

Skrb za delavca in okolje

Tovarni celuloze in papirja Djuro Salaj so podelili listino zvezne konference SZDL — Pomagajo tudi krajevnim skupnostim v sosednjih občinah

KRŠKO, 6. maja — Na zveznem priznanju, ki ga je pred prazniki prinesel iz Ljubljane Anton Arnšek, predsednik centralnega delavskega sveta Tovarne celuloze in papirja Djuro Salaj Krško, med drugim piše, da ga največji posavski kolektiv prejema za uspehe pri razvoju samoupravljanja, humanizaciji življenja in dela ter pospeševanju družbenega standarda v KS, listina pa je hkrati nagrada za zaključek petletnega tekmovanja »Program akcij krajevnih skupnosti 1981 — 1985«. Prišla je na pravi naslov, saj znajo v 2347-članskem kolektivu prislusniti tudi potrebam, ki presegajo zgolj ozke tovarniške plotove.

Veličina krške tovarne se namreč ne odraža le na družbenoekonomskem področju ter v rezultatih dela. Zlasti je pomembna skrb za delavca in pogoje dela, samoupravno organiziranost ter uveljavljanje samoupravnih demokratičnih odnosov. Omeniti velja še pripravljenost za spreminjanje pogojev življenja in dela z znanjem, delom ter medsebojno solidarnostjo. Organizirano skrbijo za delo delegacij, usklajevanje med tozdi, medsebojno informiranje ter bogatenje dela v delegatskih skupščinah. Predvsem pa znajo v tovarni prislusniti potrebam krajevnih skupnosti, koder žive njihovi delavci, zato so bili pobudnik izločanja posebnega dela sredstev sklada skupne porabe za uresničevanje programov KS v krški in sosednjih občinah.

»V Djuro Salaju se zavedajo, kako je za delovno vlogo pomembno počutje delavca v njegovem življenjskem okolju, zato mnogo prispevajo za potrebe družbenega standarda in z denarjem dodatno pomagajo pri različnih, zlasti komunalnih akcijah,« izraža lastne izkušnje iz KS Artiče Kristina Fuks.

Donedavna predsednica sveta KS se spominja razumevanja krških papirničarjev ob mnogih kulturnih akcijah v Artičah, pokroviteljstev, neposredne pomoči računalnikarjem na domači osnovni šoli in drugih oblik sodelovanja, s čimer so presegli ozkost komunalnega dinarja za 130 krajanov, zaposlenih v Djuro Salaju. Tudi zato je Tovarna celuloze in papirja Djuro Salaj kot prva doslej zunaj občine in na pobudo Artičanov lani prejela posebno priznanje občine Brežice.

Po besedah Dušana Vladiča, tajnika KS Krško, prispeva njihova tovarna še posebej za razvoj domače KS, pri čemer ima v mislih denar za komunalne potrebe, za delo najrazličnejših društev vse od AMD do pihalnega orkestra in veslačev ter nogometašev, prispevke za krepitev turizma in gostinstva, posodobitev cest in boljše življenjsko okolje, za prenovalno kapucinskega samostana ter gradnjo novega zdravstvenega doma.

»V tovarni organizirano spremljajo vključevanje svojih delavcev v organe družbenopolitičnih organizacij, občin-

ske skupščine ter interesne skupnosti, njihovi delegati pa so nadvse aktivni tudi v organih naše krajevne samouprave. Spomnim naj samo na njihove pobude za prekritje bazena, ureditev rekreacijskega središča ali zmanjšanje onesnaževanja okolja,« dodaja Dušan Vladič.

O načrtnem spodbujanju dejavnosti v delovni organizaciji ter zunaj nje, zlasti pa o skrbi tovarne za življenje zunaj delovnega časa ter delovnega mesta, pripoveduje Anton Arnšek.

»Samo lani smo iz sklada skupne porabe v te namene namenili 30 milijonov dinarjev. Omenim naj še delavske avtobusne proge, s katerimi posredno povezujejo oddaljene kraje z občinskim sredstvom TCP cenijo znanje:

Franc Češnovar je predstavil svojo raziskovalno nalogo

Tovarna celuloza in papirja je lani že drugič zapored objavila razpis raziskovalnih nalog za različna področja: tehnologijo, proizvodnjo, organizacijo dela, samoupravljanje, kulturno dejavnost v organizaciji združenega dela itd. Odziv ni izostal in nekaj nalog, ki so nastale po tej pobudi, so že javno predstavili. Zadnja med njimi je bila naloga **Absorbcija žveplovega dioksida iz sistema SO₂ — CO₂ v suspenzijo Mg(OH)₂**. Njen avtor je Franc Češnovar z Rake, študent (absolvent) kemijske tehnologije na tehnični fakulteti v Mariboru in štipendist TCP.

Skupaj z mentorjema — Rafkom Jurečičem, inženirjem kemijske tehnologije iz TCP, in profesorjem J. Golobom, predavateljem na tehničnih fakultetah v Ljubljani in Mariboru — je raziskoval vzroke slabšega delovanja naprave v t.i. absorpcijskem stolpu, skozi katerega uhajajo dimni plini. Hkrati so hoteli ugotoviti, kako bi čim bolj zmanjšali emisijo žveplovega dioksida.

Dimni plini, ki potujejo skozi absorpcijski stolp na prosto, vsebujejo ogljikov dioksid, žveplov dioksid in druge sestavine. Namen absorpcijskega stolpa je, da

diščem, z novo temeljno organizacijo TES smo vnesli življenjski utrip tudi v senovsko dolino, dolgo smo znani po letovanju. Samo ob morju imamo 300 ležišč, okrog 30 jih je v hribih, v zdraviliščih pa so delavcem na voljo prikolic. Na dodatne zmogljivosti računamo še to zimo na Pohorju in Rogli. Znan je naš posluš za kadre, imamo več kot 300 štipendistov in svoje predstavnike v številnih republiških organih. Napredek, višjo kvaliteto in raven smo dosegli v delegatskih odnosih, kar je potrdila posebna študija o naših delegatskih in samoupravnih razmerjih, ki je izhajala iz ankete med delavci. Tudi sicer smo doslej vsake tri mesece dosledno obravnavali rezultate svojega dela, žal se nam možnost soodločanja vse bolj zmanjšuje. Kot je znano, pa posebej zagotavljamo sredstva KS glede na število naših delavcev, posebej pa še za posamezne komunalne akcije, pri čemer imajo tisti, ki posredujejo program, prednost. Zagotovili smo denar za manj razvite v spominskem območju Žumberak—Gorjanci, za KS Raka, za različne jubileje.«

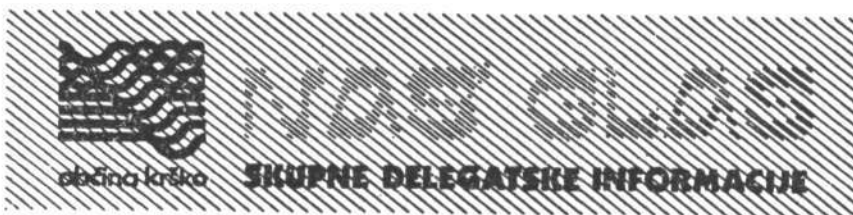
VLADO PODGORŠEK
Delo, 7. 5. 1987

del odpadnega žvepla iz žveplovega dioksida v njem ujamejo in ga uporabijo za proizvodnjo magnezijevega bisulfita, ki je potreben v postopku pridobivanja celuloze. To so delali tudi doslej, raziskava Franca Češnovarja pa je pokazala, da bi bilo s spremembo v absorpcijski napravi mogoče vrniti v proizvodni proces še več žvepla.

To bi bilo na eni strani gospodarno — zmanjšali bi se izdatki za žveplo, ki so ga doslej morali celo dodajati, da so zadostili potrebam proizvodnje, po drugi strani bi bil to pomemben prispevek k zaščiti okolja, saj bi v zrak uhajale znatno manjše količine žvepla oziroma žveplovega dioksida.

Naloga je bila, kot smo že povedali, usmerjena v raziskavo vzrokov, ki zmanjšujejo učinkovitost absorpcijske naprave, poiskati pa bo treba še dokončne praktične rešitve, da bi lahko izsledke te raziskave uporabili v praksi.

Inženir Jurečič je povedal, da so pri njih, v TCP, to nalogo ocenili kot zelo kvalitetno. Da je res taka, potrjuje tudi dejstvo, da bo predstavljena na 2. kongresu kemikov in tehnologov Jugoslavije, ki bo ta mesec v Dubrovniku.

SKLIC SEJ ZBOROV SO KRŠKO

Zasedanje bo v četrtek, 28. maja ob 15. uri.

Delegati bodo obravnavali:

- poročilo o delu Medobčinskega inšpektorata občin Brežice, Krško in Sevnica za leto 1986;
- poročilo o delu postaje milice Krško za leto 1986;
- poročilo o delu organa za postopek o prekrških Krško za leto 1986;
- sklep o podelitvi odličij občine Krško v letu 1987;
- predloge za volitve in imenovanja:
 - a) predlog sklepa o imenovanju in nalogah strokovne komisije za zadeve borcev in vojaških invalidov;
 - b) predlog sklepa o izvolitvi neprofesionalnih sodnikov sodišča združenega dela v Brežicah;
 - c) predlog sklepa o imenovanju delegata družbene skupnosti v svet glasbene šole Krško;
 - d) predlog sklepa o imenovanju delegata družbene skupnosti v svet osnovne šole Jožeta Gorjupa Kostanjevica na Krki;

predloge in vprašanja delegacij.

Medobčinski inšpektorat:

Dela veliko, denarja malo

Poročilo Medobčinskega inšpektorata Krško o delu v preteklem letu ni namenjeno le skupščinam občin in izvršnim svetom, ampak tudi delegatom in organizacijam združenega dela, družbenopolitičnim organizacijam, organom za družbeno samozaščito in čim večjemu številu občanov.

V letu, o katerem poročajo, je minilo 10 let od ustanovitve Medobčinskega inšpektorata občin Brežice, Krško in Sevnica. Trenutno ima 20 delavcev: 17 inšpektorjev, vodjo pisarne, administratorko in načelnika. Sredstva za delovanje inšpektorata zagotavljajo občine ustanoviteljice po naslednjem ključu: Brežice 34%, Krško 43% in Sevnica 22% (decimalke smo opustili). Sredstva, ki jih dobiva inšpektorat, zahtevajo od inšpektorjev skrajno, včasih že pretirano varčevanje. Tako ima 18 terenskih delavcev na voljo le 2 službena avtomobila (2 fička). Z njima in z lastnimi osebnimi avtomobili so v l. 1986 prevozili mesečno povprečno le 318 km na inšpektorja. Mesečno so iz-

plačali inšpektorju povprečno samo 0,35 dnevnice, niti dinarja terenskega dodatka in mu omogočili za 540 din službenih telefonskih pogovorov. Zaradi varčevanja se inšpektorji ne morejo udeleževati strokovnih posvetov in predavanj, strokovne literature inšpektorat ne naroča, zato inšpektorji strokovno ne napredujejo, kar v današnjih časih hitrega razvoja znanosti pomeni, da nazadujejo. Osebni dohodki inšpektorjev do 11% zaostajajo za osebnimi dohodki v podobnih službah (davčni inšpektorji). Ostaja le upanje, da bodo v l. 1987 omenjene tegobe s pomočjo vseh treh občin vsaj zmanjšali in tako omogočili inšpektorjem boljše delovne pogoje.

Lani so inšpektorji opravili 4492 pregledov (38% na območju občine Krško), izdali 811 odločb (o. Krško 42%), sodelovali 545-krat v komisijah upravnih organov (o. Krško 42%), prijavili 296 prekrškov (o. Krško 39%) in izdali 1357 lokacijskih, gradbenih in uporabnih soglasij (o. Krško 41%).

Že število opravljenih pregledov nam pove, da imajo inšpekcije res veliko dela,

Povzetki delegatskih gradiv v Našem glasu 5/87

1. Poročilo o delu MI občin Brežice, Krško in Sevnica v l. 1986. Medobčinski inšpektorat: dela veliko, denarja malo, str. 5-6

2. Poročilo o delu postaje milice Krško za l. 1986. Varnostne razmere v občini: najslabše je v prometu, str. 6

3. Poročilo o delu organa za postopek o prekrških v l. 1986. Prekrškov vse več, kadrov premalo, str. 8

4. Sklep o imenovanju in nalogah strokovne komisije za zadeve borcev in vojaških invalidov. Komisija za zadeve borcev in vojaških invalidov, str. 8

5. Sklep o izvolitvi neprofesionalnih sodnikov sodišča združenega dela v Brežicah. Neprofesionalni sodniki za sodišče združenega dela, str. 8

6. Sklepa o imenovanju delegatov družbene skupnosti v svet glasbene šole in OŠ Kostanjevica. Nova delegata v svetih šol, str. 8

vsebinska poročila pa pričajo, da nad stanjem, kakršno je na področjih, ki jih nadzorujejo posamezne inšpekcije, nikakor ne moremo biti navdušeni.

Na podlagi ugotovitev iz preteklega leta opozarjajo na zaskrbljujoče stanje naših gozdov in na prepočasno uveljavljanje novih predpisov o gozdnem gospodarstvu v praksi. — V gradbeništvu še naprej upada kakovost del, zlasti na račun slabe kakovosti materialov. — Kljub ustreznemu pravilniku še vedno z nevarnimi snovmi ravnaajo delavci, ki za to niso strokovno usposobljeni. Delavski sveti najpogosteje ne spremljajo in ne ocenjujejo mesečne izrabe delovnega časa. NOSilci samostojnega osebnega dela ne sklepajo pogodb pravočasno. — Kakovost del pri asfaltiranju cest se je izboljšala, vendar je bilo na ta račun zanemarjeno vzdrževanje drugih cest, avtobusnih postajališč, mostov ipd. Kontrola vozil v prevoznikih OZD je več ali manj formalna in ne prispeva k varnosti v cestnem prometu. — V kmetijstvu so inšpektorji naleteli na vrsto pomanjkljivosti, od slabe kakovosti vin ali prodaje pod lažnimi analiznimi izvidi in deklaracijami, neustreznih vinskih kleti, slabih matičnih nasadov za gojenje cepičev in podlag, zanemarjenosti dragih melioracijskih naprav do uporabe velikega števila nepriznanih plemenjakov za

oplojevanje. — Požarna varnost se ni izboljšala, kar velja tako za urejenost prostorov in stavb kot tudi za požarno opremo in preskrbo s požarno vodo (industrijska cona Kostanjevica). — Med živili je bilo manj oporečnih kot prejšnja leta, tudi higienske razmere v gostinskih in prehrabnih obratih se izboljšujejo. Inšpekcija bolj opozarja na ravnanje ljudi, ki v njih delajo, na to, kako ponekod slabo upoštevajo predpise (ne nosijo zaščitne obleke in obutve, ne hodijo na obvezne preglede ipd.). Pitna voda v Posavju je higiensko oporečna, posebno tista iz vaških vodovodov. Izboljšala se je v Dolenjem Leskovcu, na Raki in Studencu (novi vodovodi). — Tržna inšpekcija poroča, da ni bilo nepravilnosti pri oblikovanju maloprodajnih cen in plačilnih obresti za predplačila. Ponudbo in kakovost živil so ocenili dobro, opozarjajo le na nedoslednosti pri kategorizaciji in označevanju mesa ter temu ustrezno nepravilno zaračunavanje strankam. — Število nedovoljenih posegov v prostor upada — urbanistična inšpekcija

je odkrila en nedovoljen poseg v kmetijsko zemljišče I. kategorije. — Med živalskimi boleznimi še vedno terjajo največjo pozornost steklina, čebelja gniloba, bolezni kravjih vimen in tuberkuloza govedi. Zlasti za zadnjo velja, da nam kontrola nad njo kaj lahko uide iz rok, ker pri tuberkulinizaciji govedi nismo dosegli bistvenega napredka. To bi lahko povzročilo veliko gospodarsko škodo in postalo nevarno celo za zdravje ljudi. — Do podtalnice se vedemo preveč brezbrizno. Najbolj jo ogroža proizvodnja v gramoznicah, kjer črpajo gramoz v bližini zajetij pitne vode in preko dovoljene globine ter malomarno ravnanje z naftnimi derivati, odpadki in odpadki. — Elektroenergetski objekti že močno posegajo v prostor. Del visokonapetostnih vodov je skrajno iztrošen, odjem pa povečava. Elektroenergetska soglasja, ki jih izdaja krška Elektrodistribucija, so v zadnjem času pomanjkljiva in površna. Obstaja vtis, pravijo inšpektorji, da so le račun za plačilo ustreznih prispevkov.

Iz poročila MI Krško

Varnostne razmere v občini:

Najslabše je v prometu

Dejavnost postaje milice Krško je bila lani usmerjena predvsem v pravočasno in učinkovito odkrivanje vseh pojavov, ki bi lahko vplivali na varnostne razmere. Ocenjujejo, da so le-te v občini na splošno dobre, kar pa ne velja za prometno varnost.

Kljub zaostrenim gospodarskim razmeram in padanju standarda občanov so razen manjših pojavov nezadovoljstva in komentarjev lani zabeležili le eno kaznivo dejanje političnega značaja. Obravnavali so en prekršek zoper javni red in mir s političnim obeležjem.

Stanje na področju javnega reda se ni bistveno spremenilo. Lani je bilo 266 prekrškov, leto prej pa 264.

V preteklem letu je postaja milice obravnavala 479 kaznivih dejanj, v l. 1985 pa 511. Dejanj gospodarskega kriminala je bilo 30. Na področju kriminalitete sicer niso zasledili novih oblik, opazen pa je porast števila težjih vrst in oblik kaznivih dejanj (krvni, premoženjski in ogroževalni delikti).

Varstvo okolja je bilo razmeroma zadovoljivo. Nekoliko večji problem je predstavljala farma na Pristavi, predvsem zaradi povečanih količin fekalij, katerih smrad se je razširjal po Krškem polju. Zoper odgovorne, ki so ravnali v nasprotju s predpisi, je bila podana kazenska ovadba.

Stanje v železniškem prometu se je bistveno poslabšalo. Lani sta se smrtno poškodovali dve osebi, ki sta predčasno skočili iz vlaka, eno pa je vlak povozil do smrti. Zaradi malomarnosti osebja je na železniški postaji Krško dvakrat iztiril vlak, na prehodu v Stari vasi pa je bil ogrožen promet. Zoper osumljenca je bila podana kazenska ovadba.

Ponekod imajo še vedno malomaren odnos do družbenega premoženja. Nadaljevale so se tatvine orodja, odnašanje materiala z gradbišč, vse to pa so odgovorni največkrat ugotovili zelo pozno, zato je bilo primere težje raziskati in odkriti krivce.

Stanje prometne varnosti se je poslabšalo v primerjavi s l. 1985. Povečalo se je število prometnih nezgod s smrtnim izidom in tudi število udeležencev, ki so umrli za posledicami nesreč, ter hudo in lažje telesno poškodovanih oseb. Prometna varnost se je bistveno poslabšala na magistralni cesti na odseku, ki poteka po ozemlju občine Krško. To je terjalo, da so lani povečali število represivnih ukrepov in se še bolj posvetili preventivnemu delu.

KRIVO USMJERENI DUBINI

SRBOTA 4. APRILA

Prejeto poročilo o stanju na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Dragiša PAVLOVIČ:
odlomki iz dnevnika za
soboto, 4. aprila 1987

»Na mizi pred menoj je ‚samo‘ sto strani stenograma. Sobotna, dan počitka. Listam. S težavo se prebijam skozi gozd ujetih misli in stavkov. Zavem se, da občasno cele strani teksta prebiram z lahkoto in mi je na njih vse razumljivo. Ker sem tudi sam bil na tej seji, h kateri se sedaj vračam po njeni sledi, sicer namenjeni za arhiv, vem, da so bili deli, ki jih z lahkoto prebiram, že prej napisani. Na seji sem govoril prosto, ‚iz glave‘, in sedaj le s težavo spoznavam svoje misli.

Mar ni že pretirano udomačeno mnenje, da na sestankih in sejah ni treba ničesar brati, ampak da moramo vse govoriti ‚iz glave‘? Od kod ta skoraj porogljiv odpor do napisanih govorov, ki jih politiki prebirajo na sejah raznih teles?

Mišljenje in pisanje imata vsekakor svojo logiko in svoje zakonitosti, ki jih ne moremo ‚nekaznovano‘ kršiti. Ali pač? Šele ko nekaj izgovorimo, vemo, kaj smo mislili, šele ko je to napisano, lahko ocenimo pravilnost svoje misli. Ob jasnih mislih in stališčih zlahka nastane tudi razumljivo besedilo.

Ni torej problem pisanje misli. Problem nastane, če to, kar javno sporočamo izza govorniškega odra, ni bilo vredno zapisa.«

Danas, 14. 4. 1987

Drago Pavlovič

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Na področju prometne varnosti na Slovenskem kaže na izboljšanje stanja. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje. Vse kaže na to, da se prometna varnost v Sloveniji izboljšuje.

Število požarov priča, da je požarna varnost slaba. Lani je bilo 27 primerov, v l. 1985 pa 17. Največkrat je zagorelo zaradi malomarnosti in slabih dimnih napeljav. Obravnavali so tudi eksplozijo plina iz jeklenke, pri kateri je nastala ogromna materialna škoda. Kljub vsemu omenjenemu ugodno ocenjujejo delo PGE Krško in prostovoljnih gasilskih društev, saj so prispevali k širjenju požarnovarnostne kulture med občani in odgovornimi za požarno varnost v OZD, kar potrjuje podatek o številu požarov v delovnih organizacijah (9 požarov, na zasebnem premoženju pa 18).

Iz poročila PM Krško

Prekrškov vse več, kadrov premalo

V občinskem organu za vodenje postopka o prekrških so se v drugi polovici lanskega leta delno omilile kadrovske težave, ko je bila za sodnico za prekrške imenovana Jožica Tuljak (dipl. 1983, pravosodni izpit opravila maja lani). Ob koncu leta je bil za njenega namestnika imenovan Ivan Gabrovec, še naprej pa je ostal namestnik Ivan Špiler. Vendar vse to kadrovskih težav ni dokončno rešilo, saj je število pripadlih zadev zelo visoko (povprečno 2000 letno) in je pričakovati njihovo povečanje, ker se pripravlja ustanovitev prometne milice v Krškem. Zato je konec decembra izvršni svet sprejel sklep o zaposlitvi še enega sodnika in administrativnega delavca. Do uresničitve tega sklepa bo najbrž preteklo še precej časa, ker bo treba najprej zagotoviti finančna sredstva in dodatne prostore.

Sodniki za prekrške v Posavju imajo organizirano tudi dežurno službo in so drug drugemu namestniki, finančna sredstva za opravila v času dežurstva pa zagotavlja vsakič tista občina, iz katere je sodnik oziroma administrator.

Lani je organ za postopek o prekrških v Krškem prejel v obravnavo čez 2700 predlogov, skupaj z zaostalimi iz predhodnega leta jih je bilo skoraj 4000. Rešili so 949 zadev. Ob tem je treba še enkrat povedati, da je delo kolikor toliko normalno steklo šele v drugi polovici leta, po imenovanju sodnice za prekrške. Kljub prizadevanju vseh zaposlenih niso mogli doseči zadovoljivih rezultatov. Da bi vsaj delno nadomestili zamujeno, so uvedli reševanje zadev po skrajšanem postopku, kar je delno okrnilo kakovost, čeprav so bile zakonske zahteve izpolnjene.

Dodatne težave pri delu povzročajo vabljeni, ker se v številnih primerih ne odzivajo, ker so »neznani« (kar se po preverjanju navadno izkaže kot nere-

snično) ipd. Opazno pa je izboljšanje sodelovanja s predlagatelji postopkov.

Kolikor je bilo mogoče, so upoštevali zahtevo po reševanju prednostnih zadev, a večina le-teh je zahtevnejša in postopek daljši. Prevladovali so prekrški v cestnem prometu. Družbeno pomembnejših zadev je bilo približno toliko kot v prejšnjem obdobju. Izrečenih je bilo za 4.702.000 din kazni, od česar je bilo plačano 2.530.000 din. Upravam za družbene prihodke je bilo poslano v izvršitev 315 zadev, neizvršenih je ostalo 92. Največ nerešenih zadev je ostalo med zahtevki za izvršitev kazni in zadevami pravne pomoči. Odredbe za prisilno privedbo in odločbe o ustavitvi postopka zaradi časovne stiske niso bile izdane.

Iz poročila Jožice Tuljak, sodnice za prekrške

Nova delegata v svetih šol

Predpisi določajo, da je organ upravljanja osnovne oziroma glasbene šole svet šole, ki ga sestavljajo delegati delavcev, delegati staršev in delegati družbene skupnosti. Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve predlaga delegatom občinske skupščine, da za delegata v svetu glasbene šole imenujejo **Ivanko Iskra**, zaposleno na sodišču v Krškem, za delegata v svetu OŠ Kostanjevica pa **Petra Luška** iz Iskre — TOZD Kostanjevica.

Neprofesionalni sodniki za sodišče združenega dela

Zakon o sodiščih združenega dela predvideva poleg profesionalnih tudi neprofesionalne sodnike sodišča združenega dela. Izvolijo jih na predlog občinske konference SZDL skupščine občin, na katerih območju deluje sodišče združenega dela.

Sodišče združenega dela v Brežicah deluje za območje občin Brežice, Krško in Sevnica, zato tudi neprofesionalne sodnike volijo vse tri skupščine občin.

Iz občine Krško so za neprofesionalne sodnike predlagani: Franc Hlastan iz TE Brestanica, Zoran Dular ml. s sodišča v Sevnici, Miljana Ribič iz TCP, Edita Fabjan s sodišča v Krškem, Kristina Božič z OŠ dr. Mihajla Rostoharja, Majda Vidmar iz LB-TPB Krško, Konrad Zupančič iz M-Agrokombinata, Bernarda Selič iz Imperiala, Janko Hrovat iz Kovinarske in Jadranka Gabrič iz IGMP »Sava«.

Komisija za zadeve borcev in vojaških invalidov

Statut občine Krško določa, da občinska skupščina imenuje člane strokovne komisije za zadeve borcev in vojaških invalidov ter določi njihove naloge. Med njimi so: razporejanje sredstev za zagotavljanje socialne varnosti borcev, sklepanje o višini občinskih priznavalnin ter spremljanje in obravnavanje problematike vojaških invalidov.

Ker je dosednji komisiji potekel mandat, predsedstvo občinske organizacije Zveze združenj borcev NOV predlaga, naj se v novo komisijo imenujejo: Franci Kovačič iz Krškega (za predsednika), Pavel Petan s Senovega, Vida Kerin iz Podbočja, Franc Tomažič in Jože Preskar iz Krškega, Rafko Orožen in Anton Javorič iz Brestanice, Fanika Košak iz Kostanjevice in Jože Arh iz Leskovca.

Občina Krško in Posavje:

Izgube v prvem četrtletju

V prvih treh mesecih letos je v Posavju z izgubo poslovalo 23 OZD s področja gospodarstva, skupna izguba pa znaša čez 2 milijardi 100 milijonov din. To je za tri četrte več kot v prvem trimesečju lani in čez 57 odstotkov več kot v celem letu 1986.

Dobra polovica posavske izgube odpade na gospodarstvo občine Krško, čeprav so se tu izgube najmanj povečale. V primerjavi s prvim trimesečjem lani so večje za slabih 8 odstotkov, v primerjavi z lansko celoletno izgubo pa nižje za dve tretjini. (V ostalih dveh posavskih občinah so trikrat oziroma šestkrat večje kot v l. 1986).

Skupna izguba v občini Krško znaša nekaj čez 1 milijardo 60 milijonov din. Po višini je na prvem mestu TOZD Bor z 250 milijoni din, sledijo pa TOZD Elektrodistribucija, TOZD IGM in Tehnoservis — temeljna organizacija Kovinarske s 137 milijoni din. V manjših zneskih so izgubo izkazale še naslednje organizacije: Sigmat, Vinogradništvo — kleti (M-Agrokombinat), Sadjarstvo (M-Agrokombinat), ONPZ Resa, Togrle (Pionir) in Rudnik rjavega premoga Senovo. Zadnji ima 9 milijonov din izgube.

Petino izgub v Posavju predstavljajo porabljena sredstva. V krški občini ima tako izgubo 5 OZD. Skoraj 60 odstotkov vseh posavskih izgub pa je nastalo na račun akontacij za osebne dohodke in drugih obveznosti, ki niso bile pokrite iz čistega dohodka.

Seja

skupščine kulturne skupnosti

V četrtek, 21. maja 1987, se bodo sestali delegati skupščine občinske kulturne skupnosti. Obravnavali bodo poročila o delu in finančnem poslovanju v preteklem letu ter sprejeli delovni in finančni načrt za l. 1987. Opravili bodo tudi nekatere obveznosti v zvezi z novoustanovljenimi skupnimi strokovnimi službami SIS družbenih dejavnosti.

Vsi izvajalci zajamčenega programa kulturne skupnosti so l. 1986 zaključili pozitivno, vendar je treba povedati, da sta Delavska univerza in knjižnica ter Galerija Božidar Jakac morali poiskati sredstva za likvidnost iz drugih virov. Obveza do Delavske univerze in knjižnice je zato kulturna skupnost prenesla v l. 1987. Za program, ki ga polovico financira kulturna skupnost Slovenije, je OKS uspelo zagotoviti le sredstva za nakup knjig. Obseg dogovorjenega programa se zmanjšuje; za kulturne domove v občini skupnost ne obračunava amortizacije, sredstva za kulturne akcije so zmanjšana na najmanjšo možno mero. Sredstva združene amortizacije so izredno nizka (obračunavajo 20% za nepremičnine in 50% za premičnine).

Tudi v prihodnje bo OKS zagotavljala sredstva za delo izvajalcev v treh programih. V **zajamčeni** program, ki ga OKS financira v celoti ali deloma, sodijo dejavnosti Delavske univerze in knjižnice, Galerije Božidar Jakac, DKD Edvarda Kardelja, brestaniškega muzeja, zgodovinskega arhiva v Celju, ljubljanskega regionalnega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, Zveze kulturnih organizacij Krško in skupnih strokovnih služb SIS družbenih dejavnosti v občini Krško.

Za **skupni** program prispeva sredstva poleg OKS tudi kulturna skupnost Slovenije, namenjena pa so predvsem za nakup knjig za knjižnice, za likovne razstave študijskega značaja, Formo vivo in grafični bienale jugoslovanskih otrok ter za obnovo kulturnih spomenikov.

V **dogovorjeni** program je OKS v skladu s svojim srednjeročnim planom uvrstila ureditev prostorov in nakup opreme za društveno knjižnico v Kostanjevici, sofinanciranje dejavnosti kulturnih domov, dela, ki jih za našo občino izvaja Posavski muzej, ureditev električne napeljave v ateljeju Štoviček, zaščito Ajdovske jame ter nakup knjig za društvene knjižnice.

Pričakujejo, da se bodo pri uresničevanju programov kulturne skupnosti nadaljevale težave iz prejšnjih let, saj indeksno povečevanje sredstev za kulturo ne omogoča kakovostnih premikov. Obstaja bojazen, da petletni načrt tudi tokrat ne bo uresničen. To velja predvsem za razvoj knjižničarstva, za katerega je kulturna skupnost načrtovala pospešen razvoj že v treh srednjeročnih obdobjih doslej, a je zanj vedno zmanjkalo sredstev.

Seja

skupščine izobraževalne skupnosti

19. maja letos je bila seja skupščine občinske izobraževalne skupnosti, na kateri so delegati sprejeli poročilo o delu in finančnem poslovanju skupnosti v preteklem letu ter delovni in finančni načrt za l. 1987. Izdali so soglasje k določbam statuta delovne skupnosti skupnih strokovnih služb SIS družbenih dejavnosti občine Krško ter sprejeli samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih ter svobodni menjavi dela med skupščinami SIS in delovno skupnostjo skupnih strokovnih služb, ki je bila ustanovljena 1. januarja letos.

Naloge, načrtovane za l. 1986, so v občinski izobraževalni skupnosti uresničili njeni izvajalci: osnovne šole, glasbena šola, delavska univerza, organi skupnosti in strokovna služba ter organizacije in društva, ki pomagajo pri vzgoji in izobraževanju. Prednostne naloge so bile v preteklem letu naslednje: izvajanje zagotovljenega programa osnovne šole, uvajanje novega predmetnika in učnega načrta v 6. in 7. razredu, prizadevanje za čim večjo kakovost pouka, skrb za nadarjene učence, prizadevanja za usklajevanje osebnih dohodkov delavcev družbenih dejavnosti z osebnimi dohodki v gospodarstvu občine.

V osnovnih šolah je nastalo nekaj organizacijskih sprememb. Šola v Leskovcu je prenehala delati po celodnevem programu, uvedla pa nove oddelke podaljšanega bivanja. Tak oddelek ima sedaj

tudi šola s prilagojenim programom. Osnovno šolo obiskuje 3299 učencev v 146 oddelkih — treh več kot lani, od tega je pet samostojnih oddelkov za romske učence v Leskovcu. Delovni pogoji povsod še niso ustrezni. Pogrešajo specializirane učilnice in sodobna učila, v Brestanici in Koprivnici nimajo telovadnice ipd. Sicer pa so vse šole izvedle načrtovane programe odgovorno in kakovostno, vzpodbuda jim je bila tudi uradna zavzetost celotne družbenopolitične skupnosti za izboljšanje družbenoekonomskega položaja delavcev v vzgoji in izobraževanju.

Glasbena šola je v preteklem šolskem letu obiskovalo 180 učencev. Mnogi med njimi so vključeni v harmonikarski in godalni orkester. Učenci so bili uspešni, sodelovali so na raznih tekmovanjih, več jih je bilo tudi nagrajenih. Sodelovali so na skoraj vseh kulturnih prireditvah v občini in pripravili samostojni koncert. Udeležili so se tudi številnih drugih nastopov širom po Sloveniji. Pouk poteka v Krškem, Brestanici in na Senovem, prizadevajo pa si, da bi ustanovili oddelke glasbene šole tudi v ostalih krajevnih skupnostih.

Delavska univerza je izvedla skoraj 4000 izobraževalnih ur, 40 tečajev strokovnega izobraževanja je obiskovalo 1178 udeležencev, občinsko politično šolo pa 16. Organizirali so tudi tečaje tujega jezika, strojepisne tečaje, šolo za življenje, plesne vaje, pouk ESS in osnovno šolo za odrasle. Menijo, da bi bilo treba izboljšati sodelovanje z izobraževalnimi službami v združenem delu, predvsem v manjših OZD.

Lani se je vrednost programov izvajalcev OIS valorizirala štirikrat. Za povečan obseg dejavnosti ter za usklajevanje osebnih dohodkov so bila porabljena precejšnja sredstva. Precej je bilo vloženo tudi v adaptacijo in dograditev šole s prilagojenim programom.

V letu 1987 bo izobraževalna skupnost financirala programe osnovne šole, predpisane z zakonom, in naloge, dogovorjene za dodatni program: elemente celodnevne osnovne šole, podaljšano bivanje, varstvo vozačev, osnovno glasbeno izobraževanje, letno in zimsko šolo v naravi. Poleg tega bo omogočala izvajanje kadrovskega štipendiranja, permanentnega izobraževanja, letovanja, vzgojnoizobraževalnih programov občinskih zvez, aktivov in društev, hospitalcijskih programov, svetovalnega dela in izobraževanja odraslih. V skladu z možnostmi bo financirala nujna investicijska vzdrževalna dela na osnovnih šolah in glasbeni šoli, da bi preprečila družbeno škodo na teh objektih in omogočila nemoteno izvajanje osnovnih izobraževalnih nalog.

Skupna in splošna poraba v prvem trimesečju

Sredstva za zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb se letos oblikujejo v skladu z zakonom o začasni prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev družbenopolitičnih skupnosti in SIS družbenih dejavnosti za porabo v I. 1987. SIS in DPS smejo razpolagati z izvirnimi prihodki do lanske letne višine, povečane za 90% stopnje rasti ustvarjenega dohodka družbenega gospodarstva v republiki. V prvem trimesečju letos pa ne smejo porabiti več sredstev, kot so jih porabile v zadnjem trimesečju I. 1986. Omejitev ne velja za sredstva za določene namene, npr. sredstva za pokojnine in invalidnine, prihodke za raziskovalno skupnost, izdatke za znanstveno raziskovalno delo, izdatke z značajem osebnih prejemkov, davke in prispevke občanov. Presežke prihodkov nad dovoljenim obsegom mora služba družbenega knjigovodstva izločiti na poseben račun, DPS in SIS pa jih ne smejo uporabljati do konca obdobja, v katerem se ugotovi, da se presežki več ne

ustvarjajo. DPS ali SIS mora ustrezno višini presežka prihodkov zmanjšati prispevne stopnje.

Prihodki SIS družbenih dejavnosti v naši občini so presegli dovoljeni obseg kar za 333.055 tisoč din, to pa je 15% vseh ustvarjenih prihodkov v istem obdobju oziroma 17% prihodkov, katerih poraba se začasno prepoveduje. Prihodki proračuna občine pa so nižji od dovoljene ravni za porabo za 7.048 tisoč din. Med posameznimi SIS ima najvišji presežek prihodkov zdravstvena skupnost, sledi pa ji izobraževalna skupnost. Zaradi pomanjkanja sredstev na žiro računih interesnih skupnosti vsi presežki na dan obračuna (10. april) niso bili izločeni na posebne račune, se pa postopoma izločajo skladno s tekočimi prilivi.

Tako imajo vse skupnosti blokirane žiro račune.

Sredstva, katerih poraba ni omejevana, so znašala v prvih treh mesecih letos v SIS družbenih dejavnosti 472.810 tisoč din ali 21.5% vseh prihodkov, pri proračunu občine pa 147.630 tisoč din ali 41.6% vseh prihodkov.

Ivanka Novoselič
SDK — podružnica Krško

TI NAŠI DEDCI SO TOTAL ZAVREL

V Krškem in po vsej slovenski deželi se je razmahnilo mniščno rekreativno kolesarstvo. Naš sosed Mitja de G. stvar vidi takole!

POSNETEK AMERIKAN V JAVNO STRANO!
KUTROST LE IN DEJAVNO POKRAJINA
VLAHA POKROSTOST Z KOM EGOM SINOPIA!

DEJNA NOGA JE TEŽKO
VIDNA ZARADI KUTROSTI
KESKA REKREATIVNA
GIBANJA

NEKATERI PROBLEMI NOTRANJEGA IN ZUNANJEGA FINACIRANJA

Društvo ekonomistov Posavja je pretekli teden za svoje člane organiziralo pogovor na temo Aktualni problemi notranjega in zunanjega financiranja. Po uvodni razpravi dr. Janeza Drnovška so se izkristalizirale naslednje ugotovitve.

Jugoslavija je v zadnjih mesecih spet v središču svetovnega finančnega zanimanja. Nekateri upniki so namreč zahtevali ponovni prehod na stand by sporazum. V oceni, ki jo po sporazumu o refinanciranju dela jugoslovanskega dolga dvakrat letno izdela Mednarodni monetarni sklad, so se pojavili tudi nekateri negativ-

Rast osebnih dohodkov se umirja

V prvem trimesečju letos so zaposleni v občini Krško prejeli 6.428.114 tisoč din čistih osebnih dohodkov. To je za 131,8% več kot v enakem obdobju lani. V primerjavi s povprečnimi mesečnimi izplačili v lanskem letu so letošnja višja že za dobro polovico (52.8%), v primerjavi s povprečnimi v zadnjem četrtletju lani pa le za 2.1%.

Ti podatki kažejo, da se letos (po skokovitem povečanju v zadnjih mesecih leta 1986) rast osebnih dohodkov umirja. K temu sta dosti prispevala zakona o začasni prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev za osebne dohodke in skupno porabo delavcev za leto 1987, sprejeta februarja. V skladu s tema zakonoma banke, zavarovalnice, samoupravne interesne skupnosti ter združenja OZD ne smejo do konca junija 1987 razpolagati z družbenimi sredstvi za izplačilo čistih osebnih dohodkov nad zneskom povprečnega mesečnega čistega osebnega dohodka v četrtem trimesečju lani, ostale organizacije združenega dela pa ta znesek lahko povečajo do višine stopnje rasti svoje produktivnosti. Ker so v prvih dveh mesecih uporabniki družbenih sredstev izplačevali osebne dohodke še v skladu s svojimi samoupravnimi splošnimi akti, bodo morali v primeru, da so prekoračili dovoljena izplačila za januar in februar 1987 kot tudi tista za leto 1986 (po starem zakonu), poračunati preveč izplačane osebne dohodke. To bodo storili po periodičnem obračunu za obdobje januar—marec 1987 pri izplačilih za osebne dohodke v naslednjih treh mesecih.

Ivanka Novoselič
SDK — podružnica Krško

ni vidiki, kot npr. lansko zmanjšanje obrestnih mer, preveč relaksirana emisij-ska politika, nefunkcioniranje deviznega trga in administrativno omejevanje cen. Prehod na stand by aranžma bi v primerjavi s sedanjim okrepljenim spremljanjem pomenil zmanjšanje ekonomske suverenosti Jugoslavije, saj bi v ukrepih ekonomske politike morala upoštevati zahteve Mednarodnega monetarnega sklada.

Ta po oceni ekonomistov tudi ni zainteresiran za uresničitev zahteve po takem sporazumu, saj bi to pomenilo tudi delitev odgovornosti za (ne)uspeh izvajane politike.

Programi IMF-a doslej v svetu niso bili posebno uspešni, zato je zanimiveje

pogledati izkušnje nekaterih drugih dolžnikov.

Na eni strani imamo tako imenovane države upnice, kot sta Brazilija in Peru. Oba sta enostransko zamrznila odplačilo obresti in praktično tudi glavnice. Pri tem je Peru dosegel visoke stopnje rasti družbenega proizvoda (8%), inflacijo je uspel zmanjšati na 50 do 60 odstotkov in kar je še posebej zanimivo, ni prišlo do kakšnih posebnih sankcij, temveč še naprej izrablja tuje komercialne kredite.

Na drugi strani je Mehika, ki igra predvsem na karto sosedstva z Združenimi državami Amerike. S to igro je dosegla bistveno ugodnejše pogoje za refinanciranje svojega dolga.

Pri obeh skupinah držav bi se lahko marsičesa naučili. Tudi mi imamo dobre odnose s sosedji (EGS), po drugi strani pa se moramo zavedati svoje moči, ki izhaja tudi iz zunanje zadolžitve, saj bi morebitni moratorij odplačil obresti in glavnice povzročil nemalo težav tudi državam upnicam.

Dosedanje striktno odplačevanje tako imenovanih garantiranih obveznosti ima namreč tudi zelo neugodne posledice za

domače gospodarstvo. Redno nam uspeva odplačevati del dolga in obresti samo ob omejevanju drugih plačil v tujino, kar zmanjšuje obseg proizvodnje, družbeni proizvod, izvoz in devizni priliv, po drugi strani pa standard Jugoslovanov.

Nekatera razmišljanja o možnem povečanju domače proizvodnje in družbenega proizvoda z vključevanjem sredstev prebivalstva na osnovi obveznic najbrž ne bodo obrodila sadov, saj pri nas nimamo ustreznega trga vrednostnih papirjev. To pa je eden od nujnih pogojev za uspešnost financiranja gospodarstva z izdajanjem obveznic.

Drugi problem, ki se pojavlja v zvezi z izdajanjem obveznic, pa je ta, da je treba sredstva, zbrana na ta način, v določenem roku skupaj z obrestmi vrniti. To pa pomeni bistveno drugačne pogoje financiranja osnovnih sredstev, kot jih imajo podjetja na zahodu in vzhodu. Sredstev, zbranih z izdajo delnic, ni treba vrniti, podjetjem na vzhodu pa ni treba vračati državnega kapitala.

Problemov za razpravo, kot kaže, ekonomistom ne bo manjkalo, saj pravih rešitev še ni videti.

B. O.

Vinko Trafela:

Vcepiti novo miselnost vsem članom kolektiva

Ob koncu aprila 1987 je bilo vprašanje sanatorjev za DO Kovinarska rešeno. To so postali SOP iz Krškega, RIKO iz Ribnice ter Strojna iz Maribora. Delavski sveti vseh treh organizacij so že sprejeli sklepe o sanatorstvu. Tako je bil prvi del sanacijskega kredita odobren do 16. aprila 1987 in 17. aprila so delavci Kovinarske dobili normalne osebne dohodke. To delovno organizacijo namreč prizadevata zakon o sanaciji in prenehanju OZD, ki velja od 1. 1. 1987, in interventni zakon, ki ureja delitev osebnih dohodkov. Kovinarska je v prvem in zadnjem četrtletju 1986 imela (gledano samo obračunsko) izrazito slabe rezultate. Imela je — v prvem četrtletju 1986 — zelo veliko izgubo.

Z nekaterimi ukrepi so uspeli zajeziti odliv kapitala in pritegniti nova sredstva v tovarno, zato so bili rezultati februarja in marca 1987 relativno ugodni. V prvem četrtletju 1987 je imela Kovinarska sicer še izgubo, a ta je bila realno okrog štirikrat manjša kot leto pred tem.

Naj ponovimo, da sanacijski program te delovne organizacije tvorijo 3 vsebinska področja: finance, organiziranost in program s trženjem. Vsako področje sestavljajo analize stanja, ciljev in načina, kako te cilje doseči. V tem dokumentu je predvideno, da bo trajala sanacija Kovinarske šest let. To obdobje je razdeljeno še na krajša obdobja. Prvi dve leti bodo skušali urediti interno ekonomijo in se ustrezno organizirati. Hkrati, torej tudi v prvih dveh letih, pa bodo morali prideliti čim več dohodka za odplačilo obresti in glavnice. Zavedajo se, da morajo biti

ravno dovolj veliki (upoštevajoč zmognosti jugoslovanskega in zunanjega trga) in tem potrebam prilagoditi tudi strožne službe, urediti ter racionalizirati notranjo ekonomijo do najnižjih možnih meja režijske službe. S tem bo racionaliziran tudi notranji informacijski sistem. »Pomembna pri sanaciji je sprememba miselnosti,« pravi Vinko Trafela, predsednik začasnega KPO v Kovinarski, »to pa bo tudi najtežji del uresničevanja sanacije. Začeti moramo razmišljati industrijsko in se zavedati, da delo mora trajati osem ur in da je vsaka podložka, vržena v odpad, vsak konec pločevine, denar. Žal moram ugotoviti, da v Kovinarski doslej niso tako mislili. Kot dodatek naj povem, da smo v prvem četrtletju 1987 zelo znižali stroške. Pričnemo proces »proizvodnje brez zaloga«, ki ga po Jugoslaviji in svetu popularizira

japonski strokovnjak za racionalizacijo proizvodnje. Reči moram, da to ni nič tako strašnega, da gre. Ne da bi v kovinski predelovalni industriji bili povsem brez zaloga, lahko pa so minimalne.

Stalni, ponavljajoči se materiali v naši branži (matice, cevi, podložke, pločevina, profili...) morajo biti na voljo n. pr. za dobo enega meseca. To finančno predstavlja strašno malo. Vsi ostali materiali, ki jih naročamo za točno določen delovni nalog, pa ne smejo niti minuto stati v skladišču, ampak morajo takoj v obdelavo — montažo. To je seveda komponenta finančnega razmišljanja in ne le vodstvo, vsi delavci v Kovinarski moramo tako razmišljati, vseh 500, kolikor nas bo ob koncu leta.«

Kako daleč pa je trenutno Kovinarska od tega, da bo na koncu leta imela samo 500 zaposlenih?

»Trenutno se nam je razmerje delavcev v strežbi in v neposredni proizvodnji še nekoliko poslabšalo, čeravno je število zlasti starih delavcev spodbudno. Od 24. septembra lani do 30. aprila letos je Kovinarsko zapustilo — pa ne zaradi naših pritiskov in spodbujanj! — sedemindeset delavcev. Sami so si poiskali delo drugje, a med njimi je nekaj takih, ki res ne bi smeli oditi — delavci iz naših razvojnih služb. Razvoju moramo dati poseben poudarek, kar pa naj ne pomeni inflacije kadrov. Raje jih imejmo manj, pa tiste dobre, in jih pošteno plačajmo.

Za večje stvari bomo pa itak, izhajajoč že iz naše usmeritve, vodili politiko sodelovanja z zunanjimi institucijami, tako lokalnimi kot univerzitetnimi.«

Iz vašega odgovora izhaja, da še nimate načrta konkretnih rešitev presežka delavcev v režiji?

»Imamo izdelan načrt končne velikosti in organiziranosti posameznih služb. To je usklajeno glede na predvideni obseg potrebnega in koristnega dela. Imamo tudi podatke o potrebni strokovni zasedbi določenih del in nalog in glede na obstoječe kadrovske stanje delavcev, ki naj bi se prezaposlili. Seveda smo imeli sestanke tudi na SIS za zaposlovanje in tam (samoumevno) tega niso bili preveč veseli. Tudi v Kovinarski se zavedamo, da bo to najtežja naloga za tukajšnjo družbenopolitično skupnost. Zanesljivo pa ne bo nihče ostal brez dela. Zgodilo se bo celo, da bodo nekateri prišli na boljša dela in naloge!«

Kakšna je klima in kakšne objektivne možnosti — tudi delovne sposobnosti — tistih, ki so nekoč iz proizvodnje prišli v pisarne, za to, da bi se vrnili »za stroje«?

»Jasno je, da navdušeni niso, a druge poti ni. Vsem delavcem, ki imajo kvalifikacijo za opravljanje določenih del, pa so

sedaj v strežnih službah, bomo ponudili dela v neposredni proizvodnji. S tem bi zapolnili praznine, nastale zaradi dose-danjih in mogočih prihodnjih odhodov delavcev iz neposredne proizvodnje. Zavedamo se, da je v tem bazenu omejeno število delavcev in da so potrebe tudi druge! To bo najtežja naloga, a proces se je že začel. Precej delavcev smo interno že zaposlili in njihov problem je rešen. Pripravljati smo začeli novo sistemizacijo, zaenkrat le v strokovnih službah. Začeli smo pripravljati osnutek pravilnika o delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, o delitvi dohodka in čistega dohodka ter vse akte, ki so v zvezi z delitvijo dohodka. V te akte moramo natančno vnesti posledico šestletne sanacije, obresti in anuitete za kredite — sanacijske ali iz rezerv SRS. Ta sredstva so sicer poceni, niso pa podarjena in s trdim delom jih moramo zaslužiti in vrniti. Šele takrat bo sanacija končana.«

Kakšen odnos imate s sanatoriji?

»Z vsemi smo že prej dobro sodelovali poslovno, tehnično in kadrovske in mi-

Sanacijskega programa nismo izdelali le zato, ker ga po zakonu moramo izdelati in sprejeti, temveč smo ga izdelali za lastno delovno organizacijo in njene delavce. Z izvajanjem zastavljenih ciljev se pravzaprav začne proces ustvarjanja nove delovne organizacije, ki se bo tudi imenovala Kovinarska Krško. Korenito je treba spremeniti miselnost pri vseh delavcih, zato bo proces preobrazbe trajal dlje časa. Kovinarska mora postati primer za vse negativnosti, v bodoče pa tudi za vse pozitivnosti poslovnega obnašanja.

Sanacijski program ni statičen, saj se bomo morali sproti prilagajati povpraševanju in proizvajati le tiste proizvode, ki jih bo v danem obdobju narekovalo tržišče.

Sklepna beseda

slim, da so že dovolj dali od sebe. Konkretno: Strojna je dala kadrovske pomoč poslovno-tehničnemu sodelovanju za področje pogonske tehnike. S SOP-om se dogovarjamo o skupnem računalniškem centru, za katerega smo oboji zainteresirani. S tem bi dosednjo relacijo do Sevnice skrajšali na 50 metrov, zaradi različnih podobnosti pa bi lahko dosegli marsikak zastavljeni cilj. Uspelo pa nam je zaježiti odhod najpomembnejših kadrov — seveda z ustreznimi dohodki. Brez njih bi bila danes Kovinarska v stečaju, ker ne bi imela dela. Žal programov, za katere je bila tehnična dokumentacija izdelana v preteklosti, tržišče trenutno ne potrebuje najbolj. Jugoslovansko tržišče nima investicijskega denarja na pretek. Samo krpa nekatere svoje procese in tehnologije. Tu je pa potrebno ogromno projektantskega dela. Vesel sem, da smo to uspeli urediti in rezultati kažejo, da plujemo iz brezna navzgor.«

Oblikuje, šiva, plete:

Du — Da

K širitvi ponudbe blaga za široko porabo v Krškem zadnji mesec dni prispeva tudi trgovina z modnimi oblačili (boutique) na Cesti krških žrtev 58 — v hiši, kjer ima že več let prostor prodajalna Semenarne.

Lokal je v začetku aprila odprla Dušica Hrastnik. Pravi, da je o lastni trgovini in delavnici razmišljala že dlje časa, ker ji je modno oblikovanje v veliko veselje. Vendar svoje zamisli ni mogla tako hitro uresničiti predvsem iz finančnih razlogov. V veliko pomoč ji je bil kredit Ljubljanske banke, saj je za začetek dela potrebovala več strojev (pletalni in navadni šivalni stroj ter posebne šivalne stroje). Občinski upravni organ za drobno gospodarstvo ji je v postopku za pridobitev ustreznih dovoljenj nudil vso podporo.

Trgovina trenutno posluje le popoldne, ker lastnica zdaj še dela kot strojni tehnik v Kovinarski. Čez določen čas pa se bo tej svoji — sedaj dopolnilni — dejavnosti popolnoma posvetila.

Oblachila, ki so razstavljena v ne velikem, a lično opremljenem prostoru, so v celoti njeno delo: sama si jih zamisli in sama tudi izdela. In to z dobršno mero okusa, čeprav se nekoliko razlikujejo od »povprečja«. Zaenkrat so to večinoma ženska oblačila iz blaga, a kasneje namerava ponuditi tudi več moških in otroških. Povečala bo izbiro pletenin. Želi si, da bi bili med njimi izdelki iz debele

(Foto: Branko Hartman)

volne in pletenih usnjenih trakov, a mora zanje prej nabaviti primeren stroj. Povedala je, da vse blago uvaža, volno in prejo (»garn«) pa kupuje pri nas.

»Malo sem se bala,« pravi Hrastnikova, »da takšni izdelki, ki niso povsem običajnega kroja in videza, ne bodo šli tako v promet, saj je pri nas še največ povpraševanja po »klasičnih« modelih. Ampak po enem mesecu poslovanja sem zadovoljna tako z zanimanjem, ki so ga pokazali ljudje, kot tudi s prodajo.«

Vsak model izdela le enkrat, kvečjemu

dvakrat. Po naročilu oblačil ne izdeluje. Pravi tudi, da stranki ne proda rada tiste-ga izdelka, ki ji ne pristoji. To je pripravljena tudi odkrito povedati, čeprav sebi v škodo.

Cene blaga pri Dušici Hrastnik niso višje kot v trgovinah. Ker pa se — tudi sama potrošnik — zaveda, da je vsak iz-datek za obleko velik, razmišlja, da bi kupcem omogočila plačilo v dveh ali treh obrokih. Uvesti namerava tudi sezonske razprodaje.

(-I)

Sklad za nagrajevanje inovacij na področju usposabljanja, življenja in dela invalidov pri Skupnosti socialnega varstva Slovenije objavlja na podlagi samoupravnega sporazuma o ustanovitvi in delu sklada

RAZPIS NAGRAD ZA INOVACIJE NA PODROČJU USPO- SABLJANJA, ŽIVLJENJA IN DELA IN- VALIDOV

V letu 1988 bo podeljenih pet enakovrednih nagrad. Nagrajeni bodo najuspešnejši izumi, tehnične in druge izboljšave na področju usposabljanja, življenja in dela invalidov, ki bodo v razpisanem roku predložene skladu.

Sklad je določil, da so prednostne naloge v letošnjem letu predvsem tiste, ki bodo bistveno izboljšale stanje na področju GIBANJA IN KOMUNICIRANJA invalidov. To so npr. rešitve premagovanja arhitektonskih ovir, hidravlični transport, prilagoditve na področju telekomunikacije in podobno.

Razpis pa je v skladu s samoupravnim sporazumom o ustanovitvi odprt tudi za druge inovacije tehnične ali metodološke narave.

V razpisu lahko sodeluje vsak državljan SFRJ, ki predloži skladu dokazila o svojem izumu, tehnični ali drugi izboljšavi in dokaže, da gre za izvirno novo napravo, za izboljšavo določene naprave, stroja, predmeta vsakdanje rabe oziroma prilagoditev le-teh posameznim vrstam invalidov ali za inovacije na področju izvirnih metod dela z invalidi.

Sodeluje lahko tudi skupina avtorjev.

Predlogu za nagrado mora biti priložena tehnična dokumentacija: opis naprave, stroja, predmeta ali inovativne metode dela z invalidi, potrebne skice, fotografije ali modeli. Priložen mora biti tudi opis delovanja in obrazložitev, v čem je inovacija koristnejša in boljša od dosedanjih rešitev.

O predlogih za nagrade sklada bodo odločale posebne strokovne komisije, ki jih bo imenoval odbor ustanoviteljev sklada izmed znanih strokovnjakov za posamezna področja, kamor sodijo predlogi.

Komisije bodo delovale in odločale v skladu s samoupravnim sporazumom o ustanovitvi in delu sklada (9. in 10. člen).

Nagrade pomenijo družbeno priznanje. Avtorske pravice so v celoti pridržane avtorju. Sklad pa si bo prizadeval, da bi vse inovacije, ki bodo predložene, tudi resnično našle svoje mesto v življenju in delu invalidov.

Višina nagrade v letu 1988 bo dva poprečna mesečna čista

(Foto: Črt Čargo)

osebna dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v letu 1987.

Nagrade bodo javno in slovesno podeljene ob 1. maju 1988 na seji odbora ustanoviteljev sklada.

Predloge je treba poslati do vključno 30. 11. 1987 na naslov: Sklad za inovacije na področju usposabljanja, življenja in dela invalidov pri Skupnosti socialnega varstva Slovenije, Ljubljana, Kidričeva 5.

ODBOR USTANOVITELJEV SKLADA

Kolesarsko društvo Matija Gubec pripravlja

2. KOLESARSKI MARATON MATIJE GUBCA

V počastitev dneva mladosti in 100. obletnice kolesarstva v Sloveniji bo krško kolesarsko društvo priredilo 2. kolesarski maraton Matije gubca. Pot bo dolga 65 kilometrov in bo potekala iz Krškega skozi Brestanico, Senovo, Koprivnico, Podsredo, Trebče, Bistrico, Bizeljsko, Župelevec, Dobrovo, Globoko in Artiče, cilj pa bo pred krškim stadionom.

Začetek maratona bo 24. maja ob 9. uri pred stadionom Matije Gubca. Kdor želi sodelovati, se mora prijaviti 2 uri pred startom in plačati 1000 din startnine (po osebi).

Za varen potek prireditve bodo skrbeli: spremstvena vozila organizatorja in prometne milice, rediteljska, servisna in zdravstvena služba. Na kontrolni postaji v Trebčah bo udeležence čakalo okrepitev. Vsi, ki bodo na cilj prispeli v 4

Opozorilo udeležencem

Maraton bo potekal ob normalnem prometu, zato so kolesarji dolžni upoštevati cestnoprometne predpise in navodila organizatorjev ter se po njih ravnavati. Vsak maratonec vozi na lastno odgovornost. Za mladoletne osebe odgovarjajo starši oziroma mentorji. Šolarji morajo imeti potrdilo o opravljenem izpitu iz cestnoprometnih predpisov. S startom udeleženci potrjujejo pravila razpisanega maratona. Organizator ne prevzema nikakršne odgovornosti in posledic za narejene prekrške in škodo udeležencev ali spremljevalcev maratona.

urah, bodo prejeli medalje in topli obrok (pasulj). Pripravljeni so tudi pokali, in sicer za najstarejšega udeleženca in udeleženko ter najštevilčnejšo družino in ekipo.

Prireditve bo potekala pod okriljem družbenopolitičnih organizacij.

Organizacijski odbor

Potrebna enkrat višja marža?

Nova zakonodaja bo prizadela Obrtno zadrugo Resa — Denarja za razvoj ni

KRŠKO — »Na skupščini Obrtne zadruge Resa iz Krškega, ki je bila 24. aprila, smo ugotovili, da smo lani dobro poslovali, podobni poslovni rezultati pa se nam obetajo tudi letos. Ne bi rekel, da je to samo plod povečanega obsega dela, saj se je lani povečalo tudi število naših članov. Zanimanje za članstvo v naši zadrugi pa še narašča, saj smo znani kot zadruga z najnižjo maržo v Sloveniji, pa tudi po dobri organizaciji,« je povedal Metod Šonc, direktor Obrtne zadruge Resa.

»Seveda so ti podatki več kot razveseljivi, še posebej, ker letos praznujemo 15-letnico zadruge. Tako kot doslej nameravamo poslovati tudi v prihodnosti, saj se bomo strokovno še okrepili, nabavili pa smo tudi računalnik, razmišljamo o povezavi v slovenski informacijski sistem itd. Skratka, po tej strani smo nadvse zadovoljni, to pa pomeni, da so z našimi uslugami zadovoljni tudi naši člani. Vendar pa nismo brez problemov. Znano je, da pri nas opravljamo večinoma zaključna dela v

gradbeništvu, kjer moramo imeti material na zalogi tudi po tri mesece. Če bo potrebno v skladu z novo zakonodajo revalorizirati zaloge, nam bo to zajedlo vso maržo pa še premalo denarja bo za vse skupaj. Doslej smo imeli okoli 6-odst. maržo, če bodo določila novih zakonov obveljala, bi se ta morala povečati vsaj še za enkrat. Še huje pa je to, da pri nas nimamo denarja za razvoj. Res je obrt zapisana v občinskih planih kot prednostna panoga, mi smo nosilci razvoja, obrtniki, ki so večinoma od drugod, pa nimajo interesa, da bi

vlagali v naši občini. Zanimanje je samo za konkretne programe, recimo za galvanizacijo, ki jo potrebuje marsikateri obrtnik, za kaj več pa ne. Druga težava pa je v tem, da smo lani komaj uredili naše samoupravne akte z veljavno zakonodajo, letos pa nas čaka zaradi sprememb spet novo delo. Mi za taka opravila nimamo delavca in ga tudi plačati ne moremo, tako da nam bodo spremembe prinesle še dodatne težave. Na žalost pa še govorimo, kako moramo spodbujati razvoj drobnega gospodarstva,« je povedal Metod Šonc.

Na seji skupščine obrtne zadruge Resa so izvolili nova vodstva samoupravnih organov zadruge in imenovali komisijo, ki bo pripravila praznovanje ob jubileju zadruge. Osrednje prireditve bodo potekale v okviru praznovanja občinskega praznika.

J. S.

NAŠ BAROMETER

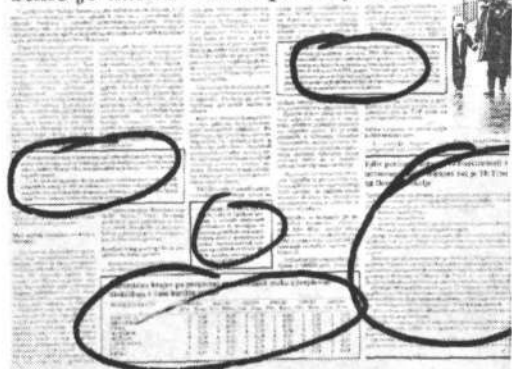
Glasilo občinskega odbora SZDL Hrastnik
Leta 4 • številka 1 • april 1987

Razvrstitev krajev po povprečni onesnaženosti zraka z žveplovim dioksidom v času kurilne sezone

MERILNO MESTO	1980/81		1981/82		1982/83		1983/84		1984/85		1985/86	
	Uvr.	Konc.	Uvr.	Konc.	Uvr.	Konc.	Uvr.	Konc.	Uvr.	Konc.	Uvr.	Konc.
TRBOVLJE	1	0,46	1	0,39	1	0,39	1	0,42	1	0,33	1	0,30
HRASTNIK	2	0,34	2	0,36	2	0,31	3	0,25	2	0,25	2	0,23
ČRNA	5	0,26	5	0,23	3	0,27	2	0,25	3	0,25	3	0,20
MARIBOR	6	0,20	9	0,17	8	0,15	6	0,20	5	0,22	4	0,17
MEŽICA	9	0,18	6	0,21	6	0,19	8	0,17	12	0,15	5	0,15
LJUBLJANA	3	0,29	3	0,24	5	0,21	5	0,23	4	0,23	6	0,17
CELJE	4	0,27	4	0,23	7	0,19	4	0,24	7	0,21	7	0,13
KRŠKO	11	0,17	14	0,13	14	0,11	12	0,13	6	0,21	8	0,13

NAŠ BAROMETER, glasilo OK SZDL Hrastnik, april 1987

Tako je danes — kako pa bo jutri?

Vpliv povišanja naravne radioaktivnosti v bližini termoelektričnih objektov, kot je TE Trbovlje, na človekovo okolje

Termoelektrarne na premog so pomembni onesnaževalci zraka in tudi vode. Po stopnji ogrožanja je daleč najbolj zaskrbljujoče onesnaževanje z SO_2 , zatem pa pridejo po vrsti še drugi onesnaževalci zraka:

- dušikovi oksidi (NO_x),
- pepel iz elektrofiltriranih,
- naravna radioaktivnost v pepelu: uran in torij s potomci, kot so radij in svinec (^{210}Pb) ter plinasti radon iz odlagališča pepela.

Ukrepi, ki zmanjšujejo vpliv plinastih izpuštev (višina dimnika) na okolje, so učinkoviti tudi za zmanjšanje vpliva povišane naravne radioaktivnosti. Bistveni pa so seveda čimboljši elektrofiltri za odstranitev pepela in primerno odlagališče za ta pepel.

Poudariti je treba katastrofalen obseg umiranja gozdov v Sloveniji, ki ima hude narodno-gospodarske posledice. Prve objektivne in mednarodno primerljive podatke o stopnji poškodovanosti gozdov v Sloveniji je leta 1985 dal celovit popis Inštituta za gozdno in lesno gospodarstvo SRS. Po teh je prizadetih že nekaj več kot 55% gozdov. Predvsem gre za jelko, smreko in bukev, poškodbe pa se kažejo tudi na drugih drevesnih vrstah. Problematiko propadanja gozdov je Skupščina SR Slovenije posebej obravnavala in ob tem sprejela vrsto pomembnih ugotovitev in sklepov.

V industrijskih krajih so pomembne tudi tehnološke emisije. Poleg SO_2 in prahu zrak marsikje vsebuje tudi druge, zdravju škodljive snovi (težke kovine, azbest, kadmij, fluoridi itd.); zelo pomembni so še dušikovi oksidi in razne organske spojine.

Če bi imeli na razpolago dovolj podatkov o onesnaženosti zraka zaradi tehnoloških emisij, bi bila za nekatere kraje ocena onesnaženosti še bolj neugodna. Gre za industrijske kraje kot so Hrastnik, Celje, Kidričevo, Škofja Loka-Trata, Anžovo, Ilirska Bistrica in še druge.

Zdravniki iz Trbovelj, Celja, Škofje Loke in Ljubljane poročajo o povečani obolevnosti prebivalstva in opozarjajo na statično ugotovljeno povezanost bolezni dihal z onesnaženostjo zraka. Premalo načrtnih raziskav o posledicah za zdravje ljudi še marsikje povzroča podcenjevanje te problematike.

Zasavski rjavi premogi vsebujejo po meritvah IJS tipično 4 do 6 ppm urana (le redko do 10 ppm), kar je le 2 do 3-krat več kot tipična zemlja v okolici. Po sežigu se radioaktivne komponente skoncentrirajo v pepelu, tako da vsebuje pepel rjavega premoga iz Hrastnika in Trbovelj 3 do 5-krat več urana kot zemlja iz okolice. Radija in radioaktivnega svinca je relativno nekoliko več (10 do 20-krat).

Pri sežigu 100 ton premoga/uro gre iz TE Trbovlje v okolje vsaj 2% od 30 ton pepela na uro. Od tod izračunana radioaktivna emisija je sicer primerljiva z emisijo jedrske elektrarne ob normalnem obratovanju, vendar pa ne poveča naravnega ozadja, kateremu smo ves čas izpos-

tavljeni, za več kot kak odstotek.

Vpliv radona, ki izhaja iz odlagališča pepela, je zaznaven le na samem odlagališču, v okolici pa je neznamenit.

Rudniške separacije sicer že celo stoletje povišujejo vsebnost radija v Savi in njenih sedimentih, vendar pa v podtalnici ni zaslediti bistvenega povišanja koncentracij radija.

Ugotovimo lahko, da bi namestitev filtrov z visokim izkoristkom bistveno znižala sedanji vpliv naravne radioaktivnosti na okolje, ki pa že sedaj ni znaten.

dr. Dušan Brajnik

XI. SREČANJE MLADIH TEHNIKOV SLOVENIJE

DAN MLADOSTI, 25. MAJ 1987

XI. SREČANJE MLADIH TEHNIKOV SLOVENIJE

(Odločili smo se za boljše prihodnost)

V občini Krško bo 22. in 23. maja XI. srečanje mladih tehnikov Slovenije, ki se ga bo udeležilo 330 najboljših mladih tehnikov (osnovnošolcev) izmed 7000, kolikor jih je tekmovalo na šolskih, občinskih in regionalnih tekmovanjih.

Dolgoletna tradicija organiziranja tehničnih tekmovanj za osnovnošolce je dobra priložnost, da se ozremo na dosedanjo aktivnost in skušamo analizirati dokumente, predvsem pa neposredno akcijo za boljši, smotrnejši, naprednejši jutri.

Vsak dan lahko v sredstvih javnega obveščanja beremo o gospodarski in družbeni krizi, ki nas je pripeljala v tehnično tehnološko odvisnost, neizkoriščenost proizvodnih zmogljivosti, krizo strokovnih kadrov (pomanjkanje), neizkoriščenost virov, težko ekološko stanje. Za rešitev omenjenih problemov ponujamo stare, preživele recepte, ki niso v skladu z najširše sprejetimi družbenimi izhodišči, ampak samo poglobljajo nekatere pereče probleme (ekologija, energetika, uvažanje tretje izmene v proizvodnjo itd.).

Seveda pa obstajajo tudi nekateri programi, ki so realni, predstavljajo napredek in zagovarjajo vlogo delovnega, izobraženega človeka pri reševanju vseh gospodarskih in družbenih protislovij ter problemov.

V mislih imamo programe, ki se nanašajo na akcijo »2000 raziskovalcev do leta 2000«, akcijo s področja vzpodbujanja inovacijske aktivnosti, napore v zvezi s čim večjo funkcijo znanja na

XI. srečanje mladih tehnikov Slovenije v Krškem, 22. in 23. 5. 1987

enoto proizvoda, intelektualne storitve v najširšem smislu itd.

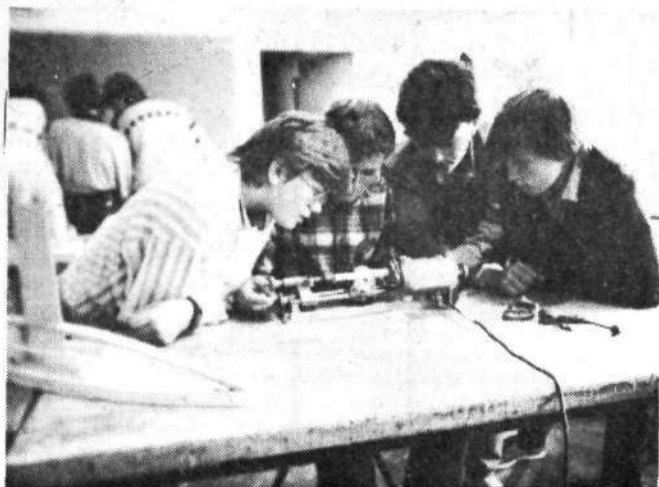
Vključevanje v te akcije in vreševanje že omenjenih problemov pa lahko poteka samo na osnovi večjega in kvalitetnejšega znanja in ne na osnovi voluntarističnega aktivističnega dela, ki mogoče prinaša kratkotrajne pozitivne rezultate, problemi pa se kasneje zaradi omejene in zamegljene uspešnosti z vso silo zopet pojavijo in so mnogo težje rešljivi.

Prepričani smo, da se družbeni in gospodarski problemi morajo pričeti reševati pri matici družbe (to je v vzgoji in izobraževanju mlade generacije), ki je obsojena živeti z našimi napakami pa tudi uspehi, kolikor jih je.

Kako bomo dosegli število 2000 raziskovalcev do leta 2000, če zanemarjamo ustvarjalno in inventivno delo

učencev in dijakov, kako bomo povečali število inovacij, ko pa trdimo, da proizvodnih virov nimamo izkoriščenih (pa ne zaradi tretje izmene, temveč zaradi neznanja in voluntarističnega odnosa do dela) in da naša šolanima vgrajenih inventivnih elementov v delo učitelja, kaj šele učenca. Kako si predstavljamo, da bomo v prihodnosti prodajali čim več znanja in čim manj surovin, ko pa znanja ne cenimo in mu ne odmerjamo največje pozornosti. Ekološka problematika visi nad nami kot Damoklejev meč, mpa se prepiramo na akademskem in političnem nivoju, pa čeprav vsi vemo, da je ekologija odnos človeka do okolja, ne samo naravnega, temveč tudi umetnega, ki ga je človek sam ustvaril in ga sedaj zaradi neznanja napačno in v končni fazi tudi neekonomsko uporablja.

Iz delavnice za praktični pouk OŠ J. Dalmatin Krško. (Foto: Mitja Kostrevc)

XI. SREČANJE MLADIH TEHNIKOV SLOVENIJE

Niso daleč časi, ko je bila naša domovina porušena in jo je bilo treba obnoviti. Kako smo lahko takrat v družbi našli toliko moči, da smo se v prvi fazi odločili za znanje, da smo v okviru Ljudske tehnike masovno izobraževali za različne poklice, ki so bili družbi takrat potrebni, danes pa se tako težko odločamo za povečan obseg interesnih tehničnih dejavnosti na šolah, ki so dokazano najbolj inventiven del vzgojno-izobraževalnega procesa in poklicnega usmerjanja mladih.

Zveza organizacij za tehnično kulturo (nekoč Ljudska tehnika) posveča veliko skrb razvoju pristočnih tehnično-vzgojnih dejavnosti med mladino. V različne programe od modelarstva pa do računalništva je vključenih preko 20.000 osnovnošolskih otrok. Menimo, da bi v prihodnosti morali ustvariti take pogoje, ki bi dovoljevali vključevanje v tehnične dejavnosti 40.000 osnovnošolcev in 1/5 srednješolcev. Zveza organizacij za tehnično kulturo tega programa ne bo mogla uresničevati sama, temveč s pomočjo širše družbene skupnosti. V mislih imam

predvsem delovne organizacije, sindikat in mladino. S širšim vključevanjem mladine v te dejavnosti bi v veliki meri vplivali na pozitiven razvoj znanosti in tehnike, predvsem pa bi s temi kadri lažje prebrodili vse sedanje in bodoče probleme v gospodarstvu in družbi. Veliko vlogo pri vključevanju mladine v tehnične aktivnosti imajo občinske Zveze organizacij za tehnično kulturo, ki so v svojem okolju tiste organizacije, ki prostovoljno združujejo delovne ljudi in občane v različna tehnična društva ter vzpodbujajo tehnične aktivnosti v vzgojno-izobraževalnem sistemu. Dabi občinska ZOTK v večji meri pripomogla k uveljavljanju znanja in tehnično-kulturnega napredka v občini, mora upoštevati predvsem naslednje programske elemente:

— pomoč pri izvajanju pristočnih tehničnih aktivnosti v vzgojno-izobraževalnem sistemu;

— skrb za kadrovske pomlajevanje v združenih organizacijah (klubi, društva);

— programsko in organizacijsko združevanje pedagoškega kadra z nu-

denjem pomoči pri realizaciji programov;

— skrb za stalno afirmiranje in populariziranje različnih aktivnosti med občani in mladino;

— organizacija mora biti odprta za nove oblike združevanja (računalništvo, kibernetika, v katero se bodo vključevali tudi visoko strokovno izobraženi kadri);

— povezati se mora z delovnimi organizacijami glede pomoči pri izobraževanju, širjenju inovacijske dejavnosti in poklicnem usmerjanju mladine.

XI. srečanje mladih tehnikov Slovenije v Krškem bo dobra priložnost za oceno aktivnosti in vsebine programov, predvsem pa bo pozitivno vplivalo na širjenje pristočnih tehničnih aktivnosti tako v Krškem kot v republiki.

Vsem delovnim ljudem in občanom, predvsem pa družbeno-politični skupnosti, delovnim organizacijam in občinski Zvezi organizacij za tehnično kulturo se zahvaljujemo za vse dosedanje in bodoče delo pri realizaciji prireditve.

Za svet za tehnično
vzgojo mladine pri ZOTKS:
Andrej JUS

PROGRAM XI. SREČANJA MLADIH TEHNIKOV SLOVENIJE Krško, 22. in 23. maj 1987

Petek, 22. 5. 1987

do 12.00: prihod in prijava ekip v OŠ Jurij Dalmatin

od 12.00 do 13.00: sestanek s sodniki in vodji ekip v OŠ Jurij Dalmatin

kosilo v OŠ Jurij Dalmatin

od 12.00 do 14.00: postavitve razstave v OŠ Jurij Dalmatin

od 14.00 do 17.00: tekmovanje v OŠ Jurij Dalmatin

— zagovor raziskovalnih nalog
— predstavitev elektronskih naprav in zagovor

— predstavitev in zagovor uporabnih računalniških programov

— predstavitev didaktičnih pripomočkov za izvajanje množičnih eksperimentov (vaje učencev)

— tekmovanje z avtomobilskimi modeli

— izdelava modelarskih zmajev

tekmovanje na poligonu Potoče (cesta proti Zdolam)

— tekmovanje mladih tehnikov v obrambi in zaščiti

ogled delovne organizacije (TCP Djuro Salaj)

od 18.00 do 18.45: otvoritev srečanja v DKD Edvarda Kardelja

od 20.00: tovariško srečanje z vodji ekip, mentorji, sodniki in organizatorji v hotelu Sremič

(Foto: Mitja Kostrevc)

XI. SREČANJE MLADIH TEHNIKOV SLOVENIJE

Na ploščadi pred DKD Edvarda Kardelja bodo v petek, 22. maja 1987 med 15. in 22. uro predstavila svojo dejavnost društva, organizirana pri ZOTK Krško.

Srečanje bodo s svojimi nastopi popestrili: godbi na pihala iz Krškega in Senovega ter folklorne, plesne in glasbene skupine. Njihov nastop bo v petek, 22. maja 1987 med 15. in 22. uro na ploščadi pred delavskim domom.

Sobota, 23. 5. 1987

od 8.00 do 13.00: nadaljevanje tekmovanj v OŠ Jurij Dalmatin
 — zagovor raziskovalnih nalog
 — predstavitev elektronskih naprav in zagovor
 — predstavitev in zagovor uporabnih računalniških programov
 — predstavitev didaktičnih pripomočkov za izvajanje množičnih eksperimentov (vaje učencev)
 — sestavljanje konstrukcij na podlagi ogleda proizvodnega procesa
 — izdelava izdelka iz lesa (klip-klap)

— izdelava elektronske naprave z elementi zbirke Dobro jutro, elektronika
 — izdelava makete z elementi zbirke Lesko modelar

— predstavitev novih dejavnosti KMT
 — ocena razstavnih izdelkov in izdelkov iz razpisov

tekmovanja na poligonu Žadovinek

— z jadralnimi modeli A 1

— z raketnimi modeli

— z modelarskimi zmaji

tekmovanje v bazenu TCP Djuro Salaj

— z ladijskimi modeli

tekmovanje na poligonu Rore

— amatersko radiogoniometriiranje

od 12.00 do 14.00: kosilo v OŠ Jurij Dalmatin

od 14.00 do 16.00: ogled proizvodnje v TCP Djuro Salaj

od 16.00 do 17.00: zaključek srečanja s podelitvijo priznanj v DKD Edvarda Kardelja

ob 17.00: odhod tekmovalcev

Organizator si pridržuje pravico do spremembe urnika, če bi se tekmovanja končala predčasno ali če bi nastale neugodne vremenske razmere.

Organizacijski odbor
 XI. srečanja mladih
 tehnikov Slovenije

ORGANIZACIJSKA IN VSEBINSKA PRENOVA ZOTK KRŠKO

Razvoj naše družbene skupnosti in sodobnega sveta temelji na razvijanju proizvodnih sil, katerih napredek je v veliki meri odvisen od tega, kako se razvija tehnična kultura.

Človek, ki zna uporabljati in upravljati tehniko pri delu in v vsakodnevnem življenju, postaja odločilen dejavnik razvoja. Z razvojem socialističnih samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov pa so ustvarjeni temeljni družbeni pogoji in okviri tudi za hitrejši razvoj tehnične kulture. Velikega pomena tehnične kulture ni mogoče zanikati, tako njenega vpliva na gospodarski kakor tudi kulturni razvoj. Zlasti je pomembno razvijati množično tehnično kulturo, in sicer neprekinjeno od otroške dobe, preko celotnega šolanja in ob delu naprej. Ukvarjanje s tehniko je postalo vsakdanja, najbolj elementarna človekova potreba, saj praktično vsak človek živi sredi tehnike in z njo, tako na delu kot doma. Tehnična kultura človeka usposablja, da ni suženj tehnike, ampak njen gospodar, in da tehnika dejansko služi njegovim socialnim ciljem, da je torej sredstvo in ne cilj. Glede na to je razvoj tehnične kulture bistvena naloga številnih znanstvenih in strokovnih organizacij in delavcev pod različnimi imeni, pri čemer je izredno pomemben delež amaterskih organizacij za tehnično kulturo, ki so dosegle velike uspehe v razvoju tehnične kulture, ustvarjalnosti delavcev in mladine.

Za našo samoupravno socialistično družbo je še zlasti pomembno, da je dvig

ravni tehnične kulture delovnih ljudi in občanov vsestranska akcija in da se vanjo vključijo številni dejavniki, saj je njen razvoj širšega družbenega in gospodarskega pomena. Poseben pomen razvoja tehnične kulture je v njenem odločilnem deležu pri povečanju produktivnosti dela in napredka na področju dela, zlasti glede osvobajanja človeka težkega fizičnega dela v procesu proizvodnje. Ena od njenih najpomembnejših nalog je nenehno strokovno izobraževanje delovnih ljudi in občanov, da bodo lahko učinkovito uporabljali vsa modernejša tehnična sredstva. Pri tem pa je prav delež amaterskih organizacij za tehnično kulturo zelo velik.

NAMEN

Glavni namen delovanja organizacij za tehnično kulturo, združenih v ZOTK Krško, je razvijanje in stalno izpopolnjevanje dejavnosti na področju tehnične kulture v skladu z interesi in potrebami občanov ter v skladu z vlogo tehnične kulture v družbenem in gospodarskem razvoju SR Slovenije in občine Krško. ZOTK Krško s svojimi organi usklajuje dejavnost na različnih področjih in v ta namen:

— spremlja, proučuje in izpopolnjuje vsebino, delovne oblike in metode ter v sodelovanju z drugimi družbenimi dejavniki skrbi za množičen razvoj in širjenje

Posnetek je z regijskega tekmovanja kovi-narjev '87 in je živ dokaz, da kovinarski poklici niso rezervirani samo za moške. Marijana PROSENIK (SOP Oprema) je celo med kovinostrugarji zasedla 3. mesto. (Foto: Mitja Kostrevec)

XI. SREČANJE MLADIH TEHNIKOV SLOVENIJE

dejavnosti tehnične kulture vseh stopenj prebivalstva v vseh okoljih;

- s posebno pozornostjo skrbi za razvijanje tehnične dejavnosti med mladino vse od predšolske starostne stopnje dalje v skladu z družbenimi nalogami na področju vzgoje in izobraževanja, zlasti z razvijanjem zunajšolskega vključevanja mladih ter v sodelovanju z Zvezo socialistične mladine, Zvezo pionirjev, Društvom prijateljev mladine ter prosvetnimi in drugimi dejavniki tersi prizadeva za ustvarjanje možnosti za množično udejstvovanje mladih v dejavnostih tehnične kulture;

- razvija tehnično vzgojo in izobraževalne dejavnosti ter usposabljanje, ki prispeva k večanju delovne sposobnosti in produktivnosti za delavce v proizvodnji v raznih panogah gospodarstva v okviru nalog za izobraževanje ob delu in za delo;

- vzpodbuja inventivnost delovnih ljudi, iznajdljivost, racionalizatorstvo, konstruktorstvo, tehniško ustvarjalnost in raziskovalno dejavnost;

- pospešuje amaterske dejavnosti na različnih področjih tehnike;

- posveča posebno pozornost vsebini in oblikam tehnične vzgoje in usposabljanja, ki prispeva k uresničevanju nalog SLO in DS;

- skrbi za izboljšanje materialnih, kadrovskih in drugih pogojev,

USMERITEV

Zveza organizacij za tehnično kulturo je množična družbena organizacija prostovoljno združenih društev in klubov tehnične kulture v občini Krško, ki samostojno in s programi društev in klubov uresničujejo družbeno nalogo tega področja. S svojimi dejavnostmi, programi in akcijami ZOTK razvija in pospešuje dejavnosti, ki prispevajo k dvigu ravni tehnične kulture prebivalstva občine Krško.

Zaradi potrebe po nenehnem pospeševanju tehnične vzgoje in izobraževanja, spodbujanja delovne storilnosti, usposabljanja delovnih ljudi in občanov za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito ter popularizacije dosežkov znanstvenega in tehničnega razvoja se Zveza organizacij za tehnično kulturo Krško preko raznovrstnih oblik zavzema:

- za vključevanje tehnične kulture v celoten družbeni razvoj in za samoupravne družbene odnose preko družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja kot del splošne nacionalne kulture;

- za uveljavljanje samoupravnih odnosov v delovanju ZOTK in pri konstituiranju vseh organov z upoštevanjem družbenih meril o kadrovske politiki, za

Korak od političnih opredelitev v

MNOŽIČNO USTVARJALNOST ZOTK

V tem svojem prispevku bi rad na neki način nadaljeval misli, ki so se pletle ob javni razpravi o delu z nadarjenimi in drugimi učenci. To ni zapis o problemih šolstva, temveč o enem zelo pomembnih členov vzgoje — tehnični kulturi, ki presega šolske okvire.

Srečanje mladih tehnikov Slovenije, ki ga bo 22. in 23. maja v Krškem izvedla občinska ZOTK, me je dodatno vzpodbudilo k temu pisanju. Dejstvo je, da bo nekaj skupin navdušencev, katerih ambicije temeljijo na delu in so usmerjene v delo, pripravilo zelo zanimivo srečanje, posvečeno tehnični kulturi. Njihovi delovni programi so zasnovani tako, da vzpodbujajo uvajanje tehničnih, tehnoloških in organizacijskih izboljšav. Nudijo znanje tistim, ki si ga želijo, skratka — prizadevajo si dvigniti raven tehnične kulture.

Pri obravnavanju težav našega gospodarstva razpravljalci pogosto skušajo ponuditi tudi rešitve zanje. Najpogosteje le-te sodijo na področje tistih strok, tehničnih novosti in metod dela, ki jim je v svojih programih (seveda v skromnejšem obsegu) dala prednost tudi Zveza organizacij za tehnično kulturo.

Zakaj pravzaprav toliko poudarjamo, da je treba dvigniti raven tehnične kulture? Ozrimo se po svetu!

Industrijsko razvite države, zlasti zahodnoevropske, se sprašujejo, kaj storiti, da bi preusmerile gospodarstvo iz sedanjih negativnih tokov. Smer je pravzaprav znana: na nacionalne in mednarodne trge uvajati bolj inovativne proizvode in čedalje pestrejšo ponudbo blaga visoke kakovosti in tehnične dovršenosti; vendar se razviti svet zaveda, da investicije v raziskave in razvoj ne bodo same po sebi proizvajale inovacij in zagotavljale njihove tržne verifikacije.

Verjetno ne zadostuje, če si postavimo za cilj inovacijo in zaposlenost kot posledico visoke stopnje industrijskega podjetništva. V prvi vrsti si moramo za cilj izbrati takšno raven tehnične kulture, ki bo vodila v ustvarjalnost, v ustanavljanje malih, tehnološko zahtevnih proizvodnih enot, ustrezno povezanih v višje organizacijske oblike. Ustvarjanje takšne tehnične kulture pa terja vključevanje široke palete parcialnih politik in krepitev celotne družbene zavesti. Gre torej za dolgoročen cilj, ker edino taka politika lahko sprebrne ustaljene razvojne smeri, ki koreninijo v taki sestavi industrije in takih gospodarskih razmerah, kakršne pač imamo.

Obdobje velike industrije in »zbirokratizirane« proizvodnje je v zatonu. Inovativnost in rast sistemov izgubljata moč. Izživ, s katerim se sooča večina razvitih držav, je vprašanje, kako spremeniti ideologijo, kako spremeniti pristop in začrtati politiko, ki bo vzpodbujala, krepila ter izkoristila čim več ustvarjalnih moči.

Izkušnje nesporno kažejo, da so najuspešnejši tam, kjer je ustvarjalnosti največ in je tudi najbolj množična.

Tudi program in celotno delo ZOTK bi lahko na kratko imenovali: **krepitev ustvarjalnosti**.

Skupina navdušencev, ki se trudi uresničiti XI. srečanje mladih tehnikov Slovenije, je torej tudi spoznala nujnost današnjega časa. Škoda je le, da je to samo ozka skupina. To gibanje bi pri nas moralo postati množična navada in za to bi si morali prizadevati vsi.

Ampak zares!

KTMV

XI. SREČANJE MLADIH TEHNIKOV SLOVENIJE

dosledno uveljavljanje delegatskih načel in takšnih delovnih metod, ki bodo omogočale vpliv članstva na delo vodstvenih organov v občini, kakor tudi v republiškem in zveznem merilu;

— za razvijanje in uveljavljanje socialističnih norm v odnosih med članstvom in organizacijami in za boj proti pojavom monopolizacije, privatizacije, klubaštva in drugih oblik nesamoupravnega delovanja skupin in posameznikov;

— za uveljavljanje tvornega medsebojnega sodelovanja, pomoči in solidarnosti med organizacijami tehnične kulture v občini, ki naj prispeva k enakomernemu razvoju dejavnosti tehnične kulture v vseh okoljih in območjih;

— nudi pomoč pri razvijanju in utrjevanju društev in klubov tehnične kulture v občini, krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela, pomaga pri ustanavljanju novih organizacij tehnične kulture in vzpodbuja k čim aktivnejšemu medsebojnemu sodelovanju po območjih in dejavnostih;

— prispeva k razvijanju tehničnih športov in rekreativnih dejavnosti;

— sodeluje v skupnih prizadevanjih, da s tehnično vzgojo občanov in uporabo sodobnih znanstvenih in tehnoloških dosežkov prispeva k varovanju človekovega okolja.

ZOTK oblikuje svoje delovne programe na podlagi programov članov ter v skladu z nalogami vsakoletne resolucije o družbeno-ekonomskem razvoju občine Krško in v okviru družbenega dogovora s samoupravnimi interesnimi skupnostmi za izobraževanje, kulturo, telesno kulturo, raziskovalne dejavnosti, otroško varstvo in v dogovoru z družbenopolitičnimi organizacijami in organi za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

ZAKLJUČEK

Z organizacijsko in vsebinsko spremenbo bi želeli dvigniti spoznanje in zavest, da je z znanjem splošne in kvalitativne tehnične kulture odprta pot za inovacijsko ustvarjanje in hkrati garant za delovno uspešnejši jutri.

IO ZOTK

Ob DNEVU MLADOSTI:

»VSA TEMATIKA JE MLADINSKA!«

pravi Ida Novak-Jerele, predsednica občinske konference ZSMS Krško.

Ida Novak-Jerele, predsednica občinske konference ZSMS Krško, je politolog (FSPN), nekaj časa je delala kot novinarka Radia Brežice, nato pa kot vodja Centra za informiranje, raziskovanje in založništvo pri republiški konferenci ZSMS.

Tako je bila seveda med svojim mandatom v Ljubljani neposredno sodelovala pri pripravah 12. kongresa ZSMS v Krškem. Spremljala ga je iz neposredne bližine (kot soustvarjalca) in imela možnost zaznati tudi širitev ali umirjanje pokongresnega utripa po Sloveniji.

Na svojo sedanjo delovno dolžnost predsednice OK ZSMS Krško je torej prinesla izkušnje in poznavanje političnega dela in delovanja družbe, zlasti informativnega in propagandnega sistema. Tisti, ki leta zahajamo v prostore krških mladincev, smo se že v predkongresnem času navadili, da se tam vedno dogaja, da so vedno pobudniki, soorganizatorji, nosilci... različnih akcij, srečanj, kar je verjetno tudi odraz preboja mlade generacije v javnost in ospredje družbenega dogajanja. Res je sicer, da so k taki dinamiki prispevale tudi objektivne okoliščine, a gotovo imata nemajhen delež pri razmahu dejavnosti preteklo in sedanje vodstvo OK ZSMS Krško. To je tudi vzrok, da smo v mesecu mladosti k razgovoru povabili predsednico OK ZSMS, Ido Novak-Jerele.

»Že v času pripravljanja dokumentov za mladinski kongres v Krškem je zelo poraslo zanimanje javnosti za naše delo, zato je bilo ob vsem drugem še zelo veliko dela in stikov z novinarji,« pravi Ida, »medtem ko se je po kongresu sprožil cel plaz prispevkov o vsem, kar zadeva mladinsko organizacijo.«

KAKŠEN JE PO TVOJEM MNENJU

Dan mladosti 87

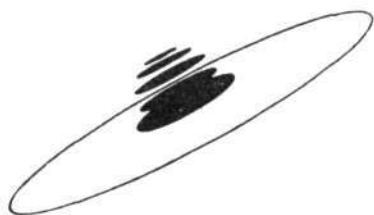

VPLIV KONGRESA NA KAKOVOST DELA SLOVENSKE MLADINE?

»Nemogoče in tudi nesmiselno je govoriti o problemih, a kongres je gotovo prinesel določene premike. Ta trditev

INFORMACIJE
OK ZSMS Krško

zanesljivo ni prebrana! Premiki se kažejo v tem, da je tudi v občinskih konferencah vse več vsebinskega dela.

Sami sklepki kongresnih dokumentov, če izvzamemo štrline, kot so 133. člen, stavka, civilno služenje vojaškega roka..., so naravnani v vsebinsko delo, ki se ga ne da omejiti samo na delo RK ZSMS in njenega predsedstva ali ostalih poklicnih delavcev v RK SZDL in skupščini SR Slovenije.

Občinske konference imajo odločilno vlogo, ker je vse delo zasnovano delegatsko. Sedanji delavci na RK ZSMS pa bi edini lahko realno ocenili, kolikšen je dejanski premik na bolje v delu mladih.

IZHAJAM IZ DEJSTVA, DA JE BILA PRED ČASOM MLADA GENERACIJA VELIKI MERI APOLITIČNA, KAR JE DELNO IZHAJALO TUDI IZ RELATIVNEGA BLAGOSTANJA CELOTNE DRUŽBE. KOLIKŠNA JE DANES RESNIČNA VKLJUČENOST ČLANOV V DELO MLADINSKE ORGANIZACIJE V NJENA STALIŠČA IN DOKUMENTE, V KOLIKŠNI MERI SO MLADI DEJANSKO AKTIVNI?

»Če pogledam nazaj, vidim, da smo se prej v osnovni organizaciji ZSMS ukvarjali z organizacijo proslav ob 8. marcu, 29. novembru, športnimi prireditvami, morda kakšnim odrskim delom...

Če sebe kot nekdanjo srednjošolko primerjam z današnjimi učenci, se zavedam, da sem takrat že bila aktivna, da pa še daleč ni bila ta raven enaka današnji. Marsikaj je šlo mimo nas. Mladinska organizacija se je pojavljala v glavnem ob štafeti... Ko pa danes hodim v osnovne organizacije mladih v združenem delu, ugotavljam, da se sicer še vedno ukvarjajo z zabavami, družabnostjo, s t.i. prostočasnimi dejavnostmi, ampak pogosto tudi z lastno organizacijo, njenimi nalogami in položajem, pravilniki o delitvi osebnih dohodkov in vsem, kar sicer ne sodi strogo med t.i. mladinsko problematiko.

V začetku svoje mladinske aktivnosti, si ne bi znala predstavljati, da bi se mladi tako temeljito vključevali v reševanje celovite problematike, npr. »svoje« delovne organizacije, ki je pod ukrepom družbenega varstva, kot je bil, recimo, Kostak. Očitno torej prehaja v prakso stališče, zapisano v uvodu h kongresnim dokumentom: da ni strogo mladinske ali ne mladinske problematike, ampak da vse, kar se dogaja v družbi, zadeva tudi mlade.

KAJ PA REVILJA MLADINA? PROBLEMATIKA, KI JO OBRAVNAVA, IN PRISTOP GOTOVO NISTA NA RAVNI POVPREČNEGA ČLANA ZSMS — KAKRŠNA JE, NA PRIMER, VEČINA SREDNJEŠOLCEV V KRŠKEM. PRI SPEVKI, OBJAVLJENI V MLADINI, TER JAJO TEMELJITO SPREMLJANJE DOGAJANJA NA VSEH RAVNEH

DRUŽBENOPOLITIČNE SKUPNOSTI, ŠIROKO ZNANJE IN BOGAT BESEDNI ZAKLAD! TO GOTOVO NISO ZNAČILNOSTI POVPREČNEGA OBČANA, KAJ ŠELE SREDNJEŠOLCA.

Treba je le najti sorazmerje med delovanjem in hotenjem mladih ter vsebino Mladine.

Za povprečnega srednješolca so ti teksti sicer res težki, odpirajo pa nekatera

»To so večne dileme, s katerimi smo se srečevali že med mojim delom na CIRZ-u: ali je Mladina mladinska ali ni! Že takrat sem trdila in to še danes mislim: premalo je mladinska! Nekemu osnovnemu konceptu sicer sledijo, saj imajo začrtane in sprejete programske usmeritve. Vemo pa, da so te dokaj splošne. Zamerim jim, da se vse preveč držijo svojega koncepta. V predkongresnem obdobju so, recimo, vztrajali pri vrsti (seriji) prispevkov, ki niso imeli nobene zveze s kongresnimi dokumenti in s pripravami na kongres. Trdim pa, da bi lahko teme, ki so jih ponudili in (tudi za mladino) dokaj provokativno zastavili kongresni dokumenti, bile zrele za ravno tak način obravnave, kot ga sicer ima Mladina. Saj ne da problematika, ki jo sedaj Mladina obravnava, ne bi bila vredna ali potrebna pozornosti. Kot časopis mladinske organizacije bi vendarle moral odsevati nekoliko temeljiteje življenje in delo svoje baze. S tem nikakor ne mislim, da bi Mladino vrnil na nekdanjo raven objavljevalca zapisnikov...

vprašanja (tudi provokativno), ki so za to mladino in za celotno družbo še kako pomembna. Gotovo imajo med sodelavci tudi ljudi, ki bi bili sposobni pisati tudi o drugačni problematiki, a če hočeš pisati npr. o reformi, moraš temeljito obvladati vrsto dokumentov. Tako pa pišejo o stvareh, ki jih po mojem prepričanju — osebno zanimajo. Če bi te stvari nekoliko bolj uskladili, bi bila gotovo bolj pravičljiva njihova zahtevnost do bralca, ki mora imeti določene intelektualne sposobnosti. Treba je pač poiskati sredino med tistim, kar bi potencialni bralec še bil sposoben in dojetljiv tistim, kar bi ob dodatnih naporih tudi obvladal. Treba je namreč veliko delati (brati), ker se Mladina včasih sklicuje na različne vire, dokumente, tekste, objavljene v drugih časopisih. Vse to bralca sili v širitev obzorja. So pa raziskave pokazale, da Mladine (po pričakovanju) ne naroča mladež, stara od 15 do malo čez 20 let, ampak je ta meja postavljena na preko dvajset let staro populacijo. Očitno torej obstaja

prazen prostor. Ni kakovostnega branja za tiste, ki prerastejo Pionir ali Proteus, niso pa še dovolj zreli za branje Mladine.

MLADINA ODPIRA VRSTO TEM (TUDI) IZ NAŠE POLPRETEKLE ZGODOVINE. SE TI ZDI KORISTNO, DA SE MLADI S TEMI STVARMi SEZNANJAJO, DA JIH SPLOH DOVOLJ POZNAJO, DA BI O NJIHLAHKOKVALIFICIRANO RAZMIŠLJALI, ALI MISLIŠ, DA JIH TO SAMO DRAŽI?

»Sem s FSPN in zaradi tega, zaradi svojega desetletnega članskega staža v ZKJ in svojega dosedanjega dela sem morda o nekaterih stvareh bolj poučena kot večina mojih vrstnikov, pa še vedno mislim, da o njih vem malo! Zato sem mi zdi prav, da se te teme odpirajo. S tem silimo našo šolo in ZK, ki se je po svojem zadnjem kongresu (mislim, da) tudi do teh stvari nekoliko bolj odprla, da bi temeljiteje seznanjala šolajoče se z našo povojno zgodovino! Vprašanje pa je, ali so celo sami učitelji na to pripravljeni. Čas bi bil, da začnemo odgovarjati tudi na taka vprašanja.«

KOŽE GOVORIVA O ŠOLI: ALI IMA ZSMS VPOGLED V KAKOVOST TE ŠOLE, V STALIŠČA ŠOLAJOČIH SE DO KAKOVOSTI UČITELJEV IN POUKA IN V VEDNO ZNOVA POUČEVANJO SPORNOST PREDMETA STM?

»Mislim, da je sedaj že večini srednješolcev jasno, da se o šoli vse preveč

odloča v politiki in da ima stroka premajhen vpliv. Njihova stališča lahko razberemo iz srečanj srednješolcev, katerih sklepe sprejemajo tudi člani CK ZKS, vključujejo jih (večinoma) tudi v svoje dokumente. Stališča do predmeta STM so različna, od zahtev po ukinitvi pa do terjatja sprememb. Mislim, da je predmet še kako potreben, morda ne z enakim nazivom, še bolj pa bi kazalo spremeniti vsebino. Mladi potrebujejo konkretna znanja o delovanju našega delegatskega sistema. Po zaključenem šolanju mora mlad človek ob zaposlitvi vedeti, kakšne so njegove pravice in dolžnosti, ne pa da še po zaključenem pripravništvu ne zna preračunati višine svoje nagrade, ne pozna kompetenc delavskega sveta, ne ve, kam se lahko pritoži...«

SE TI ZDI, DA JE ZA NEPOZNAVANJE KRIV SLAB PROGRAM ALI TO, DA SE UČENCI TE STVARI NERADI UČIJO?

»Mislim, da je med tema skrajnostima še eno vprašanje: Kako so stvari podane pri pouku. Tako smo prispeli do učitelja. Do tega, kako učitelji gledajo na ta predmet, saj bi ravno pri njem morali uporabiti najsodobnejši pristop, ker način ex cathedra propade že v začetku.«

GIMNAZIJE ŽAL NI VEČ, ZAVEDAMO PA SE POTREBE PO DUHOVNI (ZNANJSKI) ELITI KADROV. USMERJENO IZOBRAŽEVNJE NE ZD-

RŽI NITI PRIMERJAVE S POKLICNIMI ŠOLAMI, KI SO DAJALE ZA DELO USPOSOBLJENE KADRE. KAJ MISLIŠ O REFORMIRANJU ŠOLSKE REFORME?

»Z reformo šole ni zadovoljen nihče: niti združeno delo niti fakultete. Pogorel je torej cilj reforme: izobraževanje za delo — nadaljnje permanentno izobraževanje. Ne dosegamo ne enega ne drugega, zato je sprememba nujna. Res pa je, da pomanjkljivosti v skrajšanih programih izvirajo tudi iz nepripravljenosti združenega dela za prilagoditev reformi. Ta zahteva pedagoge, ki znajo mlade učiti tudi v združenem delu. Teh ni — zaradi tega je učinek šolske reforme še toliko slabši. Kje je tu mesto gimnazije? Nekaterih stvari pač ne smemo gledati in razvrščati samo ideološko obarvano. Mladi, ki doživljajo stres ob prihodu na fakultete — poznajo gimnazijo le iz pripovedovanj, ugotavljajo, da je potrebna. Seveda pa so izboljšave možne tudi tu! Paradoks vidim v tem: gimnazije smo ukinili, usmerjeno izobraževanje ponovno spreminjamo, ob tem pa začnemo akcijo »2000 mladih raziskovalcev« — »štipendiranje posebej nadarjenih učencev«. Mislim, da si tu nekatere stvari nasprotujejo. Kaže, da niso ideološko sporni mladi raziskovalci, sporna je šola, ki za tako zahtevno delo usposablja in ki naj bi jim dala največ možnosti, da svojo naravno sposobnost še razvijajo. Torej je vse le prepuščeno individualni pobudi učenca — učitelja. Ni nujno, da se vse delo institucionalizira, res pa je, da je bila šola že prej vse preveč nagnjena k sivemu povprečju, ki se sedaj še bolj barva v temno sivo!«

VRNIVA SE K DELU MLADINSKE ORGANIZACIJE PO KONGRESNEM OBDOBJU V KRŠKEM. KAKO GA OCENJUJEŠ?

»Glede na to, kar sem prej govorila o vsebini dela po kongresu, je jasno, da so sedaj rezultati težje merljivi. Včasih smo šteli sestanke, brigadirje, predavanja, izlete, plese..., danes pa to ni več bistveno, čeprav smo tudi za to še živo zainteresirani. Gotovo rezultati so, le težje opazni! Več je vključevanja v delo občinske skupščine, tudi zaradi kongresnih nalog, pozorneje prebiramo planske dokumente, skušamo skupno poiskati boljše rešitve...«

Premik je tudi v posvetih po osnovnih organizacijah ZSMS. Saj povedo tudi kaj o izletih in proslavah, vendar jih najprej povprašamo, kako uspevajo prodrati s svojimi idejami — zahtevami v okolje, kako se vključujejo v reševanje skupne problematike... Za mlade je, recimo, zelo pomembno področje stanovanjskega gospodarstva, kreditiranja.

Veliko krških mladincev je (kot tehnično osebje) spremljalo kongres od blizu. Takrat so se marsičesa naučili o delu v javnosti — to se odraža pri sedanjem načinu naše aktivnosti. To je začetek — paziti je treba, da nam nekateri relativni neuspehi ne vzamejo volje. Pomemben je občutek samozavesti, da si sposoben nekaj narediti. Sposobni smo zbrati argumente, ki lahko strokovno podprejo naše stališče, in tako onemogočiti ali vsaj zmanjšati malomaren odnos do nastopov, predlogov in zahtev naših delegatov. Tako lahko najdemo tudi oporo v enako mislečih, si izmenjamo z njimi izkušnje in stališča, čeprav niso več mladinci. Tudi ob srečanju ZOTK, ki bo v Krškem, se bomo veliko naučili. Ne bomo skrbeli samo za kulturne, spremljajoče prireditve srečanja mladih tehnikov, ampak bomo lahko začeli globlje razmišljati o pomenu gojenja tehnične kulture med mladimi, za njihovo kasnejšo izbiro poklica, zapolnjevanje prostega časa mladincev, za inovativno dejavnost (kasneje) v združenem delu. To je namreč končni cilj dela ZOTK in eden od stebrov opore naše gospodarske reforme.

KRŠKO SE JE S KONGRESOM PREBILLO V ŠIRŠO JAVNOST IN NUJNO JE V NAŠI MLADINSKI ORGANIZACIJI OSTALA KOT NEKAKŠNA SLED TUDI POVEČANA AKTIVNOST. TO TERJA PRECEJŠNJA SREDSTVA. KAKO JIH ZBIRATE?

»Krški mladinci imamo res drugačno težo v vseh organih, kjer se pojavljamo, verjetno res zaradi kongresa. V zadnjem času se v Krškem tudi kar vrstijo obiski — mladinski (iz drugih republik) in tudi iz ostalih organov.

Kar zadeva širitev dejavnosti: o tem je nehvaležno govoriti, a res se lotevamo vrste stvari. Zadnje čase se vrsté manifestacije, na katerih lahko veliko učinkoviteje predstavimo svoje mnenje javnosti kot na kakršnem koli sestanku. S tem hkrati obveščamo o naših mnenjih vse občane, mladince in jih pritegujemo k delu mladinske organizacije.

Finančne omejitve so značilne za vse mladinske organizacije v SR Sloveniji. Vedno znova je potrebno prepričevanje o nujnosti nekaterih akcij, o njihovi koristnosti... Koristi pač niso vedno neposredno vidne, težko jih je prikazati. Zavedamo pa se, da čas ni rožnat! Kljub vsemu je lani kar šlo in letos imamo tudi zagotovilo, da bodo proračunu ustrezna sredstva tudi za nas. Težava je v tem, da računovodsko stvari lepo kažejo, v praksi pa se pojavi vedno kup dodatne pošte, plakatov..., kar so vse dodatni stroški. Saj vedno nekako uspeemo, a potrebno je vedno na novo prepričevati, dokazovati, ravno zato, ker ima v naši družbi vse, kar je v zvezi s propagando in informiranjem, tak pomen in učinek, da tega ne smemo gledati zgolj skozi strošek.

KAKŠNA JE SEDAJ VSEBINA DOMA MLADIH KOT MOŽNOSTI. DA MLADE ODTEGNEMO S CESTE V ORGANIZIRANO ZABAVO?

»O tem smo se veliko pogovarjali tudi v okviru obštetnih prireditev. Veliko odraslih vidi v domu mladih le ropot, zato svoje otroke odvrčajo od njega. Niti oni niti njihovi otroci pa ne vedo, da je dom mladih poln kakovostnih vsebin. V njem so našli prostor ne le mladi: šmučarski klub Krško, radioamaterji, modelarji, ansambli, za katere mislim, da je bolje, če imajo svoj prostor tu, kot da se skrivajo po kleteh. Tu jih lahko obiščemo, navežemo stike z njimi in končno je kljub zvrsti glasbe to vendarle delo: instrument je potrebno obvladati, če igraš nanj karkoli! Sami smo bili nekoliko presenečeni, da se vsi uporabniki doma mladih tako dosledno držijo hišnega reda, urnika čiščenja...

Dom je vedno kolikor toliko čist in za to skrbijo sami.

Tu so še računalnikarji, šahovski klub... Na predstavitvi dejavnosti doma

INFORMACIJE
okrog doma mladih

sem bila sama presenečena nad tem koliko otrok — še ne mladincev — prihaja tja in se uči. Mladi se očitno tudi sicer radi učijo, ob nekom, ki ni učitelj. Vzgoja ni namenjena le lepemu vedenju, ampak tudi postopnemu usmerjanju v določeno interesno področje. Raste število prošenj za dodelitev prostora — po vsem novi ansambli ali fantje, ki se vračajo iz JLA, ri-

tmične skupine... Torej se širi tudi dejavnost doma.«

Kongresno obdobje in tudi dejavnost po njem so v prostorih OK ZSMS pustili nelepe sledove: zakajene stene, iztrošeno pohištvo, ki je bilo že sicer zbrano z vseh vetrov, hkrati povečana intenzivnost dela, pogosti obiski in sestanki z različnimi gosti terjajo vtis urejenosti, prijetnosti...

Krški mladinci so problem rešili po svoje: vsak je segel v svoj žep zaradi stroškov in s prostovoljno delovno akcijo so si uredili prostore! Pri delu so sodelovali vsi »domači« in »posojeni«, za kak mesec starejši mladinci, zato smo sklenili razgovor s predsednico OK ZSMS Krško popestrili s foto reportažo o njihovi skupni delovni akciji. To namreč zanesljivo je eno od očiščij mladinske organizacije!

Kaj so in kaj niso alternativna gibanja?

Posebno zadnje tedne se v časopisju vnamajo strasti zaradi t. i. slovenskih pobud. Nekateri so ta pojav označili kot »slovenski sindrom«. Bili smo priče izrazito čustvenega reagiranja, nestrpnih polemik, v zadnjem času pa se vse bolj pojavljajo tudi umirjeni toni in trezno argumentiranje. Pričakujemo lahko, da bo čas opravil pozitivno vlogo. Verjetno bomo kasneje ugotovili, da je za leto 1987 značilen prodor drugačnih gledanj. Že sedaj pa se moramo zavedati, da se pojmovanje o odnosih v družbi spreminja, razvija se dialektično. Enostransko priseganje na dosedanja vedenja in odklanjanje novih pobud otežujeta korak k demokratizaciji življenja.

Prav zato želimo vsaj na kratko predstaviti alternativna gibanja, in tudi zato, da jih ne bi imeli za tisto, kar ta gibanja niso.

Alternativna gibanja so pojavnne oblike koncepta socialistične civilne družbe,

njeno izhodišče pa najdemo v postmarksističnih teorijah države. Gre za zelo raztegljiv teoretični pojem, katerega skupni predznak je **zavračanje vizije kolektivne harmonije in brezrazredne družbe**. Ugotavljajo, da te vizije ni mogoče doseči s podružbljanjem državnega mehanizma, torej tudi ni mogoče pričakovati procesa lastnega odmiranja. Filozofi postmarksizma zato trdijo, da družba na delovanje države bistveno ne more vplivati, zato so oblikovali **alternativno idejo civilne družbe** kot novega nosilca procesa demokratizacije.

Tomaž Mastnak: »Družbena opozicija ne želi osvojiti državne oblasti, temveč jo omejiti v predpisane okvire... Ne želi vladatai, temveč živeti kolikor mogoče svobodno, neodvisno, dostojanstveno in srečno.«

Zagovorniki so si edini, da so v Jugoslaviji trije **temeljni pogoji za obstoj »civilne družbe«**:

- politični pluralizem,
- neodvisno področje v Socialistični zvezi ter

— spoštovanje temeljnih načel pravne države.

Vse te ideje so našle ugodna tla v ZSMS, kjer povsem legalno delujejo različna gibanja, za katera smo rekli, da pomenijo konkretizacijo postmarksistične teorije države in družbe. Vse se odvija v projektu »drugačnega življenja«, ki je osvobodeno vsakega pritiska in vsiljenih avtoritet ter usmerjeno k razvoju postindustrijske družbe.

Prvi koraki za osnovanje teh novih družbenih gibanj so bili storjeni na 11. kongresu mladine v Novem mestu (1982). Tako so najprej nastali mirovno, ekološko in duhovno gibanje ter feministične grupe. Pravo uveljavitev slovenskega koncepta »civilne družbe« pa smo doživeli na 12. kongresu v Krškem. V statutu ZSMS so mladi med drugim zapisali, da mladinska organizacija vse manj deluje s pozicij političnega monopola.

MIROVNO GIBANJE je svoj projekt populariziralo celo v JLA, kjer pa so doživeli nesporazum, saj so jih razumeli kot poskus teritorializacije armade. Skupaj s feminističnim gibanjem so se odločno uprli tudi usposabljanju žensk v JLA. Tu je bil najbolj ugodno sprejet projekt o prepovedi prodaje vojnih igračk pod parolo Dajmo otroku možnost. Najbolj žgoče polemike pa so tiste o

ugovoru vesti proti služenju vojaškega roka.

FEMINISTIČNO GIBANJE je zjedrom grupe LILIT se bori proti temu, da bi moški izkoriščal žensko kot spolni objekt. Na kratko: nasprotuje delitvi na lepši in močnejši spol in drugim oblikam patriarhalne zavesti:

- izkoriščanju žena (in otrok) kot spolnih objektov,
- spolno pristranski vzgoji,
- povečevanju materinstva,
- manjši možnosti zaposlovanja žensk,
- zapostavljenosti žensk v družbenem odločanju.

EKOLOŠKO GIBANJE je sicer poglavalno korenine tudi drugod po Jugoslaviji, vendar je slovensko gibanje značilno po svoji ostrini, na primer v nasprotovanju gradnji hidroelektrarn na Muri in novih jedrskih elektrarn, dogajanjem v zvezi z zastrupitvijo Krupe ipd.

DUHOVNO GIBANJE je najmlajše. Njegovi ideologi trdijo, da živimo v času, ki uničuje duhovnost in človeka prepušča dehumanizaciji. Dalje trdijo, da sta danes v krizi tako ideologija kot religija. Njihovo izhodišče: duhovnost je avtonomna in univerzalna potreba vsakega človeka ne glede na njegovo prepričanje in pred tem dejstvom si ni treba zakrivati oči. Skupina pripravlja razgovore, predavanja, seminarje, vendar vse po načelu samoorganizacije, ki izključuje vodenje z osrednjo osebnostjo.

MAGNUS — sekcija za socializacijo homoseksualnosti si prizadeva zarisati novo razmejitveno črto med bolezenskim in normalnim. Temu gibanju negre toliko za iskanje spolne svobode, ampak za enakopravnost pri ustvarjanju na kulturnem področju. Prizadetim subjektom se pogosto dogaja, da so zaradi homoseksualnosti njihovi prispevki na področju kulture potisnjeni na rob. Obenem to gibanje išče sožitje z drugimi mišljenjskimi manjšinami.

In kako so alternativna gibanja sprejeli v drugih delih države? V glavnem jih odklanjajo, pogosto tudi zato, ker jih razumejo drugače in jim velikokrat pripisujejo tisto, kar nima nič skupnega z njihovimi dejanskimi idejami. (Spominimo se samo lanskega zveznega mladinskega kongresa.)

Kaj menijo o alternativnih gibanjih nekateri člani predsedstva SZDL

Zoran POLIČ:

»Brž ko se bomo orientirali na to, da je alternativa samo izven našega političnega življenja, si lahko naenkrat zastavimo vprašanje, kaj je potem Socialistična zveza!«

Tone ANDERLIČ:

»Nastanek novih družbenih gibanj je prav gotovo povezan z družbeno krizo in s krizo družbenega delovanja... Družbena gibanja pokrivajo samo del splošnih interesov in si ne prizadevajo, da bi njihovi interesi postali edini za celotno družbo in niso v nasprotju s splošnimi interesi v družbi, saj so njihov sestavni del.«

Bogo GORJAN:

»Mi mislimo, da se zavzemamo za isti mir in isto čistost okolja. Seveda pa v Zvezi borcev tega ne imenujemo alternativno gibanje, ampak normalno vsebinsko delo, katerega en element izhaja tudi iz NOB.«

Ciril ZLOBEC:

»Zdi se mi logično, da borec, ki ima za sabo izkušnjo revolucije, popolnoma drugače razmišlja o življenju kot mladinec. In če odkrivamo pri delovanju mladih določeno nervozo in celo vztrajanje pri nekakšni alternativni, mislim, da je to tudi neki strah, saj je splošno znano, da so se mlade generacije znašle pred zidom negotovosti, ko čutijo, da se v njih kopiči mnogo več energije, kot je zanje možnosti.«

Tina TOMLJE:

»Če je mladinska organizacija bolj odprta, je s tem bolj odprta tudi socialistična zveza in to velja tudi za ZK. Hkrati je potrebno reči, da tudi SZDL ne bo delala na relaciji mi — vi, ampak da vsi skupaj gradimo socialistično zvezo.«

Jože SMOLE:

»Imamo temeljna izhodišča, kjer ne more biti nobene alternative: socialistični samoupravni sistem, politiko neuvrščenosti, koncept SLO in DSZ, JLA ter federativno ureditev enakopravnih narodov in narodnosti. V okviru tega sistema pa je normalno, da se pojavljajo alternativne rešitve ali poskusi iskanja alternativnih rešitev za razne probleme.«

Sredi prodora alternativnih gibanj sta se pojavila Nova revija s svojo 57. številko in

plagiat nacističnega plakata, oba sicer neprimerljiva, vendar oba, žal, pomenita vodo na mlin tistih, ki bi radi po starem naprej, tistih, ki se oklepajo ustaljenega mišljenja o družbenem življenju in se istočasno bojijo vsake nove pobude in drugačnega razmišljanja.

Postavlja se vprašanje, ali bo slovenska politika imela toliko moči, poguma in modrosti, da bo zmogla zavrniti vse tiste, ki jo želijo pritisniti v stare, običajne kolebnice. Vedeti je treba, da se kultura in politika spotikata druga ob drugo že ves povojni čas, ukinjenih je bilo že več revij. Marsikdo je pričakoval, da bo enako usodo doživela tudi Nova revija. Namesto s prepovedjo (represijo) je politika odgovorila z močjo argumentov. Ob samem dogodku je namreč bolj pomembno politično ravnanje, ki je gotovo plod višje stopnje politične zrelosti, saj pluralizma samoupravnih interesov ni brez lastnega mnjenja, tudi demokracije ne in ne napredka. Izkušnje kažejo, da brez konkurence ni napredka ne v politiki ne v gospodarstvu. V našem enopartijskem sistemu ni konkurence med strankami, zato je prav, da imamo možnost izbirati med različnimi pobudami. Razumni

ljudje bodo že znali najti najboljše! Omejitve in represije bi pomenile podcenjevanje vladajočega razreda.

Država dobiva v zadnjem času novo vlogo, saj noče biti več središče in gibalo družbenega življenja. Ideja družbe dobiva nov pomen; ne določajo je več centri moči, ampak družbena gibanja. Jugoslavija pravzaprav potrebuje gibanja, ki združujejo, hkrati pa gojimo ustavno pravico do posebnosti in do lastnega mnjenja.

Seveda pa je povsem nekaj drugega žaljivi plagiat nacističnega plakata, dogodek, potreben resne in odgovorne obravnave, a vendar ne vreden toliko, da bi nas potisnil nazaj, da bi bili pripravljeni pristati na to, da bi se vse, kar je v Sloveniji drugačnega, povezovalo s tem plakatom. Likovni kritik Sedej pravi, da je pravzaprav temeljni problem v žiriji, ki ni bila dovolj strokovna. Vsekakor pa je res: afere vedno vlečejo pogled nazaj, dogajanja pa potekajo tukaj in danes in naš pogled mora biti usmerjen naprej.

Zbral in oblikoval:

Ivan MIRT,

član KIK pri OK ZKS

ZSMS: razglednica iz T. Velenja

V ponedeljek je iz Titovega Velenja odpotovala v Beograd slovenska mladinska delegacija, ki bo sodelovala na skupnem nastopu ob dnevu mladosti v Beogradu. V njej je tudi 14 mladink iz Krškega; pred odhodom iz T. Velenja jih je

obiskala delegacija OK ZSMS Krško ter jih dodatno oskrbela s potrebno opremo. Vaje za sklepno prireditev 25. maja na stadionu JLA potekajo v ostalih republikah že precej dlje, a naši mladinci zagotavljajo, da bodo nadomestili zamujeno. (Foto: Martin Ivnik)

Po začetnem nezadovoljstvu ob osnutku prireditve za 25. maj se je dvesto slovenskih mladincev le pričelo pripravljati na zaključno prireditev v Beogradu. Med njimi je tudi 14 mladink s srednje šole v Krškem.

Naše mladinke so se za sodelovanje zelo težko odločile. Najbolj jih je mučilo vprašanje, kakšen je novi program, ne nazadnje pa tudi to, kako bodo nadomestile učno snov iz časa, ko bodo odsotne.

Po vsem tem so 12. maja odpotovale v Titovo Velenje. Tu so se naučile osnovnih slik, izpopolnile pa se bodo v Beogradu.

Mladinke se zahvaljujejo za darila, ki so jim jih poslale tovarne iz Krškega, prinesla pa delegacija OK ZSMS ob svojem obisku. Povemo naj še, da se mladinke odlično počutijo in da vse lepo pozdravljajo.

Martin Ivnik

X. REPUBLIŠKO SREČANJE IN TEKMOVANJE MLADIH ČEBELARJEV V KRŠKEM

Letošnji 9. maj je bil za nas posebno slovesen in delaven dan, saj je pri nas potekalo X. republiško srečanje in tekmovanje mladih čebelarjev, ki se je izvajalo pretežno v naši šoli in DKD Edvarda Kardelja Krško. Tekmovanje sta organizirala Zveza čebelarskih društev Slovenije in Čebelarsko društvo Krško, pokroviteljstvo pa je prevzela SO Krško in sokroviteljstvo HP Medex Ljubljana.

Program srečanja in tekmovanja je bil zelo pester. Začel se je s tekmovanjem ekip mladih čebelarjev, ki so prišle iz 79 osnovnih in srednjih šol. Tekmovanje je potekalo v treh stopnjah: v nižji je tekmovalo 40 ekip, v srednji 61 in v višji 24. Samo tekmovanje se je nekoliko zavleklo, kajti na srednji in višji stopnji so zaradi izenačenega znanja morali odgovarjati na dodatna vprašanja. Med tem časom so bili mentorji na posvetu v DKD Edvarda Kardelja. Ko je bilo tekmovanje zaključeno, so udeleženci srečanja lahko odšli na otvoritev in ogled Medexovega poskusnega čebelnjaka v Stari vasi in se z avtobusi odpeljali tudi do NE Krško. Po kosilu pa je bil v veliki dvorani DKD Edvarda Kardelja svečani zaključek srečanja z bogatim kulturnim programom, ki so ga izvedli učenci naše šole, in razglasitvi rezultatov tekmovanja. Ogledali smo si tudi čebelarsko razstavo, v treh učilnicah v šoli pa demonstracijo strokovnih dosežkov čebelarjenja.

Prvih pet mest so zasedle naslednje ekipe:

nižja stopnja — 1. OŠ Janko Padežnik Maribor, 2. OŠ Ivana Spolenaka Ptuj, 3. COŠ Lackovega odreda Kamnica pri Mariboru, 4. OŠ Veljka Vlahovića Celje, 5. OŠ Franja Goloba Prevalje; **srednja**

stopnja — 1. OŠ Janko Padežnik Maribor, 2. OŠ bratov Vodopivec Pivka, 3. OŠ Karel Destovnik-Kajuh Šoštanj, 4. OŠ Kerenčičevih iz Pesnice, 5. OŠ Prežihov Voranc Ravne na Koroškem; **višja stopnja** — 1. Srednja kmetijska šola Maribor, 2. naravoslovno-matematični oddelek Srednje šole Celje, 3. OŠ Janko Padežnik Maribor, 4. Srednja družboslovna šola Titovo Velenje, 5. Srednja naravoslovna šola Maribor.

Vse ekipe so prejele praktične nagrade, ki sta jih prispevali organizaciji Medex in Hmezd, ter priznanja, prvouvrščene pa še prehodni pokal.

Zveza čebelarskih društev Slovenije je podelila posebna priznanja mentorjem, ki že več kot deset let uvajajo mlade člane v čebelarjenje. Tovarišica Minka Zupančič, mentorica krožka na naši šoli, pa je poleg tega dobila še najvišje priznanje Medexa — plaketo Petra Pavla Glavarja.

Čebelarji v Krškem

V soboto, 9. maja, je bilo v OŠ Jurija Dalmatina v Krškem X. republiško srečanje in tekmovanje mladih čebelarjev Slovenije.

Pred začetkom tekmovanja so udeležence srečanja pozdravili Franc Rakar, ravnatelj šole gostiteljice, Janko Gabrič, predsednik Čebelarskega društva Krško, in učenka Marija Kos, predsednica čebelarskega krožka na krški osnovni šoli. Vsi so tekmovalcem zaželeli veliko uspeha, prijetno počutje ter se zahvalili mentorjem za vloženi trud pri pripravi mladih čebelarjev na tekmovanje.

V času tekmovanja je potekal v mali dvorani delavskega doma posvet mentorjev, na katerem so se med drugim dogovorili tudi to, da bo naslednje republiško srečanje v Gornji Radgoni ter da v prihodnje ekipe, ki se ne bodo pravočasno prijavile, ne bodo smele tekmovali.

Udeležence srečanja so organizatorji popeljali na kratek ogled NEK in potem na otvoritev eksperimentalnega Medexovega čebelnjaka, ki stoji v neposredni bližini nuklearke in katerega namen je še dodatno povečati kontrolo možnega žarčenja iz elektrarne. Ugotavljali bodo morebitne spremembe v obnašanju in genetiki čebel.

Besedilo in fotografija: Branko HARTMAN

Mladi čebelarji so po končanem tekmovanju povedali...

— Valerija iz Velenja: Krožek obiskujem že pet let. Tudi doma imamo čebele in mislim, da so zelo koristne.

— Darja s Ptuja: Čebelarim že dve leti, vzpodbudile pa so me prijateljice. Tekmovanje? Testi sploh niso bili težki.

— Milan iz Maribora: Tudi doma imamo čebelnjak in delo okrog njega me zelo veseli. Zato mi tudi testi niso delali preglavic.

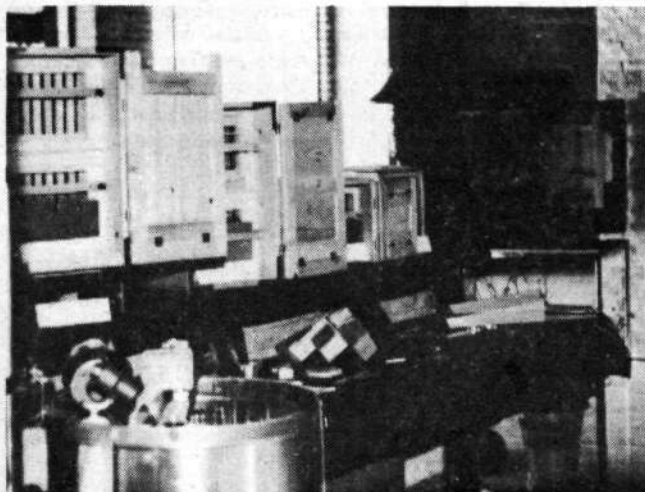
— Mateja iz Murske Sobote: Doma imamo čebelnjak in to me še toliko bolj privablja k delu v krožku. Tekmovala sem v drugi skupini.

— Nataša iz Slovenske Bistrice: Hodim v 4. razred. Iz našega razreda tekmuje šest učencev. Čebele imam zelo rada.

— Darja in Tanja iz Titovega Velenja: Krožek obiskujeva že dve leti. Doma nimamo čebel, vendar vseeno lahko sodelujeva v njem. Čebele so zelo koristne.

Vsi pa so povedali, da jim je bilo na srečanju lepo in da bodo iz Krškega odnesli prijetne vtise.

Članice novinarsko-dopisniškega krožka OŠ Jurij Dalmatin Krško z mentorico M. Volčanšek

Stanko Arnšek:

Prvo pokolenje

Da, kmalu bo minilo trideset let.

V duši in v srcu je še vse tako, ko da bi bilo včeraj. V zavesti, v spominu pa je begotni čas odplaval prenekatero podrobnost, ki bo nemara ostala izgubljena za vselej. Podrobnost? Ali smemo reči trenutku življenja podrobnost? Ali je naše življenje res stikano iz podrobnosti? Nemara res; kdo bi vedel...

Topoli za Savo so se začeli obletavati in med suha, trepetajoča koruzna stebila v Žadovinku sta silila veter in zgodnja jesen. Zbehan sem taval med šelestenjem

Letos junija bo srednja šola v Krškem praznovala 30 let delovanja. Ob tej priložnosti bodo izdali posebno publikacijo. Iz pripravljenega gradiva smo izbrali za objavo sestavek tovariša Staneta Arnška, ki je bil član prve generacije strojnikov na tej šoli. Danes živi in dela na Ravnah na Koroškem.

septembrskih njiv kot zapoznala droplja in iskal poti naravnost k daljnemu soncu. Imel sem občutek, da je to zame edinaprava pot. Vse druge, ki so seveda obstajale, so bile nekam negotove in nič kaj privlačne, zato me niso zanimale. Vpisal sem se v srednjo šolo.

Takrat sem že imel »v žepu« kar spodoben poklic kovinarja. Pa — kaj bi to. To je zame preumazan poklic, sem si dopovedoval globoko v sebi. Ves čas sem imel občutek, da je jeklo, ki naj bi ga vse življenje oblikoval, mnogo pretrdo in nekako odbijajoče hladno. Nisem ga maral. Sam ne vem, kako sem zašel na to pot, zato sem iskal tisto k soncu.

Čeprav že dolgo nisem bil več otrok, so se mi misli porajale čisto po otroško: le tole šolo še končam, oblečem bel delovni plašč, potem pa v risalnico, pisarno, laboratorij, inštitut...

O, kako naivno! To naj bi bila pot k soncu.

Zgodaj popoldne tistega septembrskega dne 1957. leta smo se v dijaškem domu v Krškem pričeli zbirati prvi bodoči dijaki novoustanovljene tehniške srednje šole. Na zunaj je imel dom častljivo podobo, znotraj pa je spominjal na vojašnico, katere posadka je bila pravkar premagana in izgnana. Nič hudega ne mislim s tem: bilo je vendar pred tridesetimi leti.

Z vseh vetrov smo se zgrinjali: z Gorenjske, Primorske, Štajerske, Dolenjske in Notranjske ter Bele krajine.

O, domovina, kako si ob vsej svoji čudežni lepoti majhna, neznatna!

Hitro smo se spoznavali. Nekateri smo se poznali celo že od prej. Posedali smo po pogradih, urejali osebne stvari, klepetali,

raziskovali internat in ugibali, kako nam bo všeč. Domačinov seveda ni bilo. Kaj bi domačini v domačem dijaškem domu, čeprav bi takrat od njih lahko slišali marsikaj o utripu življenja v starodavnem mestu ob Savi.

Imel sem občutek, da se pravo šoli, kinas čaka, pogovarjamo najmanj. O vsem mogočem smo govorili, le o šoli ne veliko. Kakor da vsakdo hrani zase neko skrivnost. V takem vzdušju sem — sam ne vem kako — zašel med jesenske njive, kjer sem sam s sabo razpredal misli, ki sem jih imel v domu za skrivnostne. Nič čudnega, da je prvi dan minil, kot bi trenil.

Pa so se skrivnosti kaj kmalu razblinile. Življenje v šoli in dijaškem domu se je hitro utesilo v vsakdanje kolesnice. Iz dneva v dan je postajalo zanimivejše, nekako bogatejše

in resnejše. Ob vsakem novem spoznanju sem dobival občutek, da jeklo vendarle ni tako trdo, kot sem menil nekoč, in tudi hladno je manj...

Posebna družčina smo bili prvo pokolenje. V vsem oddelku strojnikov je bil le eden, ki še ni imel poklica. Seveda je bil tudi daleč najmlajši, pa še Benjamin (Bine) mu je bilo ime. Takrat in tudi kasneje sem imel občutek, da smo bili ob sprejemu namerano izbrani le kandidati s poklici kovinarjev, kajti v začetku šola še ni imela lastnih učilnic praktičnega pouka. Pomanjkanje lastnih delavnic je bila le navidezna hiba šole, saj je bil praktični pouk v začetku organiziran v Tovarni celuloze in papirja, kjer smo mimogrede spoznavali še marsikaj, česar učni program ni zajemal.

Z mestom ob reki — takrat se je imenovalo še Videm-Krško — in njegovimi ljudmi

smo se hitro ujeli. Vsakdo izmed nas dijakov si je kmalu našel svoj »prostor pod soncem« v novem kraju. Kar »popivnivali« so nas: DPD Svoboda, TVD Partizan, PK Celulozar in še drugi. Približno pol nas je bivalo v dijaškem domu, ostali pa so stanovali pri domačinih privatno. Že prvo jesen smo bili organizirano na trgarvi Kmetijskega kombinata na Sremiču. Zadnji dan leta smo organizirali Silvestrov tek z udeležbo dijakov srednjih šol celjske, zasavske in posavske regije. Čajanke so bile, plesi in še marsikaj. Nečesa pač takrat še ni bilo: dijakki nismo smeli kaditi. Danes mislim, da je bilo prav tako. Oh, kako starokopitno, kajne?

In vendar smo kljub vsemu marsikaj »ušpičili« marsikatero nerodnost ali norčijo. Toda o tem na papir raje nič.

Zelo živahno je postalo, ko se je prvi generaciji naslednje leto pridružila druga, kasneje še tretja in četrta. Kljub vsemu pa imam občutek, da je bila prva generacija krških dijakov vendarle nekaj posebnega, pa naj se sliši še tako neokusno in samovšečno.

Tam proti koncu zadnjega letnika so bile začetne romantične misli in načrti že davno le spomini, poti k daljnemu soncu pozabljene. Kar čez noč so se pričele odpirati mnogotere stvarne ceste v široki beli svet.

Še poslednjikrat smo se zbrali le še toliko, da smo se poslovili od profesorjev, drug od drugega in da smo si obljubili, kako pridno se bomo shajali in srečevali. In konec.

V maju smo se razšli, tako kot smo se nekoč v septembru sešli. Vsak je odšel v svojo pomlad, vsak po svoji cesti v svet, avsi z enako lepo skrivnostjo v srcu — skrivnostjo prve generacije...

Zdaj je že mimo trideset let. Razsejani smo po tovarnah in po ulicah, po vaseh in mestih. O, domovina, kako si kljub svoji neznatnosti neizmerno velika!

Ko se bomo po tridesetih letih znova našli — o, žal že ne vsi — si bomo priklicali v spomin prenekatero podrobnost, ki bi sicer nemara ostala za vselej izgubljena.

Piše: Ivan MIRT, dipl. pedagog

SKRB ZA NADARJENE UČENCE (4)

KAKO NAJ RAVNAMO Z BISTRIM OTROKOM? KAJ LAHKO ZANJ STORI ŠOLA? KATERE POBUDE PONUJA MLADINSKA ORGANIZACIJA?

V predhodnih sestavkih smo predvsem razmišljali, kaj je to bistrost in kako bistrega otroka odkrijemo. V zadnjem delu aktualne družbene teme o nadarjenih učencih pa se bomo najprej ustavili ob konkretnih opozorilih glede ravnanja z zelo bistrimi. Tudi ko razmišljamo o teh otrocih, ostajamo pri osnovnem izhodišču, da oblikujemo zdravo osebnost. Predvsem moramo biti pozorni na naslednje:

— Tudi zelo bistri otroci potrebujejo občutek, da so sprejeti, varni in ljubljeni.

— Seznaniti se moramo, v čem je nadarjeni otrok drugačen od ostalih.

— Otroku pustimo dovolj samostojnosti in svobode za razvoj njegovih interesov in talentov.

— Naš vzgojni stil naj bo odprt, prožen, demokratičen.

— Pokažimo, da se iskreno zanimamo za njegova razmišljanja, aktivnosti.

— Omogočimo, da dobi čim več različnih kulturnih vplivov in možnosti (knjige, gledališče, koncerti, filmi, izleti, muzeji, ekskurzije).

— Vse to pa ne pomeni, da lahko otrok izkorišča našo naklonjenost za svoje egoistične namene ali muhe.

— Krepimo njegovo samozavest oziroma zaupanje v lastne sposobnosti, vendar pazimo, da ne razvije bolesterne zaverovanosti vase, nekritičnosti in domišljavosti.

Vse to velja tako za starše kakor tudi za nas, ki poklicno delamo z mlado generacijo. Ker pa se od slednjih pričakuje, da bomo razvili najvišjo raven strokovnosti v pristopu k bistrim učencem, si pogledimo nekaj najbolj bistvenih opozoril. V prvi vrsti je treba čim prej ugotoviti, ali imamo v razredu kakega zelo bistrega otroka, še posebno pa umsko nadarjenega. Sledi prilagajanje stališč in odnosov takemu učencu oziroma njegovim posebnostim. Poskušajmo čim bolj obogatiti program učnega in vzgojnega dela z njim. Predvsem ga navajamo na samostojno, ustvarjalno in kritično delo. (Seveda to ne pomeni, da takega odnosa do drugih otrok ne razvijamo, gre le za bolj izrazita hotenja.) Istočasno ga vzpodbujamo k interesnim aktivnostim. Pogosto nadarjenemu učencu zaupamo posebno nalogo v okviru rednega pouka ali drugih dejavnosti. Ob vsem tem učitelj posebno pozornost posveča dejstvu, da je nujna komunikacija dvosmerna.

Med drugim to pomeni, da učenec postavlja vprašanja za potešitev radovednosti ali vedoželjnosti. Seveda pa je to možno le v sproščenem in ustvarjalnem vzdušju, ki ga lahko oblikuje le demokratičen in ne avtokratičen učitelj.

Kaj še lahko stori učitelj? On je tisti, ki lahko predlaga, da otrok hitreje napreduje v višji razred (akceleracija). Izrednega pomena je tudi svetovanje staršem, kako ravnati in usmerjati otroka. Navsezadnje stikov poteka preko šolske svetovalne službe (pedagog, psiholog, socialni delavec). Svetovalni delavci na šolah so poklicani, da predvsem strokovno vodijo in koordinirajo aktivnosti, ki zadevajo učence iz različnih razredov. Treba se je namreč povezovati z družbenimi skupnostmi (skupnost za zaposlovanje) in težko si zamišljamo, da bi to delo opravljal vsak razrednik sam za svoje učence. Ena od zunanjih oblik motivacije je namreč tudi posebno štipendiranje nadarjenih, zato se morajo informacije, pobude in strokovni postopki oblikovati na enem mestu in na strokovni ravni. Treba pa je le priznati, da je uoda zelo bistrh in umsko nadarjenih otrok v veliki meri odvisna od učitelja. Od njega je odvisno, ali bo s temi učenci še posebej delal.

Nadarjeni učenci ne potrebujejo nobenih posebnih in elitnih šol. Povsem jim ustreza vzgoja in izobraževanje med sebi enakimi in sebi različnimi, vsekakor pa jim je potreben poseben stik z učitelji. Nadarjeni učenci so prav taki kot njihovi

Diagonale SŠ Krško:

MOJA DOMOVINA, KAKOR JO JAZ VIDIM

V moji domovini ni vse tako slabo, kot trdijo nekateri. Moti pa me to, da mladi nimajo prave besede. Nikakor ne morejo priti na odločilna mesta. Ta imajo rezervirana tisti, ki si jih menjajo med seboj in ki iz dneva v dan ponavljajo iste napake.

Nekateri pri nas nikoli ne bodo zadovoljni. Zdomci, ki so na začasnem delu v tujini, pa komaj čakajo, kdaj se bodo vrnili, čeprav dobro vedo, da bodo pri nas živeli bolj slabo. Denar torej ni vse. Ti, zdomci, še najbolj vedo, kaj je domovina.

Želel bi, da bi imeli tako Jugoslavijo, za kakršno so mnogi žrtvovali svoje življenje.

sovrstniki, le svet dojemajo drugače, zato mislijo in reagirajo drugače. V tej zvezi zna biti akceleracija zelo nevarna. Mimogrede ga uvrstimo med povprečne, istočasno pa mu skrajšamo čas, ki je namenjen za zorenje njegove osebnosti. Odraščanje s sovrstniki mu omogoča, da se lahko oblikuje v trdno in celovito osebnost.

Pogledimo si na koncu, kaj o vsem tem misli mlada generacija! Ta se je končno s svojimi različnimi pobudami uvrstila v avantgardo, ki oblikuje sodobna in napredna stališča do različnih družbenih problemov. Na zadnjem srečanju srednješolcev v Slovenj Gradcu so v razpravi o posebej nadarjenih učencih sprejeli sklepe, ki jih navajam v skrajšani obliki:

1. Obsojamo klimo povprečnosti v srednjih šolah. Prizadevali si bomo za tako klimo, ki bi vsem nudila razvoj po sposobnostih.

2. Zahtevamo temeljito notranjo reformo, kar pomeni izboljšanje odnosa med učitelji in učenci ter posodobitev pouka (sodobna tehnologija).

3. Zahtevamo usposobitev pedagoških kadrov za strokovno spremljanje nadarjenih učencev (ustrezno šolanje in permanentno izobraževanje celotnega pedagoškega kadra).

4. Zahtevamo strokovne rešitve glede nadaljnega izobraževanja nadarjenih, vključitev združenega dela in univerz.

5. Zahtevamo organizacijo posebnih centrov za ustvarjalno-raziskovalno dejavnost mladih.

6. Skupnost za zaposlovanje in Pedagoški inštitut naj pripravita strokovni posvet na temo problematike nadarjenih učencev.

Zahteve mladih so zgovorne. Kako bomo reagirali odrasli? Bomo prisluhnili ali se bomo obrnili stran?!

Poznam zgodovino svoje domovine in rad jo imam. Toda vseeno me je strah. Slišim in čutim, da se v moji domovini nekaj dogaja. Slišim za Kosovo, za sovražstvo, za nacionalizem, za gospodarsko in politično krizo, za spore med narodi. Vsega tega ne razumem in ne bom mogel nikoli razumeti.

V naši državi imamo socialistično družbeno ureditev, ki se razlikuje od socialističnih ureditev Varšavskega pakta. Tovarne, podjetja, trgovine so družbena last. Ustava je taka, da ne bi smelo biti velike razlike med prebivalstvom. Ne bi smelo biti ne revežev ne bogatašev. Vsi si to želimo, tudi mladi, ki vedno bolj čutimo socialne razlike.

Učenci SŠ Krško

OSNOVNA VPRAŠANJA O ČERNOBILSKI RADIOAKTIVNI NEVARNOSTI PRI NAS

— Kaj to pomeni, kadar pravimo, da je telo prejelo določeno dozo sevanja?

Sevanje sestoji iz drobcenih delcev snovi ali energije, ki se gibljejo z velikimi hitrostmi. Zato ima vsako sevanje določeno energijo. Tisti del te energije, ki ga vsrka obsevano tkivo na en kilogram, je absorbirana doza. Če upoštevamo tudi moč biološkega delovanja sevanja, govorimo o ekvivalentni dozi (v nadaljnjem besedilu: doza). Enota za ekvivalentno dozo je sievert. Običajno se uporablja tisočkrat manjša enota — milisievert.

Milisievert si enostavno lahko predstavljamo kot dozo, ki jo človek prejme v enem letu zaradi naravnega sevanja okolja.

— Kakšna je sestava černobilskega sevanja, ki smo mu bili izpostavljeni?

To je zmes sevanja gama, ki sestoji iz delcev elektromagnetne energije, in sevanja beta, ki sestoji iz hitrih elektronov.

Viri tega sevanja so radioaktivni atomi, ki jih je iz Černobila k nam prinesel veter. Sevanje gama je prodorno, medtem ko ima sevanje beta manjšo prodornost, pomeni pa večjo nevarnost, če dospe v organizem.

— Tiste dni smo pogosto slišali informacijo, da znaša sevanje toliko in toliko mikrorentgenov na uro. Kaj to pomeni?

S pomočjo mikrorentgenov izražajo strokovnjaki izpostavljenost (ekspozicijo) radioaktivnemu sevanju gama. Za javnost važen podatek oziroma tisto, kar si je potrebno zapomniti, pa je, da en mikrorentgen na uro prispeva tkivu v eni uri dozo približno enega stotisočega dela milisieverta. Torej je ta doza stotisočkrat manjša od doze, ki jo človek prejme med letom zaradi naravnega sevanja.

— Ko smo bili izpostavljeni černobilskega sevanju 60 mikrorentgenov na uro, smo govorili, da je »močno«. Kolikšno dozo prejme telo, če je štirinajst dni izpostavljeno sevanju »černobilskega tipa« z močjo 60 mikrorentgenov na uro?

To pomeni, da prejme telo v eni uri okoli $60 \times 0,00001$ milisieverta. Torej bi telo v štirinajstih dneh prejelo skupno $60 \times 0,00001 \times 24 \times 14$, kar znaša okoli 0,2 milisieverta. Ta »černobilska doza« je okoli petkrat manjša od naravne doze, ki jo človek prejme v enem letu.

— Kaj je vir naravne radioaktivnosti?

Naravna radioaktivnost, ki ji je človek stalno izpostavljen, prihaja od naravnih radioaktivnih snovi, ki se nahajajo v tleh, zraku, hrani in vodi, v telesu, ter od kozmičnega sevanja, ki iz vesolja stalno bombardira Zemljo. V vsaki sekundi zadene človeka okoli petnajst tisoč

BILTEN NEK

Leto dni po Černobilu

delcev naravnega sevanja (radioaktivnega in kozmičnega).

— Ali se naravna radioaktivnost lahko od kraja do kraja razlikuje?

Da. Naravna radioaktivna doza znaša v povprečju okoli en milisievert na leto, vendar se lahko od kraja do kraja razlikuje. Na primer: na površini oceanov znaša naravna doza okoli 0,5 milisievertov, v Londonu okoli 0,8, v Koloradu (ZDA) okoli 2,5, v granitnih gorah Francije pa 3 milisieverte. Na nekaterih mestih je naravna radioaktivnost izrazito povečana: v Kerali (v Indiji) je največja letna doza 80 milisievertov, v Minas Gerais (v Braziliji) pa celo 120 milisievertov.

Vidimo torej, da je lahko razlika v prirodi dozi od kraja do kraja mnogo večja od »černobilske doze«. Tako na primer predstavlja letna doza v Vojvodini skupaj s »černobilsko« manjšo skupno dozo od naravne letne doze v Sloveniji ali v gorah vzhodne Srbije.

— Kolikšna je izpostavljenost naravnemu sevanju v stanovanjih?

K naravni dozi sevanja največ prispeva vdihavanje radioaktivnega radona. Po podatkih Nacionalne komisije za radiološko zaščito v Veliki Britaniji dobi vsak prebivalec od radona povprečno 0,7 milisieverta. Radon je plin, ki nastaja v tleh, zidovih, betonu, opeki in prehaja skozi drobcene pore iz tal in zidov v stanovanja. Medtem ko se na prostem zaradi zračnih tokov radon hitro razprši, se lahko v stanovanjih njegova koncentracija precej poveča, posebno ob slabem prezračevanju. Zato je v stanovanjih z dobro toplotno izolacijo, ki se slabo prezračujejo, koncentracija radona povečana.

Koncentracija radona v stanovanjih je odvisna od količine naravne radioaktivnosti v tleh, ki se od mesta do mesta razlikuje, in od naravne radioaktivnosti v gradbenem materialu hiše. V Veliki Britaniji, na primer, je ugotovljeno, da je koncentracija radona v stanovanjih v Cornwallu nekaj desetkrat večja kot pa v stanovanjih v Londonu. Tu prejme človek od radona letno dozo okoli 0,43

milisievertov, v 5% stanovanj v Cornwallu pa celo več kot 25 milisievertov. Vendar se lahko ta doza z boljšim prezračevanjem stanovanj precej zmanjša.

— Kolikšno dozo prejmemo pri rentgenskem slikanju?

Obsevani del telesa prejme dozo, ki je običajno večja od »černobilske doze«. Na primer, pri slikanju pljuč prejmemo dozo okoli pol milisieverta, pri slikanju udov okoli 1, ledvic okoli 2, pri slikanju možganov pa okoli 9 milisievertov.

— Kolikšno dozo sevanja prejme ščitnica pri medicinski uporabi joda-131 za diagnostiko?

Pri enem diagnostičnem postopku prejme ščitnica dozo okoli 750 milisievertov (vendar je ta doza omejena na področje ščitnice).

Pri diagnostiki jeter z radioaktivnim zlatom-198 prejme jetra dozo okoli 50 milisievertov.

— V času, ko je černobilski radioaktivni oblak prišel nad našo državo, je bila javnost obveščena, da je v enem kubičnem metru zraka radioaktivnost zrasla na tri becquerele. Kaj to pomeni?

To pomeni, da vsako sekundo v enem kubičnem metru zraka radioaktivno razpadejo trije atomi radioaktivnega joda-131.

Primerjajmo to z radioaktivnostjo nekaterih drugih virov.

V pitni vodi znaša radioaktivnost radija-226 (ki je naravna sestavina tal) — odvisno od tal — tudi do 4 becquerele na kubični meter.

V svetovno znani zdravilni vodi v avstrijskih toplicah Bad Gastein se radioaktivnost radija povzpne celo do štiri tisoč becquerelov na kubični meter.

Radioaktivnost naravnega radioaktivnega kalija v telesu vsakega človeka znaša okoli štiri tisoč becquerelov.

Ko je černobilski radioaktivni oblak prispel nad Poljsko, je maksimalna radioaktivnost joda-131 v zraku znašala 186 becquerelov na kubični meter. Pri medicinskem pregledu ščitnice se uporabi okoli 1.000.000 becquerelov radioaktivnega joda-131, prav takega, kot je grozil iz černobilskega oblaka. Pri medicinskem pregledu jeter s pomočjo radioaktivnega zlata-198 ali ledvic s pomočjo tehnecija-99 so radiativnosti še večje.

— V kolikšni meri so poskusne jedrske eksplozije v atmosferi vplivale na radioaktivno dozo?

V času najintenzivnejših jedrskih poskusov okoli l. 1964 je srednja doza, ki jo je zaradi teh poskusov prejemal vsak človek, znašala skoraj 0,1 milisieverta. Okoli l. 1970 je ta doza padla skoraj desetkrat.

To se je odražalo tudi na količini radioaktivnih snovi v telesu. Meritve v New

Yorku so pokazale, na primer, da je imel človek, ki je tehtal 80 kg, l. 1963 v telesu 328 becquerelov radioaktivnega cezija-137, l. 1969 pa samo 56 becquerelov. (Radioaktivni cezij-137 je eden od produktov eksplozije jedrske bombe in delovanja jedrskega reaktorja).

— Kako je potrebno ocenjevati nevarnost radioaktivnega sevanja?

Razprave o nevarnosti zaradi radioaktivnega sevanja so v svetu dosegle visoko stopnjo čustvenosti in politizacije, tako da se ustvarja klima, v kateri so pogosto zanemarjena osnovna znanstvena dejstva in argumenti zdravega razuma.

Nadaljevanje prihodnjič

Vladimir Paar

(Naše teme št. 10, 11 — 1986)

NUKLEARKE PO SVETU

12. marca letos je britanski minister za energetiko izjavil v parlamentu, da je graditev prve jedrske elektrarne tipa PWR Sizewell B končno odobrena. S tem se je tudi Velika Britanija pridružila deželam, ki so sprejele tehnologijo reaktorjev z vodo pod pritiskom. Britansko elektrogospodarstvo načrtuje do konca tega stoletja graditev petih ali šestih elektrarn s tem tipom reaktorja, Sizewell B pa bi morala začeti obratovati konec l. 1994, saj bodo začeli gradnjo že junija letos.

Prihodnje leto bodo v Paksu na Madžarskem, kjer že obratujejo trije 440-megavtni reaktorji VVER, četrti pa naj bi začel obratovati konec letošnjega leta, začeli graditi dve enoti s po 1.000 MWe instalirane moči, ki naj bi začeli komercialno obratovati l. 1994 in 1996.

Novi svetovni rekorder v letni proizvodnji električne energije je lani postala francoska jedrska elektrarna PALUEL 3 z instalirano močjo 1345 MWe in reaktorjem tipa PWR. Proizvedla je namreč 8.932 milijonov MWh.

Curuga 2, japonska elektrarna z močjo 1160 MWe PWR, je 17. februarja letos začela komercialno obratovati. To je že 33. japonska komercialna elektrarna, s čimer se je njihova skupna instalirana moč povečala na preko 25.000 MW.

Tretja enota (440 MWe VVER) jedrske elektrarne Dukovany v ČSSR je začela obratovati s polno močjo, še letos pa pričakujejo zaključek del pri gradnji Dukovany 4.

Bilten NEK, 30. 4. 1987

ULAGA IN KOLEGI V NUKLEARKI

Med enodnevnim obiskom v krški občini (29. 4. 87) si je jugoslovanska skakalna smučarska reprezentanca, v kateri so bili vsi najboljši razen Mirana Tepeša, ogledala tudi NE Krško. Še posebno veliko zanimanja za obratovanje in varnost elektrarne so pokazali Bogdan Norčič, Danilo Pudgar in Primož Ulaga. Glede na to, da je bila njihova dosedanja informiranost o tem področju dokaj skopa, sta bila obisk in pogovor z delavci elektrarne po oceni naših skakalcev zanje zelo zanimiva.

S. M.
Bilten NEK,
30. 4. 1987

DVAJSETA MILIJARDA KILOVATNIH UR ELEKTRIKE IZ NE KRŠKO

Na dan zmage, v soboto, 9. maja 1987, je Nuklearna elektrarna Krško oddala v omrežje elektroenergetskega sistema že dvajseto milijardo kilovatnih ur električne energije — od začetka obratovanja 2. oktobra 1981.

NE Krško obratuje komercialno od konca leta 1982 in je dosegla v tem obdobju 75 — 80-odstotno razpoložljivost, kar jo uvršča med uspešnejše elektrarne enakega tipa v svetu.

Kljub drugačnim vtisom, ki jih je moč dobiti iz naših sredstev javnega obveščanja, je dejstvo, da se je naš jedrski prvenec v šestih letih od začetka obratovanja izkazal kot uspešen in zanesljiv elektroenergetski objekt, katerega varnostni kazalci so prav tako zelo dobri; to sta namreč potrdili tudi dve misiji Mednarodne agencije za atomsko energijo v svojih poročilih. Tudi poročila o izpustih NE Krško in njenih vplivih na okolje nasploh vključno s poročilom za leto 1986 potrjujejo, da je v elektrarni upoštevana vsa zakonodaja, ki je v nekaterih primerih pri nas precej strožja kot v drugih, zahodnih državah.

S. M.
Bilten NEK, 30. 4. 1987

RUDAR Senovo : CELULOZAR Krško 2:3

(Foto: Črt ČARGO)

Srečanje večnih nogometnih rivalov, ki je bilo v soboto, 16. maja na senovskem nogometnem igrišču, se je tokrat končalo

z zmago gostov. Krčani so tako ostali že devet tekem nepremagani, če kajpak ne upoštevamo streljanja enajstmetrovk na

pokalni tekmi s slovenskim prvoligašem, moštvom INGRAD Kladivarjem iz Celja, ki se je končalo s 5:4 za renomiranega nasprotnika; ta se je z veliko srečo uvrstil v nadaljnje pokalno tekmovanje.

Srečanje senovskega Rudarja in krškega Celulozarja je bilo zelo borbeno in v pravem športnem duhu, kar za marsikatero prejšnjo tekmo med tema nasprotnikoma ne bi mogli trdit. Na razmočenem terenu in tudi v dežju so se igralci obeh moštev trudili do zadnjega diha in oboji pokazali veliko nogometnega znanja. Krčanom je tokrat šlo bolj »od nog«, pa so povedli kar s 3:0. Zadetke sta dala

kapetan Brane Bon 2, pri čemer je bil prvi, po mnenju mnogih poznavalcev, prvoligaški, ter Boris Mirkec iz prostega strela. Rezultat sta znižala Franc Harapin in Stanko Božičnik iz enajstmetrovke, potem ko je krškega igralca Slavka Kranjca žoga nesrečno oplazila po dvignjeni roki v kazenskem prostoru.

Če izvajamo en sam trenutek, je bila tekma taka, kot bi si jih vedno želeli med tema dvema nogometnima kluboma, ne glede na to, na katerem igrišču je. Resda je sodnik podelil tudi rumene kartone, a bolj zato, da je igro do konca trdo obd-

ržal v svojih rokah, kot zaradi kakih namernih grobosti.

Krško moštvo je bilo po zaslugi trenerja Miljenka Dejanovića (in najbrž tudi klubskega tajnika Milana Moravca) psihološko dobro pripravljeno, kondicijska pripravljenost pa je tako že dlje časa posebna odlika krških nogometašev. Kadar pokažejo večino svojega znanja in nujno potrebno borbenost, potem jim ni treba biti posebno v skrbeh s približno enakovrednimi nasprotniki. Taka igra seveda privablja na tekme vse več publike.

(N. K.)

Najdaljši, najtežji, najlepši... jeziki

Vsi, ki so se čez leto pripravljali (nategovali in jih brusili) in ki so imeli najdaljše, najmanjše, najtežje, najlažje, najlepše dekorirane, naj... jezike, so prišli zadnjo nedeljo v aprilu na že **10. tradicionalno jezikovo nedeljo na Bohor**, kjer so se lahko izkazali in svoje jezike tudi drugim pokazali. Da ne boste v dvomih! To so bili v glavnem svinjski in goveji jeziki (taščinega nismo zasledili), seveda vsi užitni. Lastniki »naj« jezikov pa so bili tudi lepo nagrajeni.

Organizator, **Planinsko društvo »Bohor« Senovo**, se je lepo potrudil in tudi pripravil šaljivo tekmovanje v spretnosti rezanja prekajenega jezika.

Nekaj tisočglava množica planincev (prišli so celo iz Maribora in vse do Zagreba) se je zabavala in preživela šaljivo popestren zaključek tedna na sončnem Bohorju. Upamo, da se ob letu zopet vidimo, morda še v večjem številu.

Koča na Bohorju je odprta od srede do nedelje od 8. do 21. ure. Konec maja organiziramo izlet na Golico in na Javorniški rovt, konec avgusta pa na našega očaka — na Triglav. O vseh izletih vas bomo pravočasno obvestili z našimi plakati. Bodite pozorni!

Okusni jeziki na ogled

(Foto: Tone Petrovič, besedilo: Miran Prihodčič)

Nagrajenci z »naj« jeziki

REZULTATI

TRADICIONALNEGA ŠPORTNEGA SREČANJA V POČASTITEV DNEVA VARNOSTI — 13. MAJA — KRŠKO, 12. 5. 1987

Ekipa	Šah		Streljanje		Kegljanje		Mali nogomet		Skupaj točk	Skupna uvrst.
	mesto	točk	mesto	točk	mesto	točk	mesto	točk		
1 VPCERKLJE	I.	6	VI.	1	III.	4	I.	6	17	I.
2 UNZ KRŠKO	II.	5	III.	4	II.	5	V.	2	16	II.
3 O SUP ZABOK	V.	2	V.	2	I.	6	III.	4	14	III.
4 PM SEVNICA	III.	4	I.	6	V.	2	VI.	1	13	IV.
5 PM KRŠKO	VI.	1	II.	5	IV.	3	IV.	3	12	V.
6 PM BREŽICE	IV.	3	IV.	3	VI.	1	II.	5	12	VI.

ZVEZNI TRENER OBISKAL KAJAK-KANU KLUB KRŠKO

11. maja je krške veslače obiskal zvezni trener **Silvan Poberaj**. Pogovra z njim so se udeležili člani kluba, tekmovalci in inštruktorji oziroma vaditelji. Pogovarjali smo se o delu in financiranju kluba, o mladih članih. Največji del pogovora pa smo posvetili vadbi mladih tekmovalcev in njihovi vzgoji. Tovariš Poberaj nam je dal veliko napotkov, kako organizirati

vadbo za naše veslače skozi vse leto. Ogle dal si je tudi našo Jermanovo skalo ter dejal, da imamo v Krškem odlične pogoje za slalomsko stezo, ki bi bila primerna celo za državna prvenstva. Videl je naše pionirje in mladince, ki so mu pokazali svoje znanje v valovih Save v Krškem. »Imate zelo dobre fante, ki odlično obvladajo čoln, tokove in valove,« je dejal zvezni trener. Naši fantje so mu (z malo treme) pokazali, kaj znajo. Veslali so po valovih gor in dol, delali »eskimaže« itd. Vsi smo bili veseli besed našega gosta, da dobro delamo in da moramo tako tudi nadaljevati. Ob odhodu je obljubil, da se bo še vrnil v Krško.

Franc Bračun

Izogibajmo se nasvetov: »Moraš storiti to, ne počenjaj tega itd.« Naše vsakdanje življenje sestavljajo ovire vseh vrst in pritiski, hrup, telefon, obveznosti, odnosi. Vsega tega nas mora oddih razbremeniti. Predajmo se občutkom bivanja sredi narave, ponovno odkrijmo pohajkovanje, tišino, vonjave od sonca razgrete narave, prijateljskega srečanja itd.

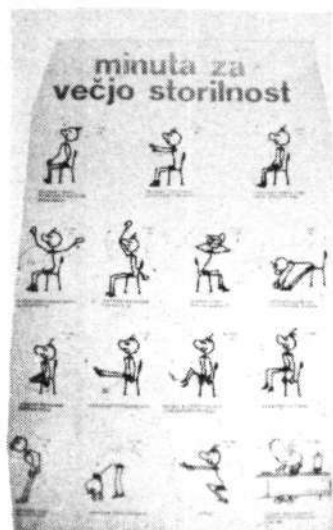
REKREATIVNI OD- DIH — NALOŽBA ZA BOLJŠE ZDRAVJE IN POČUTJE

Kot vsa narava je tudi naš organizem podrejen pravilu zaporednosti: menjavi dela in počitka, bedenju in spanju, hrupu in tišini itd. Ta zaporedja se morajo prilagoditi biološkemu ritmu.

Današnji način življenja v veliki meri ruši naravne učinke (fizikalne, kemične in biološke), ki vplivajo na življenje, zdravje in delovno zmogljivost ter dobro počutje delavcev in občanov.

Značilno je, da nas ogrožajo »obolenja civilizacije«: obolenja srca in ožilja, gibal, presnove in duševne motnje itd. Če temu dodamo še onesnaženje življenjskega in delovnega okolja, ne preseneča stagnacija pričakovane življenjske dobe.

Rekreativni oddih je čas, ko se lahko otresemo najtežjih bremen, ki smo jih pre-

našali med letom. Načrtovati moramo torej takšen oddih, da vzpostavimo svoj naravni ritem. To naj bodo počitnice »po želji«, v skladu z našimi lastnimi potrebami.

Utrujenost, ki je posledica današnjega načina življenja, bomo odpravili predvsem z živahno telesno dejavnostjo, s katero bomo obnovili moči. Skoraj vsem so na voljo hoja, plavanje, lahkotni teki, ki so primerni za vsak telesni ustroj.

Večina med nami se mora otresti živčnosti, ki jo povzroča stalna napetost. Poiščimo ravnotežje med napori in prizadevnostjo ter zasluženim počitkom.

Še je čas, da si postavimo »diagnozo« in si sestavimo načrt počitnic, v katerem bomo zajeli takšne aktivnosti, ki bi poleg manjših količin hrane — saj tako jemo veliko več, kot bi za zdravo življenje potrebovali — okrepile naše zdravje in počutje ter nas rešile nekaj odvečnih kilogramov.

S. I.

Dva naša naprej

Na kvalifikacijskem tekmovanju za SP v speedwayu v Krškem pred 8.000 gledalci lep uspeh Alberta Kocmuta in Lazarja Čabe – Zmagal Furlanetto (It)

KRŠKO – Speedwayski štadion v Krškem je bil kraj tekmovanja, na katerem so nastopili tekmovalci iz osmih držav: Bolgarije, ČSSR, Italije, Avstrije, Poljske, Francije, ZRN in Jugoslavije. To je bila prva kvalifikacijska tekma za letošnje svetovno prvenstvo posameznikov.

V dobrem razpoloženju se je, potem ko je tekmovanje odprl predstavnik pokrovitelja DOP Djuro Salaj Anton Vodišek, pričela dirka, in sicer že 91. po vrsti na tem speedwayskem štadionu. Po prvem startu je nestrpnost minila med vodstvom, naraščala pa je med tekmovalci. Veliko veselje pa sta 8.000 gledalcem pripravila jugoslovanska zastopnika Albert Kocmut iz Gornje Radgone in Lazar Čaba iz Lendave, saj sta se oba uvrstila v naslednje kolo, ki bo 31. t. m. v Debrečinu na Madžarskem.

Čeprav prvi nastop Jugoslovanov – tekmovala sta še Artur Horvat – in Franc Kalin uvrstitve, pa sta oba naša v nadaljevanju z nekaj odličnimi vožnjami prepričljivo prišla v slednje kolo. Dirkača sta dosegla uspeh, ki ju bo lahko samo spodbujal pri nadaljnjem delu.

Potem ko sta se favorita Furlanetto (It) in Jedek (ČSSR) pomerila že v deseti vožnji, zmagovalec je bil Italijan, doma iz Loniga, je bilo v nadaljevanju samo še vprašanje nadaljnjih čestih mest; prvih osem tekmovalcev s te prireditve se je uvrstilo v naslednje kolo. Po 16. vožnji je bil vrstni red

naslednji: Furlanetto 12, Jedek 11, Famari in Schneiderwind po 10, Kocmut 9, Čaba 8 točk.

Na štadionu so tedaj vsi nestrpnost pričakovali zadnje nastope, predvsem obeh Jugoslovanov, ki sta zmago prepuštila favoritu Furlanettu. Čaba pa je moral priznati, da je tekmelec Kocmut boljši.

Gledalci so po 20. vožnji z velikim navdušenjem pozdravili velik uspeh Jugoslovanov in prve tri tekmovalce, med katerimi sta bila dva Italijana in Jedek (ČSSR).

Rezultati: 1. Furlanetto (It, jawa) 15, 2. Jedek (ČSSR, jawa) 14, 3. Famari (It, GM) 13, 4. Schneiderwind (ČSSR, jawa) 12, 5. Kocmut (Jug, jawa) 11, 6. Ziarnik (Pol, jawa) 9, 7. Lazar Čaba (Jug, jawa) 9, 8. Fejfar (ČSSR, jawa) 8, 9. Bössner (Avs, jawa) 7, 12. Horvat (jawa) 4, 15. Kalin (jawa) 1.

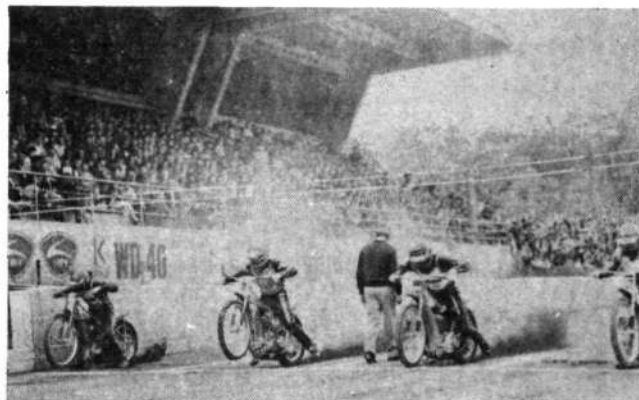
Zmagovalec dirke 22-letni **Valentino Furlanetto** (Italija) je po tekmovanju povedal: »Zadovoljen sem s tekmovanjem; poskušam zbrati kar največ izkušenj in dobro pripravljen dočakati vsako dirko. Letos po štirih dirkah za italijansko prvenstvo tudi

vodim s tremi točkami prednosti in to je potrditev mojega trdega in vestnega dela. Navdušen sem nad štadionom v Krškem in zvestimi gledalci, ki burno spremljajo tekmovanje. Upam, da se bom iz Debrečina vrnil v Lonigo kot polfinalist celinskega prvenstva v speedwayu.«

Albert Kocmut: »Zelo srečen se vračam domov, svoj uspeh si delim s svojim mehanikom Jožetom Hamlerjem in oba obljubljava kar najsolidnejši nastop na Madžarskem.«

FRANCI TOMAŽIČ

(Foto: Mitja Kostrevc)

(Foto: Martin Ivnik)

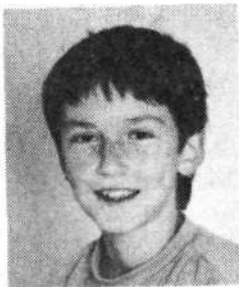
NOGOMETNI KLUB CELULOZAR VABI

vse občane, bivše člane in navijače, ki imajo doma kakršne koli fotografije ali dokumente o delu in zgodovini tega kluba, naj jih ljubeznivo posodijo ali odstopijo za izdelavo priložnostne spominske brošure. Brošura bo izšla 15. junija ob 65-letnici ustanovitve NK Celulozar kot eden od prispevkov k praznovanju praznika KS Krško.

Vsa gradiva, ki jih lahko posodite, čim prej oddajte Niku Kešetu ali Milanu Jazbecu v TCP »Djuro Salaj«.

Tovarna celuloze in papirja
Djuro Salaj

Uspeh po dobrem delu:

2. mesto

Krčan Toni Kos slovenski vicešampion

Na nedavnem republiškem pionirskem šahovskem prvenstvu za posameznike, ki ga je v Murski Soboti organiziralo šahovsko društvo Radenska-Pomurje in ki je bilo jubilejno — 25. po vrsti, se je izkazal Krčan Toni Kos. Zasedel je drugo mesto z enakim številom osvojenih točk kot prvouvršeni Novomeščan Rozman. V devetih dvobojih z najboljšimi slovenskimi vrstniki je 5-krat zmagal in 4-krat remiziral, enako kot zmagovalci, le da je ta imel po vnaprej dogovorjenem kriteriju (Bucholz sistem!) malenkost boljši rezultat proti igralcem, s katerimi sta se pomerila oba.

REZULTATI:

Pionirji: 1. Rozman (Novo mesto) 7, 2. Kos (Krško) 7, 3. Jelen (Lj) 6,5, 4. Tratar (Stična) 6,5, 5. Surina (Ilirska Bistrica) 6...

Zmagovalka pri pionirkah je bila Mariborčanka Mihevcva.

Tonijev mentor oz. trener Hilmiya Ahmatovič, ki sicer vodi šahovski krožek na osnovni šoli Jurija Dalmatina v Krškem, je bil z igro svojega varovanca zelo zadovoljen. Če bi imel le še kanček sreče, bi bil Toni Kos, ki se v Krškem meri skoraj enakovredno tudi z najboljšimi odraslimi šahisti, republiški prvak. Njegov trener je opozoril tudi na velik Tonijev napredek: na prvem takem prvenstvu, ki se ga je Toni udeležil, je zasedel 13. mesto, na drugem že 4., letos pa je postal kar vicešampion. Po rangi je drugokategornik, z uspehom na zadnjem prvenstvu pa bo postal verjetno prvokategornik.

Kolikšen je Tonijev napredek, pove naslednja primerjava: predlanski šampion, mojstrski kandidat Igor Jelen, je bil lani 2., letos pa 3., kar priča o krepki konkurenci, v kateri pa Toni Kos še ni rekel zadnje besede.

Posnetek z nedavnega republiškega pionirskega posameznškega šahovskega prvenstva v zeleni dvorani hotela Srečič; naš Hilmiya Ahmatovič opazuje igro svojega varovanca Tonija Kosa, ki je osvojil 4. mesto.

Na turnirju v Murski Soboti je sodelovalo 24 tekmovalcev: 1 mojstrski kandidat, 7 prvokategornikov in 16 drugokategornikov, kar je izredno močna konkurenca. Iz območja od Litije do Brežic sta imela pravico nastopiti le dva tekmovalca. Poleg krškega predstavnika je bil to še Engels Blas iz Sevnice, ki je zasedel 13. mesto.

Toni Kos je kvaliteten in bojevit tekmovalci. Njegov uspeh je velik tudi glede na to, pravi trener Hilmiya Ahmatovič, koliko tu delamo s šahisti, koliko pa drugod. Vsi prvokategorniki so od malega pod nadzorom, večinoma živijo v močnih šahovskih središčih, imajo poklicne trenerje. Šahovski klub Krško tekmuje v II. slovenski ligi — vzhod. Toni Kos v tem sistemu veliko pomeni. Na mladinski šahovski plošči do 18. leta je dosegel 7,5 točk od 11 možnih in tako prispeval, da je klub ostal v drugi ligi. Sodeloval bo tudi na mladinskem republiškem prvenstvu, da si bo pridobil čim več tekmovalnih izkušenj.

V klubu imajo še kakšno desetino nadarjenih šahistov. Razumevanje med igralci in trenerjem je izredno dobro, domačno. Potrebovali pa bi veliko nove literature, demonstracijske plošče in še kaj. Pričakujejo podporo združenega dela, ki je že doslej ni nikoli odreklo.

Zanimanje za šah je med Krčani veliko. Ogromno ljudi ga igra rekreativno, OZD imajo interne klube, šole šahovske krožke. V šahovskem klubu je sedaj okoli 100 članov, med njimi 8 prvokategornikov, 1 mojstrski kandidat v dopisnem šahu, dvanajst drugokategornikov in močna pionirska ekipa. Čutijo pa pomanjkanje pravih športnih delavcev, ki bi ustvarjali pogoje za dobro delo šahistov.

III. TEK OB KRKI ODLIČNO USPEL Kostanjevica, 17. 5. 1987

Člani ŠD Partizan Kostanjevica na Krki so v okviru akcije RTV Ljubljana BRAZ-DE VZDRŽLJIVOSTI organizirali III. množični TEK OB KRKI, ki je kljub spremenljivemu vremenu privabil 260 tekmovalcev - rekreativcev z vseh koncev Slovenije.

Proga je bila zelo dobro pripravljena in vreme je bilo naklonjeno tekmovalcem, tako da so bili doseženi kar 4 absolutni rekordi kostanjeviških prog.

Zmagovalci:

TRIM TEK, 10 km:
ženske - VIDOVIČ MARJANA,
Donit Medvode (43,22)
moški - KUMER RAJKO,
Skopice (34,05)

MALI MARATON, 21 km:
moški - UMEK JANEZ,
Donit Medvode (1.09,06)
ženske - TERNOVŠEK ANICA,
AS Sp. Idrija (1.25,59)

Poleg vseh ostalih nagrad je organizator pripravil še dve imenitni nagradi — zmagovalci in zmagovalka malega maratona sta prejela umetniški sliki akademskih slikarjev Jožeta Marinča in Martine Koritnik-Fajt.

Organizator je letos uvedel nekaj organizacijskih novosti, ki so bistveno pripomogle, da so vsi tekmovalci zelo zadovoljni odšli domov z obljubo, da prihodnje leto ponovno pridejo. Pokrovitelj prireditve je bila Tovarna celuloze in papirja „Djuro Salaj“ iz Krškega, za kar se ji organizator najlepše zahvaljuje.

M. Ž.

PESNIK SE PREDSTAVI

Mesec mladosti narekuje, da v tej rubriki predstavimo mlade avtorje. Tokrat sta to dekleti iz Krškega.

Alenka VONČINA letos končuje četrti letnik krške srednje šole — smer strojni tehnik. Je aktivna članica šolske in oddelčne skupnosti. Svoje pesmi objavlja v šolskem glasilu Diagonale. Pogosto je nastopala kot recitatorica. — Njene pesmi so iskren izraz osebnih globin, hkrati pa kaže smisel za urejeno pesniško obliko.

SOLZE

Solze... so
najlepše darilo narave.
Tako lepo je,
kadar žalost zaupaš solzam.
Le one vedo, kdaj,
le one vedo, zakaj.

Solze...
čudovita melodija žalosti,
ki ne ve, kam.
Spomini in solze.
Ali ni to simfonija,
ki vsakogar pomiri.

Solze...
samo samota ve za sebe.
Samota in glasba
sta priči solza.
In potem-samota odide,
glasba utihne, hrepenenje ostane.

Solze...
hrepeneča simfonija,
ki pomiri osamljene.
Sama sem.
Premišlujem.
In po licu mi drsijo solze.

Tamara VONTA obiskuje drugi letnik družboslovno-jezikovne usmeritve na srednji šoli v Brežicah. Vključena je v Literarni klub Bena Zupančiča. Trenutno sodeluje v šolski gledališki skupini, pred kratkim pa je sprejela funkcijo predsednice OO ZSMS na šoli. — Njene pesmi so kratki, iskrivi prebliski, ki jih porajajo spleti čustvenih in razmišljajočih stanj.

valujemo
skupaj z valovi
kljubujemo
skupaj z resnicami
lažemo
skupaj z besedami

Zelena nalepka
nalepljena z lepilom
na lepljivo laž

Kričica sreča
umre
sreča
majhna vreča sanj
S.A.V.J

sidro
vzemi moje glasove
ne boj se besed
vse krhke in rahle
se bodo vdale

SMRT NEKEGA CINIKA

ni umrl zaradi
srca
enostavno
se je zjutraj zbudil mrtev

BALADA O...

prišel
videl
zmagal
...crknil(?)

DROBEC IZ MAJSKE RA- DIJSKE ODDAJE RADIA BREŽICE »PESNIK NA OBISKU«

Pripravlja jo Literarni klub B. Zupančiča Krško.

Brane Mozetič: BOVA POTO- NILA V MAJU

bova potonila v maju
kot na dnu v črnini kamen
vila roke proti gaju
bova potonila v maju
sama se zgubila v raju
kakor v mesečini plamen
bova potonila v maju
kot na dnu v črnini kamen

PESEM HOČE BITI LUČ

(Predstavljamo najboljše pesmi svetovnih pesnikov po izboru Silva Mavsarja)

Erich Fried
BREZ HUMORJA

Dečki
za šalo
s kamenjem
obmetavajo
žabe

Žabe
umirajo
zares

H KAMNOM

Tudi psi
se grizejo med sabo
tudi kače so strupene

Vse do polže
sem šel
po ljubezen

k'lišajem po pogum
h kamnom menda
po razumevanje

(Erich Fried, roj. 1921 na Dunaju, od 1938 živi v Londonu. Izbrani pesmi sta iz knjige Nova avstrijska lirika, Založba Obzorja, Maribor 1972.)

ZAČELA DELOVATI SKUPINA LJUBITELJEV FILMA NA VIDEO

Komaj mesec dni je bilo potrebno, da se je deset zanesenjakov prebilo od ideje do oprijemljive kulturne ponudbe. 8. aprila 1987 so se prvič zbrali nekateri lastniki videorekorderjev iz Krškega, in sicer iz potrebe po organizirani varianti nabave filmov na video kasetah. 9. maja so že dobili prvo pošiljko.

Treba je priznati, da ta začetek videoteke ne vsebuje pogrošnih filmov dvomljive vrednosti, ampak gre za izbor v glavnem kvalitetnih filmov, od katerih jih veliko sega v sam vrh sedme umetnosti. Sedaj so vabljeni tudi drugi lastniki video rekorderjev iz Krškega in okolice, da si filme sposodijo za ogled na domu. Če veste, kje je izposojevalnica knjig Valvazorjeve knjižnice na Vidmu, potem se oglasite v teh prostorih ob torkih ali četrčkih od 17. do 18. ure. Vodstvo knjižnice nam je namreč prijazno dovolilo, da združimo ponudbo knjig in filmov na kasetah na enem mestu.

Sicer pa krški videofilmi ne bodo ostali le pri organizaciji videoteke. To je le začetek. Že sedaj se iskrijo nove ideje, volja, čas in razmere pa bodo pokazali, kako hitro in koristno bomo znali izkoristiti sodobni medij — video.

(im)

BOGAT DELOVNI TEDEN,

kakršnih je v šolskem letu veliko

V sredo, 15. aprila, smo imeli v Koprivnici očiščevalno akcijo, ki se je udeležilo 31 učencev — prostovoljcev in mladincev. Naslednji dan smo odšli trije učenci v Krško na tekmovanje **Tito — revolucija — mir**. Za to priložnost smo morali predelati knjižico z 90 stranmi drobnega tiska, kar ni tako malo. 17. aprila, to je v petek, smo se štirje učenci udeležili 2. prireditve »ex tempore« v Kostanjevici, kjer smo slikali pokrajino. Mojca Penič iz naše šole je za svoje delo s tušem prejela drugo nagrado. Že naslednji dan smo se štirje (tokrat drugi štirje) učenci odpravili v Podbočje na tekmovanje mladih matematikov za Vegova priznanja. Moram reči, da je bilo prijetno reševati tiste zapletene sestavljene naloge, čeprav nismo prišli vsem do konca.

Tatjana Vertovšek, 8. r.
OŠ Koprivnica

Ameriške razglednice (5)

Piše: Silvo Mavsar

TIMMY
PRODANOVICH

Že moje prvo dopoldne pri Weistinghouseu je bilo precej delovno, saj so se v udobni konferenčni sobi, kjer ni manj kalo sokov, južnega sadja niti različnih video in dia pripomočkov, vrstili predavatelji s temami o izkušnjah pri usposabljanju prebivalstva za sprejemanje novih tehnologij, o delu z različnimi sredstvi javnega obveščanja in o področju stikov z javnostjo nasploh.

V opoldanskem odmoru smo si privoščili kosilo v restavraciji, ki je nekje na pol poti med Monroevillom in Pittsburghom, kjer se je meni, Peris in Rogerju pridružila še Karen iz Westinghouseove enote za dobavo goriva, s katero sem se srečal nekaj dni prej na otvoritvi zagrebškega jesenskega velesejma. Kako čuden in po svoje čudovit je občutek, ko najdeš znanca tako daleč od doma, čeprav je to oseba, s katero si v življenju govoril le nekaj minut! Prav takrat, ko sem s Karen in ostalimi prvič poskušal ameriško hrano, ki me je ves čas bivanja v ZDA sicer presenečala, a me ni navdušila, sem se spomnil obljube, ki sem si jo dal sam sebi pred odhodom čez ocean: tu prko bi morda uspel najti še enega znanca....

Pozno poleti leta 1982 je bilo v krškem hotelu spet nekaj tiste živahnosti kot v času graditve jedrske elektrarne. V Krško je namreč prišlo drug za drugim nekaj desetih mladih Američanov, ki so jim pravili skakači (jumpers), saj so sodelovali pri modifikacijskih delih na uparjalnikih elektrarne. Ker je leta do takrat že poskusno obratovala in sta tristotonski posodi del primarnega kroga in stičišče s sekundarnim, je za delavce, ki so delali v njih, moral veljati poseben režim, ki je zahteval zaradi pogojev radioaktivnega sevanja ustrezno večje število delavcev, ki jih je na svoje stroške pripeljal Westinghouse. Med prijavljenimi fanti je bil tudi takrat štiriindvajsetletni avtoelektrikar iz North Braddocka v Pensilvaniji, Timmy Prodanovich, ki je po svojih starih starših jugoslovanski rojak. Čeprav ni znal skoraj nobene besede našega jezika in je še največ o naši deželi izvedel iz neke stare enciklopedije, je komaj čakal na odhod v Evropo, potem ko je bil sprejet za to delo in opravi poseben tečaj zanj. Timmy se je znašel med tovariši z raznih koncev ZDA, od katerih večina ni razlikovala Slovenije od Slovaške, še manj pa držav vzhodnega

bloka od Jugoslavije. V elektrarni je delal 10 dni, prosti čas pa je kot tovariši skušal izkoristiti za zabavo. Zaman so mladi Američani iskali velike zabavišne centre, sčasoma so uspeli najti najbližje diskoteke, nekateri so s kolegi, ki so jih spoznali v Krškem in okolici, odhajali v Zagreb, v glavnem pa so se že po nekaj dneh dolgočasili ob pijači, za katero je šla večina dolarjev, kar so jih pač dobili na roko. Nekateri so se seznanili z dekleti, vnela so se prijateljstva in ljubezni na prvi pogled, sledile so obljube in pričakovanja, v glavnem pa so fantje nakupili nekaj kristala in spominkov ter čakali na odhod v svoj svet. Povsem drugače je bilo s Timmyjem, ki je bil z vsakim dnem bolj zaljubljen v domovino svojih prednikov, vsak prosti trenutek je izkoristil za spoznavanje naših ljudi in navad, začel se je učiti prvih besed in sam ali v spremstvu dobrega raziskal Krško in okolico. Tako ni bilo čudno, da je zamudil letalo za povratek in se nato odločil, da ostane še nekaj dni. Nekako v tistem času sva se v hotelu srečala tudi midva in potem preživela tri zanimive dneve. Šla sva peš na Zdole, se ustavljala v gorcah ob cesti in poskušala prvi mošt pa starino in domačo slivovko, za katero je Timmy dejal, da je »strašnejša« od slovitega viskija. Doživel je lep sprejem pri mladih, ki so na gmajni pekli koruzo in mu postregli s še vročim kruhom iz peči, v vaškem bifeju je že opazno dobre volje modroval s starejšimi vaščani o ameriških raketa in avtomobilih, skratka, potovanje je trajalo skoraj do jutra. Drugi dan sva šla še v Celje in Rogaško Slatino, povsod se je zaustavljal in se čudil kot otrok. Včasih sem tudi jaz zaokrožil kakšno po svoje, kot npr. tisto o vlaku, s katerim sva se peljala. Bil je namreč leseni »kavboj« ali »texas«, kot mu pravijo, pa sem mu povedal, da je ta vlak samo za turiste, sicer imamo rdeče, zelene in modre vlake, ki so mnogo hitrejši. Odvrnil mi je, da imajo tudi pri njih tu in tam takšne muzejske vlake iz kavbojskih časov. Nakupil je nekaj spominkov in daril, najbolj pa je bil ponosen na Elanove smuči, ki sva jih dobro zavila za dolgo pot.

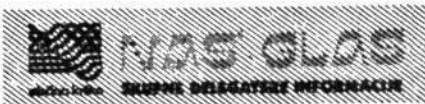
Temnolasemu, športno grajenemu fantu ni bilo težko navezovati stikov z našimi ljudmi, ki jih je kar ustavljal in ponavljal: »Timmy — Jugoslavija... I m Prodanovich!« In ko sva tako hodila po Celju, je nenadoma zagledal napis MLADINSKA KNJIGA ter začel skakati ter ponavljati besedo mladinska vse dotle, dokler nisva razvozlala, da je bila njegova stara mati iz Malinske na Hrvaškem

in je to ime kot otrok večkrat slišal. Že takoj osupel nad tem, da poznamo Elvisa, Beatle in tudi vse pomembnejše ameriške zvezdnike, je onemel ob napisu Marijana na škatlah v neki izložbi. Šlo je za kekse, on pa je pomislil na marihuano in se čudil, saj česa takega še pri njih ni videti, čeprav na ulici dobiš marsikaj.

Ob slovesu mi je Timmy dejal: »Čeprav sem vedel, da Jugoslavija ni takšna, kot si jo predstavlja večina mojih kolegov, sem zdaj popolnoma presenečen in zelo navdušen hkrati. V štirinajstih dneh, zlasti pa v teh zadnjih, ko sem bil prost, sem se prepričal, da so ljudje po svetu res enaki. Ne morem povedati, kako lepo sem bil sprejet med vašimi ljudmi, kamorkoli sem prišel, čeprav smo se srečali prvič in tudi pri tistih, ki ne znajo angleškoiti besede. Tega ne bom nikoli pozabil in čim prej bom poskusil prihraniti denar za vrnitev, da si ogledam to deželo še boljše. To mi ne bo lahko, saj nimam stalne zaposlitve in tudi vsi Američani nismo bogati, kot si morda vi mislite. Kljub temu se bom nekega dne vrnil...!«

Ameriški jedilniki in prehrabene navade mojih gostiteljev so me še najbolj spominjali na pisanost njihovega nacionalnega porekla, tako (za nas) nemogočih variant in mešanic se namreč spominjo. Najbolj všeč mi je bila velika izbira zelenjave in solat, ki pa sem jih vsaj v boljših lokalih pripravljaval kar sam z oljem in kisom ter se tako vsaj včasih izognil njihovim topljenim sirom in podobnim dodatkom, nad katerimi so povečini navdušeni. In medtem ko sem po svojem prvem ameriškem kosilu počasi srkal za njihove pojme dokaj močno pivo Heiniken, sem prosil Peris, da mi v telefonskih imenikih Pittsburgha in okolice, če bo potrebno pa tudi cele Pensilvanije, poišče priimek Prodanovich. Timmy Prodanovich... to je bilo vse, kar sem vedel, no, in to, da imajo skoraj vsi Američani telefon...

(se nadaljuje)

DAN MLADOSTI, 25. MAJ 1987

30 let pihalnega orkestra TCP

Slavnostni koncert pihalnega orkestra TCP »Djuro Salaj« bo v DKD E. Kardelja v petek, 29. maja ob 20. uri.

Takrat se bodo s priznanji oddolžili svojim zvestim glasbenikom — jubilantom za njihovo dolgoletno požrtvovalno delo, brez katerega si nikakor ne bi bilo mogoče zamisliti take rasti kakovosti orkestra.

Že 30 let sta člana orkestra Rudi Dimc in Franc Ban, 25 let pa Vid Cizerle, Milan Dobršek, Milenko Vlačić in Miha Letnar. Drago Letnar sodeluje v orkestru 20 let, imajo pa še 11 članov s 15- in 10 z 10-letnim stažem.

Zveste delavce na področju amaterske kulture nagraduje tudi republiška Zveza kulturnih organizacij in na slovesnem koncertu bo njen predstav-

nik za dolgoletno delo podelil 34 zlatih, srebrnih in bronastih Gallusovih značk članom orkestra.

V nedeljo, 31. maja, bo v Krškem parada pihalnih orkestrrov (vzdolž Ceste 4. julija) in maržoretskih skupin. Vse gostujoče skupine bodo nastop zaključile s skupnim programom na ploščadi pred delavskim domom.

PEVSKA ZBORA BOSTA GOSTOVALA V OBRIGHEIMU

Dne 23. maja 1987 bo v neckarski dvorani svečano zadonela slovenska pesem. V čast 110-letnice obstoja zbora Sängerkranz Frohsinn iz Obrigheima jo bosta zapela oba naša zbora, moški pevski zbor iz Brestanice in mešani pevski zbor Viktor Parma iz Krškega. Pravzaprav bosta oba zbora imela skupen koncert pred nemškimi poslušalci in našimi izseljenci v tem delu ZRN.

Kraja Krško in Obrigheim združuje sodelovanje in trdo delo na področju razvoja nuklearne energije. Oba se srečujeta s podobno problematiko, le da je nuklearna elektrarna Obrigheim začela proizvajati električno energijo 12 let pred NE Krško, oktobra 1968, in si je zato določena izkustva s področja obratovanja jedrskih elektrarn pridobila pred nami. Strokovno sodelovanje med krajema je preraslo v kulturno sodelovanje. Tokratno povabilo obeh naših zborov v Obrigheim bo že četrta skupna manifestacija pevskih zborov, pihalnega orkestra TCP »Djuro Salaj« in ustvarjalcev umetniških slik (Fabjančič, Kotar).

Oba zbora pridno vadita in se pripravljata na svoje kulturno poslanstvo v Zvezni republiki Nemčiji. 17. maja sta pripravljeni program predstavila našemu občinstvu na gradu Brestanica.

Š. M.

STARINARNICE

Pri nas je malo trgovin, v katerih bi prodajali starine. Še tiste, kar jih je, so skoraj prazne in neopazne. Veliko več pa je človeških starinarin, kjer prodajajo stare misli in stare ideje. Teh je čedalje več. Starejšim ni zameriti, če so staromodni, brez idej in živih misli. Drugače pa je z mladimi. Vse več se jih obnaša, kot da bi preživeli najmanj dve vojni in da komaj čakajo na svoj konec. Večkrat pridem bolj zgodaj v šolo. Nekateri učenci so že v razredu. Če jih bolj natančno pogledam, vidim v njih polno obupa in naveličanosti. Njih trgovine so zares polne starin. Životarijo iz dneva v dan, čeprav so mladi in še živeti niso začeli. Večkrat slišim starejše, ko pravijo, kaj vse bi dali, da bi se mladost še enkrat ponovila. Nekateri vzdihujejo po ljubezni, drugi po vikendih, tretji pa po zabavi, ki jih ni več. Res je, bili so mladi, kot smo zdaj mi. V nas pa je premalo moči in zdravja, premalo idej. Naveličali smo se

šole, ki bi se je radi čim prej znebili, vendar brez nje tudi ne moremo. Potrebujemo jo za življenje in za lepšo prihodnost.

Je že tako, da je človek v mladosti vse preveč podoben starinarnici in da šele na stara leta spozna, kaj vse je zamudil. Upam, da bom čim manj zamudjal, posebno še avtobuse.

Marjan

ŠEST AFORIZMOV

— Ne morem reči, da sem se v šoli veliko naučil, spoznal pa sem veliko ljudi, ki mislijo, da so pametni.

— Včasih grem s težkim srcem v šolo, večkrat pa je še huje, ko se vracam domov.

— Pravijo, da bodo prenovili učne programe, jaz pa bi raje prenovil učitelje.

— V šolo rad hodi le tisti, ki je izgubil veselje za vse ostalo.

— Pravijo, da smo v šoli enakopravni, vendar je velika razlika, če sedi v učilnici pred določeno mizo ali pa za njo.

— Šola je ženskega spola.

Učenci SŠ Krško

Iz sveta belih menihov

V Kostanjevici predstavili znanstveno monografijo o kostanjeviškem samostanu in odprli razstavo

KOSTANJEVICA — V petek, 8. maja popoldne, se je v prostorih Lamutovega likovnega salona zbralo veliko ljubiteljev, lahko bi dejali kulture sploh, saj sta bila na sporedu dva pomembna dogodka. Odprli so pregledno razstavo akademskega slikarja Gabrijela Humeka in predstavili monografijo Kostanjeviška opatija 1234—1786 dr. Jožeta Mlinariča, ki jo je izdala Galerija Božidar Jakac ob podpori mecenov Tovarne celuloze in papirja Djuro Salaj, Raziskovalne skupnosti Krško, Kulturne skupnosti Slovenije in drugih.

Razstava in knjiga imata več skupnega. Razstavo so odprli v počastitev slikarjeve 80-letnice, hkrati pa so z njo počastili tudi lansko osemstoletnico avtorjeve redovne hiše; Humek je namreč cistercijski menih. Mlinaričeva knjiga pa govori tudi o cistercijskih, o zgodovini kostanjeviškega samostana od njegove ustanovitve do razpustitve.

O slikarju je govoril dr. Jože Kastelic, medtem ko je knjigo najprej predstavil dr. Bogo Grafenauer, nato pa je svoje delo in bodoče načrte orisal še avtor sam. Namestnik ravnatelja Galerije, Lado Smrekar, je spregovoril o pomembnosti obeh dogodkov in izrazil hvaležnost vsem, ki so v teh, za kulturo težkih časih, pomagali pri izidu knjige. Nekaj besed je povedal tudi predstavnik poveljstva mecenov, krške tovarne celuloze in papirja, Silvo Gorenc.

PRVOMAJSKO PRAZNOVANJE

Trideseti april. Tega dne pod večer zagorijo kresovi v počastitev mednarodnega praznika dela. Tudi letos je bilo tako. Komaj sem čakala, da bom lahko preštevala kresove, ki drug za drugim vzplamtijo po okoliških hribih.

Prejšnje dneve je deževalo, četrtek pa je bil lep, prazničen v zgodnji pomladi. Mlajši vaščani smo se dogovorili, da bomo na bregu nad Dolenjo vasjo pripravili kres. In pod večer smo se vsi zbrali na dogovorjenem mestu. Počakali smo, da se je stemnilo, nato pa smo zakurili. Ogenj je bilo videti daleč naokrog, mi pa smo posedali, plesali in peli okrog njega. Dolgo v noč smo se veselili in ko je ogenj pojenjal, smo odšli k sosedu Suzani, kjer smo se skrivali med ribezom. Tako smo predvečer praznika in tudi naslednji dan preživeli v prazničnem vzdušju.

Četrtega maja smo se spočiti vrnili v šolo. To pa je dan, ki ga preživimo v spominu na tovariša Tita, ki že sedmo leto počiva v hiši cvetja na Đedinju v Beogradu. Prvo šolsko uro nam je šolski radio pripravil oddajo v spomin nanj.

MARGITA CIZELJ, 5.c
OŠ Jurij Dalmatin KRŠKO

MOJE MISLI

*Moje misli so kakor ptice.
Tam, pod oboki neba
se lovijo.
Razposajene so in pojejo.
Jaz pa letim za njimi.*

*Moje misli so kakor ribe.
Tam, pod valovi morja
se iščejo.
Skrite so in žalostne.
Jaz pa plavam za njimi.*

*Moje misli so kakor...
Moje misli so kakor jaz.
Tukaj, v mojem srcu
se lovijo in iščejo.
in samo jaz vem zakaj.*

Alenka Vončina

O sami knjigi bomo nekaj več napisali v Obzorjih v prihodnji Prilogi, zato tokrat predstavimo le slikarja in njegovo pregledno razstavo. P. Gabrijel Humek je doma iz Bohinjske Bistrice, študiral je teologijo, nato pa še slikarstvo v Krakovu, Zagrebu in Ljubljani, kjer je tudi diplomiral. Živi in dela v samostanu Stična. Doslej je imel že več samostojnih razstav in sodeloval v skupinskih. V slovensko likovno umetnost je prinesel nekaj novosti, predvsem fantazijo. Dr. Ivan Sedej je v spremni besedi Tihota barvne mistike, natisnjeni v katalogu, zapisal, da gre za metafizično slikarstvo, ki združuje klasično strogost s fantazijo, značilnost Humekovega slikarstva pa so: ostra svetloba, hladne barve, natančno izrisana arhitektura ter ostre črte med svetlobo in senco.

MiM

Dolenjski list, 14. 5. 1987

V Našem glasu smo doslej objavili že nekaj primerov slabega ravnanja in malomarnosti v našem okolju. Pa so nas opozorili, da je v Krškem mogoče videti tudi kaj lepega. Odšli smo na imenovani kraj in našli naslednji prizor: ulico, asfaltirano s sredstvi stanovalcev, cvetlične gredice ob hišah, urejene vrtove pa nasade okrasnega in sadnega drevja; na drogovi obcestnih svetilk, ki so jih občani tudi sami postavili, so že dan pred praznikom ulico krasile zastave. Kogarkoli smo srečali, otroka ali odraslega, vsakdo nas je v ULICI MILKE KERINOVE prijazno pozdravil, kot da smo stari znanci.

V spomin:

Vse manj je dobrih trgovin...

Usposabljanje v ZRVS teče po programu

Izvajanje programa Zveze rezervnih vojaških starešin občine Krško za letošnje leto poteka zadovoljivo.

V času od februarja do 15. aprila so krajevne organizacije pod vodstvom občinske konference ZRVS izvedle predavanje na temo **Organizacija in naloge zaledne oskrbe v splošni ljudski obrambni vojni**. Predavali so aktivni vojaški starešine iz garnizije Novo mesto, in sicer na Senovem (za KO ZRVS Brestanica — Senovo), v Krškem (posebej za levi in desni breg), Leskovcu (za Leskovec, Krško polje in Veliki Podlog), na Raki (za Rako) ter v Kostanjevici (za Kostanjevico in Podbočje).

Predavanja so bila od 12. do 14. marca, za zamudnike pa ponovljena 15. aprila. Udeležba je znašala okoli 75 odstotkov. S tem ne moremo biti zadovoljni, ker se precejšnje število članov ni udeležilo niti ponovljenega predavanja. Nekateri se usposabljanja nočejo udeleževati. Med njimi so Stanko Novak ml. iz Dolenje vasi, Stanko Jordan in Franc Luštek iz Kostanjevice, Emil Kodrič, Franc Dolinšek, Marjan Rupar, Anton Jenžur, Anton Kranjec, Milan Ravbar ml., Drago Košale in Ivan Petrišič iz Krškega, Filip Bajda, Franc Jenič in Stanko Pevec iz Leskovca in Srečko Letonja s Senovega.

Predsedstvo OK ZRVS bo moralo zavzeti stališče, naj omenjene člane obravnava častno razsodišče pri OK ZRVS in po potrebi višje sodišče v Ljubljani.

V sodelovanju z medobčinskim svetom ZRVS je krška občinska zveza 5. maja organizirala predavanje za vse strokovne zdravstvene delavce v Posavju: polkovnik dr. Simo Opačić je predaval na temo **Sanitetna oskrba in delovanje sanitarne službe v miru in vojni v oboroženih silah**.

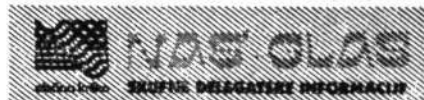
Istočasno potekajo priprave na šolska tekmovanja, kjer OK ZRVS sodeluje kot mentor za orientacijo in topografijo ter pri pripravi pohodne smeri po azimutu in vrisani poti.

Maja namerava OK ZRVS organizirati tudi predavanje na temo **Omejene in regionalne vojne v svetu, izkušnje iz teh vojn in potencialne možnosti SFRJ v morebitni omejeni vojni**.

Za 23. maj je predviden taktično-tehnični zbor rezervnih vojaških starešin v garniziji Novo mesto. Takrat naj bi si starešine ogledali vojaško opremo in orožje ter opravili streljanje z avtomatsko in polavtomatsko puško.

Preverjanje znanja z orientacijsko-taktičnim pohodnom bo verjetno jeseni, kakor tudi druge obveznosti iz programa ZRVS Krško.

**Predsedstvo OK ZRVS
Krško**

Seja zdravstvene skupnosti

Oba zbora občinske zdravstvene skupnosti bosta zasedala v četrtek, 28. maja. Delegati bodo obravnavali:

- poročilo o poslovanju občinske in medobčinske zdravstvene skupnosti,
- poročilo o finančnem poslovanju v preteklem letu,
- načrt dela in finančni načrt za l. 1987,
- predlog sklepa o obračunavanju in plačevanju prispevkov za zdravstveno varstvo (za nezaposlene, upokoјence, osebe, ki so začasno v tujini ipd.),
- informacijo o posledicah zveznih interventnih zakonov,
- statistične podatke o odsotnosti z dela v l. 1986,
- akte v zvezi z delovno skupnostjo SSS SIS družbenih dejavnosti,
- predlog sporazuma med OZS in Upravo za družbene prihodke,
- imenovanje vodje skupne strokovne službe SIS družbenih dejavnosti.

DKD Edvarda Kardelja
Krško

FILMSKI SPORED ZA JUNIJ 1987

* Torek, 2. 6. ob 20.00: DALJNA PROSTRANSTVA, angleški spektakel
Sreda, 3. 6. ob 18.00: REKA, ameriška drama

Četrtek, 4. 6. ob 18.00: PREBUJANJE POLETJA, ameriška komedija
ob 20.00: SREČNO NOVO '49, domača drama

Sobota, 6. 6. ob 20.00: 2019. — PO PADCU NEW YORKA, ameriški znanstveno fantastični.

Nedelja, 7. 6. ob 18.00: COCA COLA KID, ameriška komedija

IZREDNI PREDSTAVI MESECA JUNIJA

* Nedelja, 7. 6. ob 20.00: ČAST PRIZIJEVIH, ameriška črna komedija

* Ponedeljek, 8. 6. ob 20.00: ČAST PRIZIJEVIH

— 4 zlati globusi '86: za najboljši film, režijo, glavno moško vlogo, za stransko žensko vlogo,

— Cannes '85: nagrada za življenjsko delo režiserju J. Hustonu,

— Oscar '86 A. Huston za stransko žensko vlogo

Torek, 9. 6. ob 20.00: ŠTIRJE UDARCI PROTI RIU, italijanska komedija

* Sreda, 10. 6. ob 18.00: OGNJENE ULICE, ameriški akcijski glasbeni

* Četrtek, 11. 6. ob 20.00: KONAN 2, ameriški superspektakel

Petek, 12. 6. ob 20.00: DNEVNIK, madžarska drama

Sobota, 13. 6. ob 20.00: JAZ SEM POROTA, ameriški kriminalni

* Nedelja, 14. 6. ob 18.00: HUNDRA, ameriški avanturistični

Torek, 16. 6. ob 20.00: KOLO SREČE, ameriška komedija

* Sreda, 17. 6. ob 18.00: ŠARKIJEV STROJ, ameriška kriminalka

Četrtek, 18. 6. ob 20.00: SIKKWOOD, ameriška psihološka drama

* Nedelja, 21. 6. ob 18.00: TAM, KJER REKA POTEMNI, ameriški akcijski

Torek, 23. 6. ob 20.00: DIVJI OTOK, ameriški akcijsko-avanturistični

* Sreda, 24. 6. ob 18.00: PROSTOVOLJCI, ameriška vojna komedija

* Četrtek, 25. 6. ob 20.00: POLJA SMRTI, ameriški vojni

* Nedelja, 28. 6. ob 18.00: OPERACIJA HARPUN, francoska kriminalka

Torek, 30. 6. ob 20.00: KALIGULOV SUŽNJI, italijanski erotični

Redna cena vstopnice je 400 din, za filme, označene z zvezdico, pa 500 din zaradi višje najemnine za kopije. — Uprava doma si pridruže pravico do spremembe programa.

MS SZDL Posavja vodi Slavko Šribar

Na programsko-volilni seji v začetku aprila je bil za novega predsednika občinske konference SZDL imenovan Slavko Šribar.

Investiranje v prvem četrtletju 1987

V službi družbenega knjigovodstva je bilo v prvih treh mesecih letos evidentiranih 2.116.876 tisoč din plačil za gospodarske in negospodarske investicije, kar je za 151% več kot v enakem obdobju lani. Povprečni obseg plačil za investicije je v letošnjem letu enak povprečnemu mesečnemu obsegu v lanskem letu. Ob doseženi rasti cen sredstev za delo (44,9%) in cen gradbenega materiala (36,4%) v povprečju letošnjih treh mesecev glede na povprečje lani torej ne moremo govoriti o nikakršni realni rasti investicijske izgradnje. Med rastjo plačil za gospodarske in negospodarske investicije obstaja precejšnja razlika, prva so višja za 1%, druga pa nižja za 28,6%. K temu je prispeval zvezni interventni zakon o začasni prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev za negospodarske in neproizvodne investicije v letu 1987.

v informaciji obravnavamo le plačila za gospodarske in negospodarske investicije, ne pa tudi plačil na področju stanovanjske dejavnosti in družbenega standarda, ker je spremenjen način evidentiranja plačil za stanovanjsko izgradnjo v veljavi šele od 1. 11. 1986 dalje in tako ni zagotovljena primerljivost podatkov.

Po obsegu plačil za investicije v osnovna sredstva je na prvem mestu področje industrije, na drugem pa področje kmetijstva. Najbolj so se povečale investicije v gradbeništvo, promet, finančno-tehničnih storitvah in trgovini.

V družbenih dejavnostih se je obseg plačil za investicije v prvih treh mesecih letos glede na povprečje lani znižal, bolj v zdravstvu in socialnem varstvu (za 42%) kot v izobraževanju in kulturi (za 21%). Na področju SIS, DPS in DPO pa se je obseg plačil za investicije povečal — za 86,5%. K tej rasti je največ prispevala sO Krško (11.306 tisoč din).

Pretežni del obveznosti iz naslova investicij v osnovna sredstva so investitorji poravnali iz lastnih sredstev. Iz teh virov so OZD s področja gospodarstva, SIS materialne proizvodnje in skladi DPS financirali v prvih treh mesecih letos 97,6% vseh gospodarskih investicij. V prvih treh mesecih lani je bil ta delež nižji za 2,5 strukturne točke. S krediti je bilo letos financiranih le 2,4% vseh plačil za gospodarske investicije. večina (95%) kreditnih sredstev so uporabile OZD s področja kmetijstva, ostalo pa OZD s področja industrije.

Investicije v osnovna sredstva s področja negospodarstva so v celoti financirane z lastnimi sredstvi, v prvem trimesečju lani pa so bili viri financiranja za 14,6% vseh investicij krediti.

V prvih treh mesecih letos so investitorji začeli graditi v občini Krško le 3 nove objekte v skupni predračunski vrednosti 250.700 tisoč din. Vsi objekti so gospodarskega značaja in prednostno usmerjeni.

Iz poročila SDK
— podružnica Krško

KRAJANA

Življenje je nevarno zdravju

»Kotički su sada ustrojeni da bi se ljudi pri-
javili na zdravstveno preiskavo, ali se zdravstveni
centri ne morejo prilegati na to, da bi se ljudi pri-
javili na zdravstveno preiskavo.«

Življenje je nevarno zdravju. To je glavna tema, ki jo obravnavamo v tem številu. Vse, kar se dogaja v našem okolju, vpliva na naše zdravje. Zlasti to velja za tiste, ki so izpostavljeni delovnim pogojem, ki niso varni za zdravje. Vse, kar se dogaja v našem okolju, vpliva na naše zdravje. Zlasti to velja za tiste, ki so izpostavljeni delovnim pogojem, ki niso varni za zdravje.

Na delovnem mestu
delavca, ki je izpostavljen
delovnim pogojem, ki niso varni za zdravje.

Življenje je nevarno zdravju. To je glavna tema, ki jo obravnavamo v tem številu. Vse, kar se dogaja v našem okolju, vpliva na naše zdravje. Zlasti to velja za tiste, ki so izpostavljeni delovnim pogojem, ki niso varni za zdravje.

Življenje je nevarno zdravju. To je glavna tema, ki jo obravnavamo v tem številu. Vse, kar se dogaja v našem okolju, vpliva na naše zdravje. Zlasti to velja za tiste, ki so izpostavljeni delovnim pogojem, ki niso varni za zdravje.

Življenje je nevarno zdravju. To je glavna tema, ki jo obravnavamo v tem številu. Vse, kar se dogaja v našem okolju, vpliva na naše zdravje. Zlasti to velja za tiste, ki so izpostavljeni delovnim pogojem, ki niso varni za zdravje.

Življenje je nevarno zdravju. To je glavna tema, ki jo obravnavamo v tem številu. Vse, kar se dogaja v našem okolju, vpliva na naše zdravje. Zlasti to velja za tiste, ki so izpostavljeni delovnim pogojem, ki niso varni za zdravje.

Življenje je nevarno zdravju. To je glavna tema, ki jo obravnavamo v tem številu. Vse, kar se dogaja v našem okolju, vpliva na naše zdravje. Zlasti to velja za tiste, ki so izpostavljeni delovnim pogojem, ki niso varni za zdravje.

Življenje je nevarno zdravju. To je glavna tema, ki jo obravnavamo v tem številu. Vse, kar se dogaja v našem okolju, vpliva na naše zdravje. Zlasti to velja za tiste, ki so izpostavljeni delovnim pogojem, ki niso varni za zdravje.

Življenje je nevarno zdravju. To je glavna tema, ki jo obravnavamo v tem številu. Vse, kar se dogaja v našem okolju, vpliva na naše zdravje. Zlasti to velja za tiste, ki so izpostavljeni delovnim pogojem, ki niso varni za zdravje.

Življenje je nevarno zdravju. To je glavna tema, ki jo obravnavamo v tem številu. Vse, kar se dogaja v našem okolju, vpliva na naše zdravje. Zlasti to velja za tiste, ki so izpostavljeni delovnim pogojem, ki niso varni za zdravje.

Življenje je nevarno zdravju. To je glavna tema, ki jo obravnavamo v tem številu. Vse, kar se dogaja v našem okolju, vpliva na naše zdravje. Zlasti to velja za tiste, ki so izpostavljeni delovnim pogojem, ki niso varni za zdravje.

Življenje je nevarno zdravju. To je glavna tema, ki jo obravnavamo v tem številu. Vse, kar se dogaja v našem okolju, vpliva na naše zdravje. Zlasti to velja za tiste, ki so izpostavljeni delovnim pogojem, ki niso varni za zdravje.

Življenje je nevarno zdravju. To je glavna tema, ki jo obravnavamo v tem številu. Vse, kar se dogaja v našem okolju, vpliva na naše zdravje. Zlasti to velja za tiste, ki so izpostavljeni delovnim pogojem, ki niso varni za zdravje.

Življenje je nevarno zdravju. To je glavna tema, ki jo obravnavamo v tem številu. Vse, kar se dogaja v našem okolju, vpliva na naše zdravje. Zlasti to velja za tiste, ki so izpostavljeni delovnim pogojem, ki niso varni za zdravje.

Življenje je nevarno zdravju. To je glavna tema, ki jo obravnavamo v tem številu. Vse, kar se dogaja v našem okolju, vpliva na naše zdravje. Zlasti to velja za tiste, ki so izpostavljeni delovnim pogojem, ki niso varni za zdravje.

Življenje je nevarno zdravju. To je glavna tema, ki jo obravnavamo v tem številu. Vse, kar se dogaja v našem okolju, vpliva na naše zdravje. Zlasti to velja za tiste, ki so izpostavljeni delovnim pogojem, ki niso varni za zdravje.

Življenje je nevarno zdravju. To je glavna tema, ki jo obravnavamo v tem številu. Vse, kar se dogaja v našem okolju, vpliva na naše zdravje. Zlasti to velja za tiste, ki so izpostavljeni delovnim pogojem, ki niso varni za zdravje.

Življenje je nevarno zdravju. To je glavna tema, ki jo obravnavamo v tem številu. Vse, kar se dogaja v našem okolju, vpliva na naše zdravje. Zlasti to velja za tiste, ki so izpostavljeni delovnim pogojem, ki niso varni za zdravje.

Življenje je nevarno zdravju. To je glavna tema, ki jo obravnavamo v tem številu. Vse, kar se dogaja v našem okolju, vpliva na naše zdravje. Zlasti to velja za tiste, ki so izpostavljeni delovnim pogojem, ki niso varni za zdravje.

Življenje je nevarno zdravju. To je glavna tema, ki jo obravnavamo v tem številu. Vse, kar se dogaja v našem okolju, vpliva na naše zdravje. Zlasti to velja za tiste, ki so izpostavljeni delovnim pogojem, ki niso varni za zdravje.

Življenje je nevarno zdravju. To je glavna tema, ki jo obravnavamo v tem številu. Vse, kar se dogaja v našem okolju, vpliva na naše zdravje. Zlasti to velja za tiste, ki so izpostavljeni delovnim pogojem, ki niso varni za zdravje.

Življenje je nevarno zdravju. To je glavna tema, ki jo obravnavamo v tem številu. Vse, kar se dogaja v našem okolju, vpliva na naše zdravje. Zlasti to velja za tiste, ki so izpostavljeni delovnim pogojem, ki niso varni za zdravje.

Življenje je nevarno zdravju. To je glavna tema, ki jo obravnavamo v tem številu. Vse, kar se dogaja v našem okolju, vpliva na naše zdravje. Zlasti to velja za tiste, ki so izpostavljeni delovnim pogojem, ki niso varni za zdravje.

Prehrana:

Življenje je nevarno zdravju

V NIN-u (3. maj 1987) smo zasledili novico, ki bi utegnili zanimati tako tiste, ki jim je »zdrava, naravna« prehrana takorekoč moto in cilj življenja, kot tudi tiste, ki jim ni mar, če sta sadje in zelenjava zrasla na plantažah ob skrbi strokovnjakov in pomoči sodobne tehnologije.

Za kaj gre?

Znanstveniki so ugotovili, da rastline izločajo naravno strupene snovi, ki imajo tudi do desetstičkrat močnejši rakotvorni učinek kakor sledovi pesticidov, s katerimi človek v sodobni proizvodnji ščiti sadje in zelenjavo.

Če so hotele rastline preživeti napade svojih naravnih sovražnikov — insektov, bakterij, glivic, virusov, so morale razviti vrsto načinov lastne kemične zaščite. Te snovi trajno ostajajo v sadju in zelenjavi in pri jedi jih vnašamo v organizem.

Kot primer avtor navaja tole: gram posušene bazilike med drugim vsebuje 3,8 miligrama estragoluma (organske zmesi oglja, vodika in kisika, ki se imenuje tudi para-alilanolol in ki jo uporabljajo v prehrabeni ter parfumerijski industriji), ki ima znatno večje rakotvorne zmogljivosti od mnogih umetnih pesticidov.

GLASILO KRAJEVNE SKUPNOSTI DOLENJA VAS

KRAJAN

Vaške igre v Dolenji vasi

Bliža se 25. maj in z njim dan društva Partizan v Dolenji vasi. Na ta dan bomo letos že četrtri organizirali vaške igre za vso krajevno skupnost Dolenja vas. Na tekmovalju bodo sodelovale ekipe vseh šestih vasi in ekipa krajanov, ki so se preselili drugam, a še vedno radi zahajajo v domači kraj. Tekmovanja bodo trajala dva dni (v soboto in nedeljo, 23. in 24. maja). Streljanje bo pri Elektro Krško, šah v domu gasilcev v Dolenji vasi. Nogometno tekmo med samskimi in poročenimi ter balinanje bomo odigrali na igriščih v Sp. Starem gradu. Tam bo v soboto, 30. maja popoldne, tudi zaključni del vaških iger, ko bodo na sporedu skakanje v vrečah, nošenje veder z vodo na glavi, vlečenje vrvi, metanje kamna z rame, plezanje po mlaju. Ob 19. uri bomo srečanje pričeli zaključevati z veselico, na kateri bo gostovala skupina Brodniki.

Jože Stibrič

DAN MLADOSTI, 25. MAJ 1987

Prekomorci v Krškem

Tradicionalno srečanje borcev II. prekomorske brigade Ivana Turšiča-Iztoka bo v soboto, 6. junija v Krškem. Krško je namreč ena od občin, kjer ima ta brigada svoj domicil. Osrednja prireditev bo na Trgu Matije Gubca ob 11. uri, po napovedih pa se je bo udeležilo okrog 800 borcev in njihovih družinskih članov.

Spremljajoča prireditev srečanja so bili obiski prekomorcev na osnovnih šolah naše občine 13. in 14. maja. Med borci sta bila tudi književnik Jože Šmit in akademski slikar Jože Ciuha. Učencem so pripovedovali spomine o svoji bojni poti in otroci jih bodo obnovili v svojih spisih.

Najboljšim avtorjem bodo nagrade podelili v sredo, 3. junija ob 18. uri v mali dvorani DKD. Takrat bo v avli doma tudi otvoritev dokumentarne razstave o zgodovinski poti prekomorcev.

Posvet ZSS in ZKS:

Zakon o združenem delu in solidarnostna akcija

Občinski svet ZSS in Občinski komite ZKS Krško organizirata v četrtek, 21. maja, posvet, na katerem se bodo predsedniki in sekretarji osnovnih organizacij seznanili z vsebino Predloga sprememb in dopolnitev zakona o združenem delu.

Posvet sodi v priprave za organiziranje in vodenje razprave o tem dokumentu, zato sta organizatorja za uvodno razlago naprosila strokovnega svetovalca pri PRS ZSS, Gregorja Mikliča.

Gradivu za posvet je priložena tudi dodatna informacija o nesreči v Zagorju, kjer je pred časom zemeljski plaz porušil zgradbo Liscine Šivalnice. Iz podatkov, ki so na voljo, je moč razbrati, da je doslej le polovica OOZS razpravljala in sklepala o solidarnostni pomoči, akcija pa bi morala biti zaključena v vseh kolektivih do konca maja.

Vlak bratstva in enotnosti v Krškem

vlaka bratstva in enotnosti bo letos ponovno v Krškem, 5. junija.

Na krško železniško postajo se bosta ob 11.20 pripeljali dve kompoziciji. Medtem ko se bodo potniki udeležili osrednje slovesnosti s kulturnim programom na Trgu Matije Gubca, bodo železničarji vlak preuredili v tri kompozicije: za v Maribor, Celje in na Jesenice.

V kulturnem programu bodo pihalni orkester TCP ter združena pevska zbor iz Krškega in brestanice izvedli kantato Radovana Gobca *Od puntov do Tita*.

Z vlakom se bo v Krško pripeljala tudi delegacija pobratene občine Bajina Bašta.

Ob vlaku bratstva in enotnosti tudi plakete in priznanja

KRŠKO, 14. maja — Na pobudo žirije so člani medobčinskega koordinacijskega odbora vlaka bratstva in enotnosti sprejeli predlog o podelitvi plaket in priznanj posameznikom ter skupinam, ki so se posebej izkazali pri omenjeni medrepubliški manifestaciji. Plakete bodo izročili Francu Šetincu za njegovo organizacijsko in publicistično delo, Andreju Lapajnetu iz Kranja, Stanetu Zorku in Ivanu Gorjupu iz Maribora, Pavlu Kovaču z Raven ter borčevski organizaciji Ptuj. Priznanja pa bodo prejeli: Osnovna šola Valjevo, SOZD Hmezd, Milan Čuček, Magda Gozdnik in Danilo Masle iz Ptuja ter Zofka Tamazin, Filip Jelen ml., dr. Rudi Cvetnik in Cveto Prosen z Raven. Letos smo koordinacijskemu odboru vlaka bratstva in enotnosti iz Srbije že podelili zlato priznanje OF slovenskega naroda. (V. P.)

Delo, 15. 5. 87

RADIO LJUBLJANA

je za svoje dopisništvo našla poslovne prostore v Brežicah na MILAVČEVI 12. Dopisnici Ireni MAJCE lahko sporočite vse, kar bi radi uvrstili v radijski spored, na telefonsko številko 61 987 (dopisništvo) ali 67 203 (Mostec 3).

